

**türk mühendis ve mimar
odaları birliği
XXIX. dönem
çalışma raporu**

1. GÜNDEM
2. 29. DÖNEMDE YİTİRDİKLERİMİZ
3. 29. DÖNEM ORGANLARI
4. ODALAR VE ÜYE SAYILARI
5. 29. DÖNEM ÇALIŞMA RAPORU GİRİŞ
6. 29. GENEL KURUL
 - 6.1. TEOMAN ALPTÜRK'ÜN 29. GENEL KURULDA YAPTIĞI AÇILIŞ KONUŞMASI
 - 6.2.29. GENEL KURUL KARARLARI
 - 6.3.29. DÖNEM ÇALIŞMA ESASLARI
 - 6.4.29. DÖNEM YÖNETİM KURULUNA GENEL KURULCA VERİLEN GÖREVLER VE DİLEKLER
7. 29. DÖNEM ÇALIŞMALARI
 - 7.1. MERKEZ ORGANLAR
 - 7.2. ÇALIŞMA PROGRAMI MADDELERİ VE YAPILAN ÇALIŞMALAR
 - 7.3. İL KOORDİNASYON KURULLARI ETKİNLİKLERİ
 - 7.4. MALİ RAPOR
 - 7.5. DENETLEME RAPORLARI
 - 7.6. SONUÇ
8. YENİ DÖNEM BÜTÇE VE KADROLARI
9. EKLER
 - 9.1. YAYIN KOMİTESİ RAPORU
 - 9.2. SN. SÜLEYMAN DEMİREL'E SUNULAN RAPOR
 - 9.3. SN. ERDAL İNÖNÜ'YE SUNULAN RAPOR
 - 9.4. ULUSAL KALİTE KONTROL SİSTEMİ RAPORU
 - 9.5.1988 YILI ASGARİ ÜCRET YÖNETMELİĞİ
 - 9.6. BİLİRKİŞİLİK HAKEMLİK EKSPERLİK TEKNİK MÜSAVİ KLİK YÖNETMELİĞİ
 - 9.7. MİMARLAR ODASI TÜZÜĞÜ HAKKINDA YAZIŞMALAR
 - 9.8. TMMOB BASIN AÇIKLAMALARI TEKNOKRAT VE BASINDA TMMOB
 - 9.9. FİLİSTİN MÜHENDİSLER BİRLİĞİNE GÖNDERİLEN MESAJ VE EBU- CİHAD TAZİYET DEFTERİNE YAZILAN METİN

DELEGASYONLAR

MPM: Teoman Alptürk
Bülent Tanık
İsmet Öztunalı
Süleyman Özkaplan
Uğur Doğan

TÜBİTAK: İsmail Demir İnan
Yalçın Demir Memlük
A.Osman Gürel
Vedat Arslan

Türk Loydu: Bülent Tanık

Genel Sekreter:Bülent Tanık

Genel Sekreter Yardımcıları: Celal Çoban,A.Safder İplikçioğlu

Bilgi İşlem Merkezi: Shinji Tagawa (JICA),Cemal Genç

Hukuk Müşaviri: İsmail Sami Çakmak

Büro: Meral Bekar
Şahver Kaşıkçı
Selim Özkar
Enver Önen
Ali Akkaya
Vahip Koç
İhsan Aydın

AYRILANLAR

	İŞE GİRİŞ	AYRILIŞ
SEMİH AKSOY	1.4.1985	15.11.1986
AYŞEGÜL AKIN	1.12.1985	30.11.1986
A.ERİM BULCA	1.1.1986	31.10.1986
İBRAHİM DİNÇ	11.3.1986	31.5.1986
SERPİL GÜVENÇ	1.5.1986	30.6.1986
UFUK KIRITOĞLU	1.6.1986	31.8.1986
M.KEMAL ÖKE	13.8.1986	15.5.1987
M.FARUK TAMER	1.12.1986	31.5.1987
KADRIYE DEMİR	7.8.1986	31.10.1986
MEMİŞ EKİNCİ		

TMMOB XXIX ÇALIŞMA DÖNEMİ YÖNETİM KURULU

Elektrik M.O	Teoman Alptürk	Necati İpek,A.Kadir Kahraman
Fizik M.O	Mustafa Gülenç	Ekrem Poyraz,Hasan
Y.Oğlu		
Gemi M.O	Naci Çankaya	Mithat Erdoğan,Ahmet
Saraçbaşı		
Gemi Mak.İşl.M.O	Melih Gökmen	Erdal Akman,Zülfi Kortikoğlu
Harita ve Kadastro M.O	Namık Gazioğlu	Erol Eren,Enver öztürk
İç Mimarlar O.	Yüksel Özden	Fevzi Gür,Erkut Kavaklı
İnşaat M.O	O.Rahmi Löker	Nejat bayülken,Mustafa Turan
Jeofizik M.O*	Osman Demirağ	Mehmet Boybeyi,Osman
Gülay		
Jeoloji M.O	İsmail Kulaksızoğlu	Mehmet Biten,Ali Cemal Akın
Kimya M.O	Süleyman Özkaplan	Osman
Gürel,Murat Gültekingil		
Maden M.O	Osman Demirağ	İsmail Kiroğlu,Mehmet
Kayadelen		
Makine M.O	Yavuz Bayülken	Haluk Silay,Kaya Güvenç

Metalurji M.O	Melih Törel	Ziya Kayır,Rıdvan Bazman
Meteoroloji M.O	Abdurrahman Düşüngen	Ahmet Kılıç,Hüseyin Güripek
Mimarlar O.	Osman Aybers	Fuat Karaoğlu,Aydın Göle
Orman M.O	Hasan Turan	Mevi Kaba,Hürdoğan
Çelik		
Petrol M.O	Doğu Karaoğuz	M.Münir Atagün,Adnan G.Taş
Şehir Pl.M.M.O	Kemal Sarp	Ayşe Sarp,Öznur Özer
Ziraat M.O	A.Seydi Millioğulları	Ertuğrul Altan,Azmi Albaytürk

Asil üye ve yedek üyeler 29. Dönem Genel Kuruldaki seçim sonuçlarını göstermektedir.

*TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası,29.genel Kurul Kararı ile kurulmuştur.

TMMOB ADANA İL KOORDİNASYON KURULU

*Hüseyin Sayar	Makina M.O.
A.Türker Büyükoztürk	Elektrik M.O.
Mustafa Çampınarı	İnşaat M.O.
Fethi Dağlık	Mimarlar O.
Erkan Karakaya	Mimarlar O.
Vöysel Çamlıbel	Ziraat M.O.
Özden Güngör	Ziraat M.O.

TMMOB İZMİR İL KOORDİNASYON KURULU

*Fasih Kutluay	Makine M.O
Mustafa Küçük	Elektrik M.O
Mesut Ulutaş	Elektrik M.O
H.Hüsnü Yurttaş	Gemi M.O
Erdal Karademir	Harita ve Kad.M.O
Sadettin Uçkun	İnşaat M.O
Hulusi Sarıkaya	Jeoloji M.O
Talat Özmen	Kimya M.O
Ömer Araslı	Maden M.O
Haluk Sılay	Makine M.O
Hüseyin Polat	Makine M.O
Halil Arkayın	Ziraat M.O

TMMOB BURSA İL KOORDİNASYON KURULU

*İsmail Zümbül	Elektrik M.O
Kemal Özkan	Harita ve Kad.M.O
Mustafa Terzi	İnşaat M.O
Osman Demir	Kimya M.O
Yusuf Ünler	Makine M.O
İsmail Kındır	Mimarlar O.

Esin Mihçı ŞPMMO
Yavuz Tanrısever Jeoloji M.O
Hayri Tezel Jeofizik M.O

TMMOB
TRABZON İL KOORDİNASYON KURULU

*Lütfi Altun Mimarlar O.
Salih Beşli Elektrik M.O.
Kemal Uysal Harita ve Kad. M.O
Mahmut Çizmecioğlu İnşaat M.O.
Güngör Bıyıklı Makine M.O.
Sezgin Atasoy Mimarlar O.

TMMOB
İSTANBUL İL KOORDİNASYON
KURULU

*Memik Yapıcı Mimarlar O.
Selçuk Esen Elektrik M.O
Nuri Uygur Gemi M.O
Orhan Yücel Harita ve Kad.M.O
Haluk İşözen İnşaat M.O
Esin N. Görgülü Jeofizik M.O
Hadiye Yücel Jeoloji M.O
Tuncer Işıl Kimya M.O
Tayfun Mater Maden M.O
Erol Tulpar Makine M.O
Önder Yücel Metalurji M.O

*İl Koordinasyon Kurulu Sekreteri

29. DÖNEMDE ODALAR YÖNETİM KURULLARI

TMMOB ELEKTRİK MÜHENDİSLERİ ODASI

Teoman Alptürk
Necati İpek
Eyüp Akpınar
Ömer Sakalsız
Mesut Ulutaş
Biol Yılmaz
Emin Karaşin

TMMOB GEMİ MÜHENDİSLERİ ODASI

Taşkın Çilli
Önal Koyluç
M.Dursun Şafak
Suat Erzi
Haluk Kaya
T.Nezih Özdemir

Turan Cömert

TMMOB FİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI

Ekrem Poyraz
Hasan Yıldırımoğlu
Mustafa Yılmaz
Şenol Cebeci
N.Güler Fener
Nafi Aydos
Adnan Çörüt

TMMOB GEMİ MAKİNELERİ İŞLETME MÜHENDİSLERİ ODASI

N.Rıfki Yüksel
Nevzat Dinçmen
Erkan Dereli
Şaban Koca
Şevket Göral
Tarık Yılmazçelik
Mahmut Akaltan

TMMOB İÇ MİMARLAR ODASI

Turgut Kaçar
Erkut Kavaklı
Nur Köylüoğlu
Fevzi Gür
Erdal Şanver

TMMOB HARİTA VE KADASTRO MÜHENDİSLERİ ODASI

Cemal İşleyici
Erdal Köktürk
Zeki Karahan
Bülent Onat
Kazım Elçi
Nevzat Düzağaç
Önder Çelik
TMMOB

İNŞAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

Güney Özcebe
Erdal Bingöl
Fikri Kaya
Oktay Öğünç
Sadettin Uçkun
Hakkı Çelebi
Alaettin Duran

TMMOB JEOFİZİK MÜHENDİSLERİ ODASI

Mehmet B. Ateş
Oğuz Özel
Erden Ercan

Hamit Karahacıoğlu
Yavuz Dilbaz
Tamer Gürsoy
İsmet Sincer

TMMOB MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI

İsmet Rıza ebi
M.Uğur Doğan
Serdar Tan
Harun Demirtaş
Ali Bozkurt
Murat nder
Ergun Bekar

TMMOB JEOLojİ MÜHENDİSLERİ ODASI

Osman Taşan
Şanver İsmailoğlu
Beyazıt Erdem
Hayrettin Kadıoğlu
Mehmet Biten
İbrahim Kocabaş
Selahattin Yıldırım

TMMOB METALüRjİ MÜHENDİSLERİ ODASI

Necla Yıkılmaz
Oktay Akman
M.Cemal Yıldırım
Burhan ngeoğlu
Ali Han
Y.Ziya Kayır
İbrahim Yerci

TMMOB KİMYA MÜHENDİSLERİ ODASI

Bülent Bozali
Serdar Akyüz
Nuray Sönmez
Dicle Derman
Pervin Tan
Nazım Yıldırım
Müjgan Kaya

TMMOB METEOROLOjİ MÜHENDİSLERİ ODASI

Abdurrahman Düşüngen
İnci Ergin
Erdoğan Blk
Utku Sümer
Adnan Başaran

TMMOB

MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI

M.Fikret zbilgin

Asım Kutluata
Ümit R. Üncü
Bülent Şentürk
M.Ali Hindistan
Bülent Güler
Cevdet Yerlikayalar

TMMOB MİMARLAR ODASI

Engin Omacan
Cem Açikkol
Ali Rüzgar
Şükrü Kocagöz
Abdullah Mutlu
Eyüp Ünal
Tayyar Kumbasar

TMMOB ORMAN MÜHENDİSLERİ ODASI

Şükrü Yaşar
Yüksel Tarhan Zık
Hüseyin Sop
Muhammet Saçma
M.Sait Zarifoğlu
Mustafa Kızmaz
Yaşar Dostbil

TMMOB ŞEHİR PLANLAMA MİMAR VE MÜHENDİSLERİ ODASI

Kemal Sarp
Ü.Nevzat Uğurel
Cemalettin Erol
Göksal Cülcüoğlu
Menşure Işık

TMMOB PETROL MÜHENDİSLERİ ODASI

Hikmet Başdemir
Latif Vrana
İlhan Aran
Can Bakiler
Reha Gülümser
Erol Memioğlu
Oğuz Hosanlı

TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI

Şerafettin Tav
Ertuğrul Alten
Erdal Onursal
Aşir Önder
Atilla Göktürk
Erdoğan Çınar
Rahim Yeni

1.1.1988 İTİBARIYLA ODALARCA BİLDİRİLEN ÜYE SAYILARI:

Elektrik M.O.	13083	
Fizik M.O.	1025	
Gemi M.O.	800	
Gemi Mak. İşl. M.O.	712	
Harita ve Kad. M.O.	2953	
İç Mimarlar O.	253	
İnşaat M.O.	31.486	
Jeofizik M.O.		586
Jeoloji M.O.	3.644	
Kimya M.O.	11.630	
Maden M.O.	3613	
Makine M.O.		29222
Metalürji M.O.	1472	
Meteoroloji M.O.	216	
Mimarlar O.	16611	
Orman M.O.	5482	
Petrol M.O.	525	
ŞPMMO		654
Ziraat M.O.	8462	
TOPLAM	132409	

29. DÖNEM ÇALIŞMA RAPORU GİRİŞ

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği 34 yılı geride bırakıp 29. çalışma dönemini 30. Genel Kurul ile tamamlamış olacak.

Uluslararası Para Fonu (IMF) ile yapılan anlaşmalar doğrultusunda 24 Ocak 1980 kararları çerçevesinde oluşturulan Hükümet programları 1980 sonrasında Türkiye'de uygulamaları istikrar politikalarının parçalarını oluşturdu.

12 Eylül 1980 Askeri Hareketinin Sıkı Yönetimi ile 24 Ocak İstikrar Tedbirlerinin sanayileşmenin büyümesini frenleyici bölümleri, anti-enflasyonist sloganlarla bütünleşerek, ticaretin, ekonomik büyümede endüstriye tercih edildiği son sekiz yıla damgasını vurdu.

Yatırım hadlerinin özellikle kamu harcamalarının kısılması ile daraltılması, işsizliğin hızla artması, sendikal hareketler ve örgütlülüğün alabildiğine kısıtlanması sonucu ücretlerin hızla gerilemesi, iç pazarda lüks ithalatla daha da artan bir küçülme döneminin diğer ana özelliklerini oluşturdu.

KİT'lerin satışa çıkarılması, kamunun elindeki alt yapıların gelirlerinin satışa çıkarılması, bütçe denetimi dışındaki fonlar vb. kanallarla ihracata yönelik ticaret faaliyetinin desteklenmesi ve kamu yatırımlarının geleceğe yönelik borçlanma içeren yap-işlet-devret yöntemine bağlanması da son yılların bir başka yönünü anlatmaktadır.

Ekonomide özellikle son 3-4 yıl içinde istihdamı çözücü yönü de gözetilerek kollanan ikinci sektör ise alt yapı ve konut ağırlıklı yapı sektörü olmuştur.

Kısacası son yıllar geniş çalışan kesimler için istihdam ve tüketim normları açısından büyüme ve genişleme yerine daralma ve kemer sıkma yılları olarak

tanımlanabilir.

Ekonomik yapıdaki bu özellikler askeri yönetimi takip eden sivil dönemlerde de çalışma yasasının demokratikleştirilmesi ve örgütlenme hakkının kullanılabilmesi açısından olumsuz uygulamaların devam ettiği yıllar olarak tanımlanabilir.

Bir yandan AT'a üyelik başvuruları yapılırken, öte yandan İLO sözleşmelerini imzalamış bir ülke olarak antidemokratik belirlemelerin çalışma yaşamının düzenlenmesinde egemenliğini koruması üzüntü vericidir. Özellikle kamu kesimi çalışanlarının mevcut sendikal haklardan bile yararlanamaz ve hemen hemen hiç bir şekilde örgütlenemez bırakılması bu dönemde de sürmüş ve KiT'lerdeki sözleşmeli personel statüsü uygulamaları bu olumsuz gelişmelerin son halkasını oluşturmuştur. Bütün bunların yanı sıra kitle iletişim araçları ile yoğun bir ideolojik saldırı sürdürülmüş alınan ekonomik kararların "ekonominin bir gereği olduğu" başka çözüm yolu bulunmadığı çarpıtması sürekli dile getirilmiş, çalışanlardan yeni yeni fedakarlıklar istenmiştir. Yapay, her türlü gerici tutucu kuruluşun görüşleri TRT ekranlarında uzun sürelerle yer alabilirken demokratik ve halktan yana kuruluşların-görüşlerinin yansıtılması kısıtlanmış, sansür uygulanmış, bir etkinlik haberleştirilirken düzenleyiciyi vermemek adetten olmuştur.

Kasım 1987'de yapılan erken genel seçimler sonucu Meclis oluşumunun ülke içindeki güç dengesini yansıtmaya biçimi gelecek günlerde de benzer siyasi kısıtlamaların devam edeceği, örgütlenme hakkının kullanımına yönelik bir açılım beklemenin iyimserlik olacağı izlenimini vermektedir.

Yeni dönemin ekonomik uygulamaları da 88 Hükümet Programında ortaya konulduğu biçimiyle istikrar-kemer sıkma ve daralma uygulamalarının artarak sürdürüleceği yönündedir. Büyük siyasi denge değişimleri olmaz ise toplumsal güç odaklarının sıkı denetlenmesi doğrultusundaki yönelişler etki* hale gelebilir.

Bu durumda önümüzdeki günlerde sürdürülecek mühendislik pratiğinin eğitim-uygulama-örgütlenme safhaları açısından bu toplumsal çerçeve içinde belirleneceği öngörülebilir.

Açıktır ki böylesi bir ortamda daha güçlü, ulusal düzeyde etkin ve erk sahibi bütüncül bir TMMOB örgütlülüğüne mühendis ve mimar topluluğu kadar Türkiye halkının da yoğun bir gereksinimi olacaktır.

1982 Anayasası ve daha sonra geliştirilen yasal düzenlemeler ile özellikle kamu kesimi çalışanlarının örgütlenme olanakları son derece sınırlanmış hemen hemen imkansız hale getirilmiştir. TMMOB Yasasında yapılan düzenleme ile daha önce sürgün ve kısımlarla TMMOB örgütlülüğünden uzak tutulmaya çalışılan kamu kesimi çalışanlarının daha bir uzaklaştırılması ortamı yaratılmıştır.

Her türlü örgütlülüğün suç sayıldığı en azından olumsuz bulunduğu imajı çok güçlü biçimde empoze edilmiş, tek başına köşeyi dönme ve işi bitirme bireyciliği hep öne çıkarılmıştır.

Böylesi bir toplumsal konjonktürde kamu kesimi üyelerinin örgüt-den "el

çektirilmeleri" ni, küçük büroculuğun, küçük müteahhitliğin örgütlülüğün ve ideolojisinin öne çıkması izlemiştir.

Daralan iş piyasasında, kısa süreli ve lokal örgütlülükle denetim gücü edinmeye yönelik örgütlenme potansiyeli, sektörcü ve bölgeci söven eğilimlerin de gelişimine ortam hazırlamaktadır. Kurulan geçici dengelerin bozulma anında iş bitirici bir merkezi erk arayan bu kesim yakaladığı her dengede de kendi üstünde veya geniş ölçekte her türlü örgütlülüğü ret etme eğilimi taşımaktadır. Ulusal düzeyde bütünleştirici politik ortamların geriletilmiş olması TMMOB örgütlülüğü içinde desentralizasyon görüntüsünde bölgecilik ve şubecilik ideolojisinin yayılmasına zemin oluşturmaktadır.

TMMOB örgütlülüğünün 1954 yasasında özünü bulan yerel inisiyatiflerin geliştirilmesi yani "yerinden yönetim" ilkesine bağlı demokratik niteliği, konu hakkında ilgililerin (mühendis ve mimarların kendilerinin en geniş katılım ile) söz sahibi olması ilkesi, her türlü likidatör-merkez tanımaz tavrın maskesi olarak öne sürülmekte kimi durumlarda da sektörcülük, meslekçilikle maskelenmeye çalışılmaktadır.

Sorun TMMOB'nin en geniş ve dinamik bütünselliği içinde güçleri birleştirmeyi ve ülkenin her yerini aynı biçimde düşünmeyi ön plana çıkarmak ve buna yetecek bir erk'in yaratılmasını isteyip istememek olarak özetlenebilir.

Bu ortamda ve artan kitlesel talepler karşısında-, ağırlıklı ve çevik ama örgüt işleyişinde demokrat olma ve organ kararına saygılı olmayı, iş bitiriciliğin önünde tutan, anlayışla sorunlara eğilen yanıtlar verebilecek bir TMMOB'nin koşullarını geliştirmek esas alınmalıdır.

1988-89 yılında TMMOB içi değerlendirmelerin ve tartışmaları çerçevesine çok benzediği düşünülerek 1980 yılında yapılan 24'üncü Genel Kurula sunulan rapor girişinin bazı bölümlerini aynen aktarmakta yarar gördük.

Çalışma esasları saptanırken amaç, devrimci bir anlayışla örgütsel bütünlüğü sağlamak, bağımsızlık-demokrasi mücadelesi doğrultusunda oluşturulacak programlan örgütsel bütünlük içinde yaşama geçirmektir.

Demokratik kitle örgütlerinin, bu arada TMMOB'nin örgütsel bütünlük açısından ciddi bunalımlar geçirmekte olduğu ve içinde yaşadığımız koşullar göz önüne alındığında, saptanacak ilkelerin, yıllardır kabul edilen ilkelerle birlikte, ama daha ağırlıklı olarak, bu bütünlüğü sağlamaya ve korumaya yönelik olması gerekmektedir. Bu bakımdan :

Örgütsel bağımsızlığın ve bütünlüğün korunması esastır.

Öte yandan yaşadığımız tarihi kesitte, siyasi görüş farklılıklarının yaygın ve yaşanan bir olgu olması, bu olgunun giderek demokratik kitle örgütlerinde örgütsel bağımsızlığı ve bütünlüğü sarsacak sonuçlar doğurması, demokratik kitle örgütleri-siyasi parti işlevleri arasındaki ayrıma özenle dikkat etmeyi gerektirmektedir. TMMOB'nin, bağımsızlık-demokrasi mücadelesi doğrultusunda eylemlilik düzeyini yükseltmeyi amaçladığı kitlenin, toplumsal konum ve ideolojik-politik yapılanma .bakımından taşıdığı farklılıklar, en geniş

kitlenin en doğru biçimde demokratiklik ilkesi etrafında birleşebileceğini göstermektedir. Bu koşullar, o birimlerin yönetimlerinde bulunanların siyasi görüşleri doğrultusunda kendi başına buyruk değil, TMMOB bütünlüğü içinde; demokratik merkezîyetçi bir anlayışla davranmaları ile olanaklıdır.

Demokratiklikten TMMOB'nin, bağlı Odaların ve Odaların alt birimlerinin birbirleri ile ilişkilerinde kendi başına buyruk, özerk davranışları anlaşılabilir. Demokratiklik ilkesi, alınacak önemli kararların giderek daha geniş demokratik platformlarda tartışılması ve bu platformlar tarafından denetlenmesi mekanizmalarının oluşturulmasını öngörür. Üst birimlerin, alt birimleri de bağlayan kararlarının, genel kurullar, danışma kurulları, üye toplantıları gibi demokratik platformların etkisine, denetimine açık tutulması, örgüt içi demokrasinin temel koşuludur.

Merkezîyetçilik ise, yukarıda özü ifade edilen demokratik işleyişten etkilenmeye açık olarak, merkezi kararların örgütün alt birimlerini bağlamasıdır...

6.1. TEOMAN ALPTÜRK'ÜN 29. GENEL KURULDA YAPTIĞI AÇILIŞ KONUŞMASI SAYIN DİVAN, DEĞERLİ KONUKLARIMIZ, DEĞERLİ DELEGELER ...

Hepinizi Türk Mühendis ve Mimar Odalara Birliği adına saygıyla selamlarım... Hoş geldiniz...

Birliğimizin 29. Genel Kurulunu, ülkemizde işsizliğin çok önemli boyutlara vardığı, sürekli çalışanların aleyhine kararların alındığı, demokrasi ve insan haklarına saygının gereken ölçülerde olmadığı, çalışanlara ödenen Ücretlerin azlığıyla övünüldüğü, özverinin yalnızca çalışanlardan beklendiği bir ortamda yapıyoruz.

Demokrasinin temel unsurlarından olan meslek kuruluşlarının yasalarında çeşitli değişiklikler yapılarak faaliyetleri sınırlandırılmıştır. Üyeleri kamuda çalışanlar, serbest Çalışanlar olarak ayrılmış, kamuda çalışanların Üyeliği isteğe bırakılmıştır. Bununla meslek kuruluşları Üye sayısına bakımından zayıflatılmak istenmiş, örgütlülük düzeyinin düşürülmesi amaçlanmıştır. Ayrımcı» Kuruluşların organ seçimleri genel kurulların bütününden ayrılarak, hakim, denetim ve gözetiminde ayrı bir güne alınmıştır. Böylece genel kurullar yalnızca bir seçim mekanizması haline getirilmiştir. Son yapılan genel kurullara katılanlarla seçime katılanlar arasındaki büyük fark bunun kanıtıdır.

Yapılan bir diğer değişiklikte meslek kuruluşlarına siyaset yasağıdır. Yani biz bu gün 2 yıllık çalışmalarımızı, siyaset yapmadan aktarmak gibi bir sınırlama ile karşı karşıya bulunuyoruz. TMMOB ve Odalar kendi uzmanlık alanlarına ilişkin tanımlama, sınıflama, standartlaştırmalar yapmak üzere kurulmuş olmalarına karşın, tüm bunları siyaset yapmaksızın gerçekleştirmek durumundadırlar. Siyaseti, genel anlamda yaşam düzenleme erkinin kullanımı olarak tanımlarsak, TMMOB ve Odaların kendi alanları dışındaki yaşamla bağlantısız olarak fonksiyonlarını yerine getirebilmelerinin zorluğunun ortada olduğu anlaşılır. Kuruluşumuzun fonksiyonlarını yerine getirebilmesi, kendi

dışındaki olayları ve gelişmeleri izleyerek değerlendirmesi ve bunları değiştirmek, yeniden oluşturmak için çaba sarf etmesine bağlıdır. Meslek Odalarımıza ilişkin temel sorunlar ve mühendislerin, mimarların içinde buldukları konum, ülkemizin sanayi yapısından, uygulanan ekonomik politikalardan, çalışanlara yönelik düzenlemelerden kaynaklanmaktadır.

Meslek kuruluşlarının karşı karşıya bulunduğu bir diğer engel de diğer meslek kuruluşları ve örgütlerle, aynı alanda çalışma yapsalar bile, dayanışma içine girmeleri, ortak faaliyet düzenleyip birlikte hareket etmeleri konusundaki kısıtlamalardır. Bütün yasal düzenlemelerin amaçladığı politikasızlaştırma ve dar faaliyet alanlarında dar çıkar hesaplarına yönlendirme durumunun bilinçli bir biçimde kavranmasıyla aşılabilecektir inancındayız.

Sayın konuklar, delege arkadaşlarım geçtiğimiz çalışma döneminde gündeme gelen ve kamu kesiminde çalışan Üyelerimizi ilgilendiren bir önemli konu da "Sözleşmeli Personel" uygulamasıdır. Tamamen özel hukuk ilkelerine göre yapılacak bu sözleşmeyle, memur olarak çalışanların bir bölümüne yüksek ücretler ödeme olanağı vardır. Ancak, eğer bu yüksek ücret ödenecek kişiler, siyasal partilerle resmi olmayan ilişkilerle bu sözleşmeyi yapmıyorsa, tümüyle iş güvencesi olmayan bir konuma itilmektedir. Yani, bu yeni uygulamayla personel istihdamında politik ilişkiler ağırlık kazanmaktadır. Böylece iktidarlar kendilerine yakın olan kimseleri kolayca KİT'lere yerleştirecekler, kendilerince uygun olmayanları da kolayca işten atabileceklerdir. Üstelik kitaba "sözleşmeye" uygun olarak.

Sözleşmeli personel, memurlara sağlanan iş güvencesine dahi sahip değildir. Kendileriyle belirli süreli hizmet akdi imzalanmaktadır. Buna karşılık sendikalaşma hakkı tanınmamaktadır. Sözleşmeli personel süresi belirli hizmet akdiyle çalıştığı için de ihbar öneli ile kıdem tazminatından yararlanmamaktadır.

Bu uygulama, kamu kesiminde bazı durumlarda yüksek ücret olanağı sağlarken, asıl büyük memur kitlesi için iş güvencesinin ve emekli ikramiyesinin ortadan kaldırıldığı anlamına gelmektedir. Gerçekte bu yolla adına sözleşmeli personel denilecek Üyelerimiz, işçi kesiminin sahip olduğu kısıtlı bazı haklardan bile yoksun bırakılmaktadır.

Bu konudaki taleplerimizi şöylece belirtmek isterim.

1. Memur olarak çalışan üyelerimize de sendikalaşma, toplu iş sözleşmesi ve grev hakları tanınmalıdır.

2. Memurlara normal yasal hak olarak tanınmış olan belli iş güvencesi sözleşmeli personel statüsüne geçirilmeleri halinde kaldırılmamalı, bu güvence özel ve kamu kesimindeki tüm çalışanları kapsayacak biçimde yaygınlaştırılmalıdır.

Bu çalışma döneminde uzmanlık alanlarımızdaki bir-iki önemli ve güncelliğini koruyan konuya değinmek istiyorum. Bunlardan biri "Çernobil" olayı ile tekrar gündeme gelen nükleer santrallerin kurulması konusudur. Ülkemizde nükleer santrallerin kurulmasını savunan kesimlerin ileri sürdükleri en önemli neden primer enerji kaynaklarının yetersizliğidir. 2000 yılında Türkiye'de enerji açığı olacağı savıyla Nükleer Santrallerin kurulmasını istemektedirler. Hemen

belirtmek isterim ki Ülkemle enerji kaynaklarının potansiyeli bu günkü verilerle 160 - 170 milyar KV/yıldır. Ülkemizdeki elektrik enerjisi tüketim artışı eğilimi de her on yılda 2 - 2.2 kat dolayındadır. 1986 yılındaki elektrik enerjisi tüketiminin 40 milyar Kwh dolayında olacağı göz önünde tutulursa 2000 yılındaki elektrik enerji talebinin de 110 - 130 milyar Kwh olabileceği hesaplanabilir. Böylece nükleer santraller için aceleci davranıldığı söylenebilir. Ancak bu konudaki gerçek değerlendirmenin bilimsel bir şekilde doğal kaynak envanteri çıkarılmasıyla yapılabileceğini belirtmek isterim. Bir diğer sav ise teknolojik gelişimi yakalamaktır. Tek bir santralle teknolojinin ülkemize gelebileceğini düşünmek hayalcilikten öte bir şey değildir. Ayrıca nükleer teknolojinin yalnızca elektrik, üretimiyle sınırlı olmadığını da unutmamak gereklidir.

Ülkemiz için çok pahalı, dışa bağımlılığı artıran bu konuda alınan kararların bir kez daha gözden geçirilmesini istiyoruz.

Bir diğer önemli konuda imar mevzuatı değişiklikleri ve imar olaylarıdır. Bu dönemde konutlarımızın, kentlerimizin, fiziki çevremizin şekillenmesini etkileyen pek çok yasa çıkarıldı.

İmar Affı Yasası ve yeni imar Yasası bunların başlıcaları olarak gösterilebilir.

Kamuoyunun imar Affı diye bildiği 2981 sayılı imar Yasası değişikliği, getirdiği Yeminli özel Teknik Büro kavramı ile de hayli ilgi çekti.

Yeminli özel bürolar ile bürokrasinin asılacağı ve tapu tahsis belgeleri ile de gecekondunun güvene kavuşturulacağı savı bu yasanın propagandasının temelini oluşturuyordu. Gerek Yeminli özel Teknik Büroların gerekse tapu tahsis belgelerinin dile getirilen amaçlara hizmet etmediğini ya da bu doğrultuda yeterli olmadığını zaman çok çabuk gösterdi. Yeminli bürolar yeni iş potansiyeli gibi görülür olmaktan kısa zamanda çıkarak meslek normlarına ve ahlak kurallarına saygılı geniş mühendis topluluğu tarafından gerekli yere oturtuldu.

Bu büroların karşılaşılabileceği sorun ve güçlükler ile fonksiyon sapmaları üyelerimizin duyarlı çoğunluğunca vaktinde işaret edilen ve üzerinde titizlenen konular konumuna getirildi. Bu konudaki yetersizlikler yasaya uygun başvuru sürelerinin sürekli uzatılır olmasından da anlaşılmaktadır. İmar affının kaçak işyerleri ve sakıncalı özellikleri nedeniyle ruhsat alamayan sanayi yapılarının para karşılığı tescil edilerek affedilmesi özelliğinin dışında gecekondular açısından ciddi bir anlamı olmadığı, tersine para ödenmesine rağmen güvenceye kavuşamadığını da zaman ve yaşam gösterdi.

Yeni imar Yasasının da başlangıçta belediyelere yönelik yetki ve inisiyatif dağıtır hükümlerinin yönetmeliklerle dizginlenmesine çalışıldığı görüldü. Bu durum yeni yasa ile getirilen düzenlemenin yasa koyucuların da yeterli eminlikte olmadığını göstermektedir, imar mevzuatına ilişkin yenilikler kentsel gelişmenin istenen yetkinlikte olmasını sağlayıcı özelliklerden uzaktır. Bu yasal düzenlemelerin yapılması sırasında bilgi ve deney birikimine sahip kuruluşların katılımlarına kapalı yasama süreçleri karşılaşılan güçlüklerin ve sorunların kaynağını teşkil etmektedir. Fiziki çevrenin oluşumu on yıllar süren

bir etkiye sahiptir.

Bu alandaki düzenlemelerin, bir kez hata yapıldığında, binalar, yollar, kentler ve benzeri şekilde, yapılı çevre olarak karşımıza çıkması sonucunu doğuracağı ve yapılan hataların sağlıklı bir nesil yetiştirilmesinden toplumsal kaynakların yerli yarında kullanılabilmesine kadar çok geniş bir alanı olumsuz etkileyeceği görülerek yapılması gerektiği bunun için de sürat yerine sağlamlık öne alınarak bilgi ve deney birikimi açısından önem taşıyan kuruluşların ve bu uygulamalardan etkilenen toplulukların kuruluşlarının yasama sürecinde aktif katılımı sağlanmalıdır. Bunların görüşlerine kulak verilmelidir. Sözlerimi bitirirken hepinle! saygıyla selamlar, 29. Genel Kurulumuza başarılar dilerim.

6.2. 29. GENEL KURUL KARARLARI (ÖZET)

1.11 Koordinasyon Kurulu Yönetmeliği yeniden hazırlanacak.

2.Yirmidokuzuncu Genel Kurul kararıyla kurulan Jeofizik Mühendisleri Odasının kuruluş çalışmaları yapılacak.

3.Teknokrat dergisinin yayını sürdürüp sürdürmeyeceği konusu üç sayı sonra yeniden değerlendirilecek.

4.0da tüzük ve yönetmelikleri için;

-Tip tüzük taslağı hasırlanacak ya da uygun olan Oda tüzüklerinden biri seçilerek Uç ay içinde Odalara gönderilecek ve izleyen üç ay içinde de Odalarca uygun tüzük hazırlanarak TMMOB Yönetim Kurulunun onayına sunularak uygulamaya konulacak. Oda tüzükleri uygulamaya konuluncaya değin mevcut Oda tüzüklerinin TMMOB yasa ve tüzüğüne aykırı olmayan maddeleri uygulanacak,aykırı maddeler için ise TMMOB yasa ve tüzüğünün ilgili maddelerine göre hareket edilecek.

-Odaların uyumlu yapılanmalarını sağlamak ve koordinasyonunu kolaylaştırmak üzere Birlik Yönetim Kurulunca üç ay içinde tüm Oda örgütlenmeleri için Oda örgütü kuruluş,görev ve yetkileri yönetmelik taslağı hazırlanarak Odalara gönderilecek,izleyen üç ay içinde Odalarca TMMOB Yönetim Kurulu onayına sunularak uygulamaya konulacak ve Odalar ilk genel kurullarında bu yönetmelikler genel kurulları onayına sunulacak.

6.3. 29.DÖNEM ÇALIŞMA ESASLARI

Ülkemizde uzun yıllardan beri uygulanan ekonomik politikanın açmazı 1980'lerde içinden çıkılmaz hale gelmiştir. Bu bunalımdan kurtulmak için "mutlu yarınlar için fedakarlık" adı altında yürürlüğe konan uygulamalar sonucunda halk yoksulluğa sürüklenmiştir. Bu anlamda yükselen muhalefeti bastırmak amacı ile var olan demokratik hak ve özgürlükler askıya alınmıştır.

24 Ocak kararlarının sonucu olan ekonomik politikalar kısa ve uzun dönemli programları kapsamıştır. İç talep düşürülerek ihracata yönelinmiş, ucuz iş gücü ve ülke kaynaklarının dünya pazarlarına açılması amaçlanarak sermaye

kesimlerinin çıkarları doğrultusunda yasal ve kurumsal değişiklikler gerçekleştirilmiştir. Gelir dağılımındaki eşitsizlik ücretliler aleyhine daha büyük bir ivme kazanmıştır. İstikrar programı çerçevesinde, Anayasa, Sendikalar ve İş Yasası değiştirilmiş basın ve örgütlenme özgürlüğü kısıtlanmıştır. Bunların yanında ülkemiz lüks malların açık pazarı haline getirilerek ithalat ve dış borçlar alabildiğine artmış, kaynakların ticarete yönelmesi yatırımları yavaşlatmış ve işsizliğin boyutlarını artırmıştır.

Tüm çalışanlar tekil bireyler konumuna dönüştürülmüştür. Toplumsal iş bölümünün kısır döngüsü içinde yaptığı işin bütünü değerlendirmekte zorlanan, kendi konumunu ve işini tanımlamakta güçlüklerle karşılaşan mühendis ve mimar kitleleri, kendi yaşam biçimini değiştirmek ve yönlendirmek konusunda olguyu örgütlenme zorunluluğu bağlamında yeterince görememiştir. İstikrar programı çerçevesinde yönetenler tarafından örgütlülüğün zayıflatılması yönündeki girişimler sonucu bir anlamda tekil birey olma durumunda kalmışlardır.

Bireysellikten kurtularak, insanların kendilerini ve yaşamlarını ilgilendiren konularda söz ve karar sahibi olabilmeleri ancak kendi sorunlarına sahip çıkabildikleri, seçenekler, çözüm yolları önerebildikleri ve bunları yaptırıma dönüştürecek araçları geliştirebilmeleri ile olanaklıdır. Yaptırım araçlarından bir de meslek örgütleridir.

Ülkemizde mühendis ve mimarların meslek örgütü konumunda olan TMMOB, çeşitli ihtisas alanlarının mesleki gelişmelerini sağlamak, meslek alanlarına ilişkin sorunları saptayarak, çözümler önerebilmek, üyelerinin özlük ve sendikal haklarını koruyup geliştirmek, çalışma koşullarını iyileştirmek doğrultusunda çalışmalar yürütmek durumundadır. TMMOB üyelerini ve dolayısıyla toplumu bilgilendirdiği, uyardığı, üyelerini nallarını talep eder ve taleplerini savunur hale getirdiği ölçüde bir kurum olarak işlevsel olacak ve vazgeçilmez konuma gelecektir.

TMMOB gelişen değişen toplum yapısına uyum göstermeli, değişimleri yakalayarak üyelerini etkileyebilmeli, iç dinamiği toplum dinamiği ile çakıştığı sürece olguların gerisinden veya içinde değil önünde yer almalıdır.

TMMOB

Ülkemizde meslek alanlarını ilgilendiren uygulamalarda; tasarlama, programlama, karar verme ve uygulama süreçleri içinde yer almayı, çalışmalarında, eleştiri ve öngörülerinde perspektifi, ülke ve halk çıkarlarının korunması olmalıdır.

ÇALIŞMA KONULARI

A-Ekonomik ve Demokratik Haklar;

Anlatılan çalışma anlayışı çerçevesinde TMMOB önümüzdeki dönem üyelerinin ekonomik haklarını geliştirmek için aşağıdaki somut çalışmaları gerçekleştirmelidir.

- Çalışanların ve onların bir parçası olan teknik elamanların Ulusal gelir

içindeki paylarının yükseltilmesi için:

- a. Katsayının belirlenmesinde,
- b. Yan ödeme kararlarının hazırlanmasında,
- c. Sosyal hakların gerçekçi bir biçimde saptanmasında etkili olma yollarını araştırmalıdır.

- Çalışma koşullarının geliştirilmesinde; işsizliği giderecek istihdam alanlarının araştırılmasında, yatırımlara ivme kazandırmak için kamuoyu oluşturulmasında, Anayasanın yasaklamadığı grev ve toplu sözleşme hakkını kazanmak için çalışmalar yapılmalıdır.

- 1402 sayılı yasa ve bunun uzantısı olan güvenlik soruşturmasının mağdur ettiği üyelerinin haklarının geri alınması için başlattığı çalışmaya etkinlikle devam etmelidir.

Bu talepleri yayın, panel, açık oturum vb. çalışmalarla üye tabanına ve kamuoyuna benimsetmelidir.

Ekonomik-Demokratik Haklara ilişkin yapılacak çalışmalar tüm toplum kesimleri özellikle emeği ile geçinenleri doğrudan ilgilendirmektedir. Bu nedenle TMMOB programlarında yer alan konularda maslak kuruluşları ile ilişkiye girmeli ve onlarla ortak çalışmalar yapılmalıdır. Demokratik toplum örgütlü toplumdur düşüncesinden hareketle halen örgütsüz kalan kesimlerinde böylesi çalışmalarda yer almasına özen göstermeli, çaba sarfetmelidir.

B- Örgütlülük

TMMOB'nin başarısının üst örgüt ve Odalar arasında koordineli bir çalışmaya bağlı olduğu gerçeği göz ardı edilmemelidir. Bu nedenle üst örgüte bağlı odalar arasındaki iletişim ve koordinasyonu sağlıklı bir şekilde geliştirmek gereklidir.

TMMOB ile Odalar arasındaki sorunların çözümünde; sorunların, geniş platformlarda tartışılarak çözülmesi için gerekli uğraş verilmelidir. Bu platformlarda TMMOB'nin merkezî yapısı göz ardı edilmeden çok seslilikten de kaçınılmamalı, konular karşılıklı hoşgörü sınırları içinde demokratik ve ikna yöntemleri ile çözümlenmelidir, Öte yandan mühendis-mimarların çıkarlarını güçlü bir şekilde savunan bir TMMOB'nin ön koşulu, Odaların birlik'e karşı yaklaşımlarında mesleki veya ihtisas alanı çıkarları önceliğinden sıyrılmalıdır. Tek tek Odaların çıkarlarını ve üyelerimizin demokratik kazanımlarının korunup geliştirilmesi, tüm olanakların merkezi olarak değerlendirilmesiyle sağlanabilir. Bunun için Odalar TMMOB'yi ilgi alanlarına ilişkin konularda bilgilendirmeli, çalışmalarına katılmalı, sorumluluklarına yerine getirmelidirler.

Birlik Yönetim Kurulunun verimli çalışabilmesinin koşullarının biriside daha süratli kararlar üretilmesi ve uygulamasıdır. Bu nedenle; Yönetim kurulu ile Başkan, İl Başkan, sayman ve Sekreteryadan oluşan yürütme kurulu çalışmalarını disiplinli, koordineli ve programlı yürütmelidir.

TMMOB çalışmalarında danışma kurulunun önemli bir yarı vardır, alınan kararların hayata geçirilmesinde, yeni görüşlerin oluşturulmasında danışma kurulu ile programlı bir iletişim kesinlikle ihmal edilmemelidir.

C- Uzmanlık Alanlarına İlişkin Çalışmalar

TMMOB yasasında belirtildiği üzere kamu kurumu niteliğinde mesleki bir kuruluştur. Bu yasa ve tüzükte belirtilen ve başta gelen görevlerinden biri de ülkenin çıkarlarının korunmasıdır. Bu amaçla TMMOB ihtisas alanlarına yönelik çalışmalarında açıklayıcı, gerektiğinde yol ve hade gösterici olmalıdır. Odalar tarafından yapılan çalışmalar gerektiğinde TMMOB olanakları kullanılarak kamuoyuna mal edilmelidir.

TMMOB alt birimler tarafından üretilen bilgilerin politik-ekonomik uzantıları ile birlikte ele alınarak sentezlere ulaştırdığı çalışmaları koordine etmelidir. Uzmanlık alanlarında, özellikle 1980 sonrası gelişmeleri ve yönelişleri açıklayan, aydınlatan çalışmalar yürütmelidir

TMMOB kamuoyuna mal olmuş ve önümüzdeki yıllarda da sürekli olarak güncelliğini koruyacak olan (Gökova, Nükleer Santraller, Yeminli Özel Teknik bürolar vb.) yatırım ve uygulamaların tartışmaların içinde yer almakla yetinmemeli, bu tür konularda tartışmayı TMMOB başlatılmalıdır. Yapılan yatırım ve uygulamaların toplumun hangi kesimleri lehine geliştiği irdelenmeli, ülke ekonomisine sağlayacağı fayda ve zararlar ayrıntılı olarak kamuoyuna deşifre ederek duyurulmalıdır.

SONUÇ:

TMMOB'nin yeni çalışma dönemi, toplum duyarlılığının artma eğilimi içinde olduğu bir dönem olacaktır. Bu dönemde TMMOB görüş ve önerileri ile kamuoyu tarafından dikkatle izlenen bir demokratik mesleki örgüt aktivitesine yeni baştan kavuşmalıdır.

Böylesi bir çalışma demokrasi mücadelesinde saygın bir yarı olan TMMOB'nin geçmiş deneyleri ışığında, yeni zorlu mücadele günlerinde başarılı kılmak için, tabandaki üyeden Birlik başkanına değin bütün mühendis-mimarların çabalarıyla gerçekleşecektir.

29. Dönem Çalışma Esasları Komisyonu
İhsan KABABABA Seçkin İNCEEFE Hasan AKALIN

6.4. TMMOB 29.DÖNEM YÖNETİM KURULUNA GENEL KURULCA VERİLEN GÖREVLER VE DİLEKLER

1. Kamuda çalışan mühendis ve mimarların ekonomik hakları konusunda sürekli çalışma yapılması.
2. Teknokrat isminin değiştirilmesi için bir çalışma yapılması.
3. İnşaat mühendisliği, mimarlık, makine mühendisliği ve elektrik mühendisliği

hizmetleri için tek tip "büro tescil yönetmeliği" hazırlanması» Birlik Yönetim Kurulunca onaylandıktan sonra Resmi Gazetede yayınlanmasının sağlanması.

Mesleki denetim uygulaması değerlendirme ve büro tescil yönetmeliği hazırlık komisyonunda çalışmak üzere: Bora Akçay Mimar, Yusuf Ünler Makina Müh., Firuzan Tunca Elektrik Müh., önerildi.

4. TMMOB Mali İşler Yönetmeliğinin tüm Odalarca eksiksiz uygulanmasının sağlanması ve Odaların mali işler yönetmeliğinin yürürlüğe girmesinden sonra bütçelerinin bu yönetmeliğe uygunluğunun incelenmesi ve Birlik hisselerinin yönetmelik hükümleri uyarınca hesaplanarak borç durumlarının faizleri ile yeniden saptanması.

Bu öneri genel kurul kararı olarak yeni dönem yönetim kuruluna görev olarak verildi. Konu Birlik Denetleme Kurulunca incelenecek, Birlik Yönetim Kurulunca uygulanacaktır.

5. Araştırma geliştirme çalışmaları üniversite-sanayi ilişkilerinin dünü bu günü yarını.

Meslek örgütleri ve demokratik örgütlerin toplum kalkınmasındaki etkisinin dünü bu günü ve yarını.

6. Odaların Birlik hisselerinin hesaplanmasında kullanılacak yöntemi saptamaya yönelik bir çalışma yapılması için TMMOB Yönetim Kurulunca Odaların yetkilendirdiği birer temsilciden oluşan bir kurulun oluşturulması, bu kurulca yapılacak çalışmanın Birlik danışma kurulunda görüşülmesinden sonra TMMOB Genel Kuruluna sunulması.

29. DÖNEM ÇALIŞMA RAPORU

7.1. MERKEZ ORGANLARI

29. Dönem TMMOB Yönetim Kurulu Tüzük gereği en yaşlı üye Hasan TURAN (Orman Mühendisleri Odası) başkanlığında 24.5.1986 günü yaptığı ilk toplantısında Teoman ALPTÜRK'ü Birlik Başkanlığına (Elektrik Mühendisleri Odası), İsmail KULAKSIZOĞLU'nun II. Başkanlığına (Jeoloji Mühendisleri Odası), Ö. Rahmi LÖKER'i de sayman Üyeliğe (İnşaat Mühendisleri Odası) seçti.

Daha sonra Ö. Rahmi LÖKER'in sağlık nedeni ile sayman üyelikten ayrılması üzerine 11.6.1987 tarihinde bu göreve Namık GAZİOĞLU (Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası) seçildi.

29. Dönem Yönetim Kurulu üyelerinden Haluk SİLAY (Makine Mühendisleri Odası) 3.9.1987 tarihinde TMMOB Yönetim Kurulu toplantısından İzmir'e dönerken geçirdiği trafik kazası sonucu aramızdan ayrıldı.

Yönetim Kurulu üyelerinden Osman AYBERS (Mimarlar Odası) 2.9.1987 tarihinde, Süleyman ÖZKAPLAN'da (Kimya Mühendisleri Odası) 24.3.1987 tarihinde çeşitli gerekçelerle istifa ederek TMMOB Yönetim Kurulundan

ayrıldılar.

Genel Sekreter Kadrosunu boşaltma amaçlı olarak ilk toplantıda Bülent TANIK tarafından verilen istifa dilekçesi işleme konulmadan reddedildi. Genel Sekreter Yardımcılığı görevleri ise Celal ÇOBAN ve 22.12.1987 tarihinden itibaren Safder İPLİKÇİOĞLU tarafından yerine getirildi.

Yönetim Kurulu TMMOB 29. Dönem Çalışma programının belirlenmesi için İstanbul (12.7.1986), İzmir (26.7.1986), Bursa (9.8.1986) ve Ankara'da Bölgesel Danışma Kurullarını toplantıya çağırdı. 1.10.1986-günü Ankara'da toplanan TMMOB Danışma Kurulu Genel Sekreterlikçe hazırlanan program taslağı üzerinde tartışarak eğilimlerini ortaya koydu.

Daha sonra Yönetim Kurulu Çalışma Programı ve Teknokrat hakkında görüşlerin derinleştirilmesi ve odalar-TMMOB kaynak akımı ilişkilerinin görüşülüp buna göre programlamaya geçilmesi için 13.10.1986 tarihinde yapacağı toplantının Oda başkanları ve yetkilileriyle genişletilmiş biçimde yapılmasını kararlaştırdı.

Bu toplantıyı takiben 21.10.1986 ve 28.10.1986 tarihlerinde verileri değerlendiren TMMOB Yönetim Kurulu Teknokrat dergisinin bundan böyle yayınlanmamasını ve 1.10.1986 tarihinde Danışma Kuruluna sunulan çalışma programı taslağının Teknokrat bölümü dışında aynen benimsenerek uygulamaya konmasını kararlaştırmıştır.

Kabul edilen Çalışma Programı'nın giriş bölümü aynen şöyledir.

GİRİŞ:

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Türkiye'de mesleklerini uygulayan tüm mühendis ve mimarların mesleki örgütü olarak, yerinden yönetim esaslarına göre kurulmuştur.

Mühendislik ve Mimarlık alanlarına ilişkin bilgi ve becerilerin üretim ve aktarımında ve yeniden yorumlanmasında, tüm mühendis ve mimarların katılımına açık mekanizmaları ile bu ilkeye uygun bir etkinlik odağı olma konumunu korumuştur.

TMMOB bu bağlamda özellikle seçimle gelen yönetimlerin ve gönüllülük esaslı çalışmaların dinamizmini ve demokratikliğini kendi örgütsel ürünlerine yansıtabilen özgün kuruluşlardan biridir.

TMMOB Yönetimlerinde görev yapan mühendis ve mimarlar kamu kesiminin bürokratik ve hiyerarşik yapısının sınırlamalarından ya da özel sektörün kapalı çıkar ilişkileri çevresinin dışına çıkabilen konumlarından ötürü, ülke ve halk yararını, çalışmaların ana aksı olarak korumayı ve sürdürmeyi başaramışlar, mühendis mimar topluluğunun politik eylemlilik düzeyinin yükselmesine paralel olarak da bu eylemlilik TMMOB' ne yansıyabilmiş tir.

TMMOB yaklaşık 35 yıllık varlığı ile; merkez yönetim organından en yeni ihtisas birimine ya da en uzak yerel örgütlenmesine kadar bir bütün olarak, tüm mühendis ve mimarların ekonomik, mesleki, demokratik ve halktan yana örgütü olma geleneğini yaşatmış ve geliştirmiştir.

TMMOB örgüt şeması kuruluş kanununda yerinden yönetim ilkesine bağlı olarak mühendis ve mimarların kendilerini ilgilendiren konularda kendilerinin söz ve karar sahibi oldukları, bu alana ilişkin politikaları kendilerinin belirledikleri ve kendilerinin değişen koşullara göre yeniden şekillendirmelerine olanak sağlayacak esnek koşullarda düzenlenmiştir.

Yasanın 1954 yılındaki kurgusunda, bu alandaki düzenleme norm ve benzeri etkinlikler ile mühendislik ve mimarlık mesleklerinin ülke ve toplum yararına kullanımını geliştirmek için tek yetkili organın mühendis ve mimarların yine kendi bütünlükleri olduğu, altı çizilerek belirlenmiştir. Çünkü bu alana ilişkin en yeni ve en sağlıklı bilginin yine bu alanda çalışan ve birbirinden ayrı düşünülmemeyecek mühendislik mimarlık mesleklerinin mensuplarıncaya bilinebileceği ve geliştirilebileceği ortadadır. Bu nedenle de bu alanı düzenleme yetkisi mühendis ve mimarların bütün organlarını kendilerinin oluşturduktan örgütlerine bırakılmıştır. TMMOB bütün ihtisas birimleri ve en küçük organına kadar bir bütün olarak tüm mühendis ve mimarların bu gereksinimini karşılayacak örgütüdür. Bu bütünlüğün, TMMOB yasasındaki kurgusu ve 35 yıllık gelenekler demokratik merkeziyetçi işleyişi esas almayı öne çıkarmaktadır.

TMMOB ihtisas dallarının yatay örgütlülüğüne eşit ve özgür ortamlar sağlayarak ve bu alanların eylemliliklerinde özerklik derecesine varan serbestiler yaratarak, üretkenliği ve zenginliği arttırmayı hedeflemiştir. Ancak ayrı ayrı ihtisas dallarının üretken olamayacakları düzlemlerde bütüne yönelik düzen ve örgüt disiplini oluşturamamada belirli zaafı yaşamış ve yaşanmaktadır. Bu durumun sonucu olarak TMMOB örgütlülüğünü mesleki çıkar birliklerinin ihtiyarı üst birliği olma konumundan çıkarmak gereği hissedilir olmuştur. Bu alandaki aksaklıkları ve kurumlaşmayı dağıtıcı tavır ve alışkanlıkları telafi etmek için örgüt içi işleyişin üretken bir baza oturtulması çalışmaları önem taşımaktadır. Birimler arasındaki yetki, sorumluluk ve ilişki akışının düzeltilmesi TMMOB'nin dışsal ortama yönelik etkinliklerinin de verimli ve etkili kılınması için zorunludur.

Örgütlerin kendi içsel düzenlemeleri, kurgulan ve ilişkileri kadar onları kuşatan dışsal koşulların, sosyal çevre ve ortamın, onların üretkenlik ve etkililik düzeyleri üzerinde önemli sonuçlar bulunmaktadır. Bu bağlamda gerek 1980 öncesi koşullarının ve gerekse 1980 dönemi sonrasında TMMOB ve Odalarında yaşananlar, Kuruluşumuzun iç düzenlemeler ağırlıklı programlar uygulamasını zorunlu kılmaktadır.

Bu dönemde genel olarak insanların bireyselliğe itilmesi, örgütlülüğün ve örgütlü ilişkilerin önemsiz hatta sakıncalı addedilmesi yaygınlaşmış, TMMOB ve onun hayatiyet kaynağı olacak üyeler arasındaki ilişkiler kesilmek istenmiştir. Ayrıca konjonktürel de politizasyonun yanı sıra TMMOB'ne bir kısım yönetici ve çıkar çevresince sürekli olarak yürütülen saldırılarla da kuruluş tecrit edilmeye çalışılmıştır.

Bugün varılan noktada ise, tüm bunlara rağmen gerek dış koşullardaki göreceli gevşeme, gerekse yığınların demokrasi solumaya yönelik inançlarındaki kabarma ve yeniden yükselen politikleşme, bu dönemde

varlığını koruyabilen TMMOB'ne, yansımak üzeredir.

Ancak,gerek 1982 Anayasası çerçevesinde gelişen mevzuat ve gerekse yaşanan de neylerin sonrasında oluşan politik durgunluk izlerini ve sonuçlarını güçlü biçimde sürdürmeye devam etmektedir.

Kamu kesiminde çalışan geniş ücretli bölümün örgütten uzak tutulmasının yanı sıra, piyasanın sınırlı olanakları içinde hızla çıkar birliktelikleri üretebilen küçük işyeri sahipliğindeki artış TMMOB'ne yansımış ve sorunlarını TMMOB'ne taşımıştır.

Sonuçta TMMOB bütününde ülke ve meslek alanına ilişkin politikalar üretilmesi ve tartışılması oldukça azalırken, çıkar çatışmalarının dengelenmesine yönelik çabalarda büyüme görülmüştür.

Dışsal koşullar nedeniyle birimlerde baş göstermesi kaçınılmaz olan bu kayışın önüm geçmede merkezin etkinliklerini yükseltmek ve güçlendirmek gerekli görülmektedir

TMMOB, Türkiye'deki tüm mühendis ve mimarlara yönelik ve meslek alanına ilişkin temel politikaların halk yararına üretiminde yaşanan durgunluğu aşmak için öncülük yapması çalışmalarının ana ilkesi olarak görmektedir.

Mühendis ve mimarların, birbirleriyle veya birlikte çalıştıkları diğer meslek gruplarıyla olan ilişkilerini çağdaş düzeye çıkarmak, TMMOB kuruluş hedefleri arasındadır. Meslek mensuplarına ve üyelerin özlük-sendikal haklarının geliştirilmesi çalışma koşullarının iyileştirilmesi,çalışmaların akslarından birini oluşturacaktır.

Mühendis ve mimarların kendilerine, çevrelerine ve ilgi alanlarına yönelik olarak bilgili ve örgütlü davranmalarını sağlamak yükümlülüğü ile bu örgütlülüğün insan varlığı üzerinde, olması gerekene doğru bir dönüşümü geliştirmesi TMMOB çalışmalarında ana ilke olarak hedeflenir.

Böylesi ağır sorumluluk ve görevlerin yerine getirilebilmesi, yoğun örgütsel kaynak girdisine bağlıdır. Kuram olarak tüketilenden daha fazla (insan-bilgi-maddi) kaynak sağlanamadığında ve kaynakların kullanımında organlar arası denge sağlanamadığında, örgütsel etkinliğin azalması, erksizleşme ve dağılma kaçınılmazdır.

Meslek alanlarına ilişkin etkinliklerde; ihtisaslar özgülünde, o ihtisas odasının temel üretim odağı olması korunmalı ve geliştirilmelidir. Üye varlığı ve uzmanlık alanı ile doğrudan ilişki içinde olan şubeler ve uzmanlık odalarında, uzmanlık alanına ilişkin faaliyetler ağırlıklı olarak gönüllülük esasıyla yürütülmektedir. Bu kapsamda sürdürülen oda ihtisas yayınları, kurs, seminer ve benzeri etkinlikler teşvik edilerek desteklenecektir.

Merkez ağırlıklı profesyonel mekanizmalar ile, TMMOB bütünündeki, gönüllü çalışma ürünlerinin verimli ve sürekli kılınması amaçlanmalıdır. Böylece, TMMOB çatısı altında bulunan her meslek grubunun, kendi alanına ilişkin üretkenliğini artırmak, örgütlenmede karşılaşılan rasyonel işletme büyüklüğü

eşğini de mevcut yapı içinde çözümlenmek mümkün olacaktır. Oda büyüklüklerinin tartışılır olması bir kenara bırakılırken, örgütsel yetki, sorumluluk ve güç dağılımı toparlanacak, yerelleşme ve ihtisaslaşma serpilecektir.

Bu programa bağlı çalışma konuları ve gerçekleştirilen etkinlikler ileride bölüm bölüm verilecektir.

TMMOB yönetim Kurulu 29. Çalışma Döneminde 49 kez yeterli çoğunluk sağlayarak toplantı yapmış, toplantılara ortalama yaklaşık 12 üye katılmıştır. TMMOB yönetim kuruluna üyelerinin toplam katılımı itibarıyla odaların devam durumu şöyledir.

Oda	Katılınan Toplantı Sayısı
Elektrik Mühendisleri Odası	44
Fizik Mühendisleri Odası	36
Gemi Mühendisleri Odası	14
Gemi Makinaları İşletme Mühendisleri Odası	17
Harita ve Kadastro Mühendisleri Odası	38
İç Mimarlar Odası	41
İnşaat Mühendisleri Odası	39
Jeofizik Mühendisleri Odası (24.7.1986'dan itibaren)	35
Jeoloji Mühendisleri Odası	45
Kimya Mühendisleri Odası	31
Maden Mühendisleri Odası	23
Makina Mühendisleri Odası	18
Metalürji Mühendisleri Odası	24
Meteoroloji Mühendisleri Odası	24
Mimarlar Odası	34
Orman Mühendisleri Odası	40
Petrol Mühendisleri Odası	38
Şehir Planlama M. Mühendisleri Odası	22
Ziraat Mühendisleri Odası	42

TMMOB Yönetim Kurulu 29. Dönem boyunca 29 adet Komisyon, Komite vb. çalışma grubu oluşturmuş bunların 20'si rapor karar vb. bir sonuca ulaştırılmıştır. 7'si ise çalışmalarını sürdürmektedir. Komisyon çalışmalarından ilgili konularda ayrıca bilgi verilecektir.

TMMOB Yönetim Kurulunca TÜBİTAK, MPM, TÜRK LOYD'u, BAĞ-KUR, UKKS DANIŞMA KURULU gibi kuruluşlarda görev yapacak delegasyon belirlenmiş ve ilgili çalışmalara katılmıştır.

TMMOB 29. Dönem Yönetim Kurulunca Trabzon, Bursa, Adana, İstanbul'da yeni İl Koordinasyon Kurulu oluşumu karara bağlanmış, Antalya, Mersin, Urfa illerinde Koordinasyon Kurulu oluşumu hazırlıkları yürütülmüş İzmir Koordinasyon Kurulunun etkinlikleri sürdürülmüştür.

İl Koordinasyon Kurulları çalışmaları ileride ayrıntılı olarak verilecektir. TMMOB Denetleme Kurulu üyeleri gereken zaman dilimleri içinde TMMOB

Bütçe ve Muhasebe uygulamalarını izleyerek denetlemiş Denetim Raporları Yönetim Kuruluna sunulmuştur.

TMMOB Yüksek Onur Kurulu dönem içinde Mimarlar Odasının Onur Kurulundan sevk edilen dosyayı karara bağlamak üzere toplanmış ve Mimar Belgin ÇETİNER'e verilen 3 ay meslekten uzaklaştırma cezasını onaylamıştır. Bu dönemde Yüksek Onur Kuruluna başkaca başvuru olmamıştır.

7.2. ÇALIŞMA PROGRAMI MADDELERİ VE YAPILAN ÇALIŞMALAR

7.2.1. MESLEK ALANLARINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Meslek alanlarına yönelik çalışmalarda ilgili ihtisas odası çalışmaları esas alınacak teşvik edilecektir. Birden çok ihtisas alanını ilgilendiren ve koordinasyon gerekli çalışma konularında TMMOB Koordinatörlüğü ve izleyiciliği devreye sokulacaktır.

29. Dönem boyunca Odalarımızca 20'nin Üzerinde Büyük Kongre Sempozyum, Meslek Haftası, gerçekleştirilmiş bu etkinliklerde üretilen görüşlerin ve sunulan tebliğlerin basımı büyük oranda tamamlanmıştır.

Odalarımızca düzenlenen mesleki etkinliklerin Başkanlık, Genel Sekreterlik veya Yönetim Kurulu düzeyinde katılımlarla desteklenmesi sağlanmıştır.

7.2.2. ORTAK İHTİSAS KONULARI İLE BİLİMSEL VE TEKNİK ETKİNLİKLE! — İnsan Makine İlişkileri Sempozyumu

Copisee etkinlikleri kapsamında programlanan TMMOB yürütücülüğünde Mühendislikte İnsan-Makine İlişkileri Uluslararası Sempozyumu ve Sergisi Bursa İzmir ve Merkez organlarının koordineli çalışmaları sonucu 16-18 Kasım 1987 tarihleri arası Bursa'da gerçekleştirilmiştir.

— Teknik Eğitim Sempozyumu

Teknik Eğitim Sempozyumu Elektrik Mühendisleri Odasının yürütücülüğüne vermiş ancak henüz düzenlenmemiştir.

— 29. Dönemde çok disiplinli çalışmalar kapsamında Malatya Doğanşehir depremdeki hasar saptamasının gerçeği yansıtmadığı savıyla Birliğimize yapılan başvurunun

yerinde incelenmesi için İnşaat Mühendisleri Odasından Zülfü AŞIK, Jeoloji Mühendisleri Odasından Bülent KİPE R, Harita ve Kad. Mühendisleri Odasından

Faruk ÖZTÜRK'ün, Basın Bürosundan da Ayşegül AKIN'ın katılmalarıyla oluşacak

inceleme komitesinin Malatya'ya gönderilmesi kararlaştırılmış. Gerekli incelemeler gerçekleştirilmiş uzmanların görüşleri yayınlanmıştır.

- Ankara kentinin ısıtılmasında kullanılacak ithal ve yerli, kömürlerin hava kirliliği açısından incelenerek kamuoyunu sürekli ve sağlıklı bilgilendirmek için Maden Mühendisleri Odası Koordinatörlüğünde Kimya ve Elektrik Mühendisleri Odalarının görevlendirilmelerine karar verildi.

İlgili oda uzmanlarının hazırladıkları görüşleri TRT ve Basında etkin biçimde duyurulması sağlandı.

AET Tam Üyeliği konusunda bir danışma kurulu toplanmış Oda yöneticileri görüş alışverişinde bulunması sağlanmak istenmiştir. Yeterli katılım olmayan

toplantıdan sonra Yönetim Kurulunca Odaların kendi sektörlerinin AET tam üyeliği ilişkisi hakkındaki görüşlerini bir ay içinde yazılı olarak Birliğe iletmesinin istenmesi kararlaştırılmıştır, ancak 2 oda görüş bildirmiştir.

Ankara Üniversitesi AT Komisyonu için başvuruda bulunulmuştur. Sanayi Şurasına katılımın etkin biçimde yapılabilmesi için önceden kurulan çalışma grubuna gerekli dokümanların ulaştırılması için Sanayi Bakanlığı nezdinde girişimlerde bulunulmuş, Şuraya Sanayi ile ilişkili tüm oda temsilcilerinin katılımı sağlanmaya çalışılmıştır.

7.3.MESLEK ALANLARINA İLİŞKİN YASA, TÜZÜK VE YÖNETMELİKLER
Meslek alanlarına ilişkin yeni yasa, tüzük ve yönetmeliklerin hazırlama ve uygulamasında odalarca üretilecek görüş, öneri ve eleştirilerin TMMOB Koordinatörlüğünde ilgili mercilere, üyelere ve kamuoyuna iletilmesi etkinlikleri gerektiğinde müşterek komisyonlar eliyle gerçekleştirilecektir.

Odalarca üretilen ve TMMOB'ne iletilen İmar Kanunu, İhale Kanunu, Maden Kanunu, rol Kanunu, Orman Kanunu vb. kanunlar hakkındaki görüşler ilgili makamların bilgisine sunulmuştur.

Yapım ihaleleri Tüzüğü hakkında Danıştay'a görüş bildirilmiştir.

Meslek alanına ilişkin yasa-tüzük yönetmelik vb. araçlarla yapılan düzenlemeler hakkın-basın açıklamaları yapılarak kamuoyunun bilinçlendirilmesine gayret gösterilmiştir.

7.4 KİT VE BÜYÜK KURUM VE KURULUŞLARIN FAALİYETLERİ VE BUNLARA İLİŞKİN YENİ GETİRİLEN DÜZENLEMELERİN İNCELENİP İZLENDİĞİ VE DOKÜMANTASYONUNUN YAPILDIĞI ETKİNLİKLER

Bu alanda çalışma yapılamamıştır.

5.BÜTÇE,PLAN VE YILLIK HÜKÜMET PROGRAMLARINA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

Bütçe dönemleri basında özellikle kamuda çalışan mühendis ve mimarlar özlük hakları ilişkin katsayı vb. ücret düzenlemelerine yönelik görüşler oluşturulmuş ve ilgililere duyurulmuştur.

Ayrıca sanayi ve mühendislik alanına yönelik yatırımların kısılması uygulamalarına ki duyulduğu muhtelif kanallardan dile getirilmiştir.

1987 yılı Hükümet Programınının 813 sayılı Tedbiri ile ilgili olarak söz konusu

tedbir maddesinin TMMOB'ye verdiği yükümlülüğün yerine getirilmesi için bir komite kurulması kararlaştırıldı. Odalardan görüş istendi.

Aynı zamanda 1987 Programının 741 sayılı Tedbir maddesi ile ilgili olarak bir komitenin kurulmasına karar verilmiş ilgili odalardan yazılı çağrı sonucu bildirilen uzmanların katılımıyla kurulan komite çalışmalarını sürdürmektedir. Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı İdaresine sunulmak üzere bir proje hazırlanmaktadır.

V. Beş Yıllık Kalkınma Planı özel İhtisas Komisyonları için DPT'nca istenen 32 Özel İhtisas Komisyonu için 128 uzman ismi bildirilmiş ve Özel İhtisas Komisyonu çalışmalarına aktif katılım gerçekleştirilecektir.

7.2.6.MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK ALANLARINA İLİŞKİN ULUSLARARASI SÖZLEŞME, PROTOKOL VE ANLAŞMALARIN İZLENİP, İNCELENMESİ VE DÖKÜMANLAŞTIRILMASI, TMMOB ÖNCÜLÜĞÜNDE İLGİLİ ODA VEYA ODALARIN KATILIMI İLE GERÇEKLEŞTİRİLECEKTİR
Gemi Makineleri İşletme Mühendisleri Odasınca gerçekleştirilen "Mar-Pol" Uluslararası Deniz Kirlenmesi sözleşmesi dışında çalışma gerçekleştirilememiştir.

7.2.7.PROJE BÜROLARI, MESLEKİ DENETİM UYGULAMALARI, ASGARİ ÜCRET VE İHTİSAS AYIRIMI KONULARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLARIN, ÖZELLİKLE YEREL BİRİMLERİN AKTİF KATILIMI SAĞLANARAK TMMOB BÜTÜNLEŞTİRİCİLİĞİNDE ÇÖZÜMLENMESİ YEMİNLİ ÖZEL TEKNİK BÜROLAR, İZLEME, İNCELEME, YOL GÖSTERİCİLİK ETKİNLİKLERİ

Bağ-Kur yasasının uygulanması konusunda ilgili kurumca gönderilen yazı tüm odalara dağıtılmış, odalardan görüş istenmiş ve ilgili üyelerin bilgilendirilmesi istenmiştir. Bağ-Kur yasasının uygulanmasında TMMOB'nin tüm üyelerinin değil Bağ-Kur'a üyeliği zorunlu olacak üyelerin kayıtlarının ayrıca izlenmesi uygulaması esas alınması görüşü getirilmiştir. Çalışmalar sürdürülmelidir.

Proje bürolarının mesleki denetimlerinin kolaylaştırılması ve düzenlenmesi kapsamında odalar SMM Yönetmelikleri geliştirilmiş, EMO SMM Yönetmeliğinin Resmi Gazetede yayınlanması sağlanmış, ZMO SMM Yönetmeliği Başbakanlığa gönderildi ise de yayını henüz sağlanamamıştır. Jeofizik ve jeoloji Mühendisleri Odası SMM Yönetmelikleri TMMOB İnceleme Komisyonlarındadır. Başbakanlık görüşünün de uygun bulunduğu çerçevede tek TMMOB SMM Yönetmeliği hazırlıkları da sürdürülmektedir. Bursa Belediyesi nezdinde 28. Dönemde Yüksek Onur Kurulumuzca verilen meslekten uzaklaştırma cezasının uygulanmasının izlenmesi için girişimde bulunulmuştur.

Proje ve Mühendislik hizmetlerinin asgari ücretlerinin belirlenmesi çalışmalarında ilk kez yapı sektörü dışındaki hizmetlerinde TMMOB çapında tarifelenmesi çalışmaları yapılmıştır. Bu çalışmalar sonuçlanıncaya kadar işlerin aksamaması için Ocak 1987 başında şubelerin bölgesel tarife yayınlamalarına izin verilmiştir.

TMMOB Asgari Ücret ve Çizim Standartlar) Tespit Komisyonu, Bursa'da çok geniş bir katılımıla Üniversiteler, Bayındırlık ve İskan Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de bulunduğu biçimde toplanmış ve çalışmalarını Yönetim Kuruluna sunmuştur. Yönetim Kurulu odalarca kendi alanlarının tarifelenmesini esas alan usulü benimseyerek 1987 ücret tarifleri eki olarak uygulanacak bir çerçeve yönetmeliği kabul etmiştir. Bu yönetmelik "TMMOB Mühendislik-Mimarlık Hizmetleri Asgari Ücret Yönetmeliği" adı altında yayınlanmak üzere Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme Genel Müdürlüğüne gönderilmiştir. Yönetmeliğin yayını uzun süre Bayındırlık ve İskan Bakanlığının bu alanda yönetmelik yayınlama yetkisinin Bakanlığa ait olduğu yönündeki yazısı ile engellenmiş bunun üzerine Başbakanlıkta yapılan bir toplantı ile yetkinin TMMOB'ye ait olduğu görüşü benimsenmiş daha sonra Bayındırlık ve İskan Bakanı" da bu itirazı geri aldıklarının Başbakanlığa bildirileceğini belirtmiştir.

Bütün bunlara karşılık Bayındırlık ve İskan Bakanlığı bu kez de rakamları inceleme işlemini uzatarak Yönetmeliğin Resmi Gazetede yayımını geciktirmiştir.

Bu arada 1988 yılı tarifesi üzerine odalardan istenen görüşler Asgari Ücret ve Çizim Standartları Komisyonunda değerlendirilmiş, 1988 yılı ücret tarifeleri tamamlanmıştır. TMMOB Yönetim Kurulunca onaylanan tarifeler Nisan 1988 ortasında yayımı için Başbakanlığa iletilmiş bulunuyor.

Bu arada Mimarlar Odası İzmir Şubesi'nin Mart 1987 tarih ve 8 sayılı Bülteninde İhtisas ayırımı ve asgari ücretler hakkında yayımlanan Başyazının eksik ve yanlış bilgilerden oluştuğu örgüt hiyerarşisi ve disipliniyle bağdaşmadığı tespit edilip bu nedenle Mimarlar Odasının Birlikten alacağı doğru bilgilere dayanan ve yapılan yanlışla ilgili gerekli uyarıyı da içeren bir yazıyı aynı bültenin aynı sütununda yayımla masının istenmesi kararlaştırıldı. Aynı bültende Mimarlar Odası Antalya Şubesinin yapılan hatayı eleştiren ve düzelten bir yazısı yayınlanmakla birlikte Mimarlar Odasınca bu konuda ne işlem yapıldığı bildirilmedi.

7.2.8. ÜCRETLİ ÇALIŞANLARA İLİŞKİN ÜCRET DÜZEYİ KONTROL VE DESTEKLEME ÇALIŞMALARI

Kamu kesimi çalışanları dışındaki ücretli çalışan meslektaşların ücret düzeylerini kontrol ve desteklenmesi kapsamında özellikle Ortadoğu ülkelerinden baş gösteren düşük ücretli teknik eleman gücünün haksız rekabet yaratmasını önleyici denetimler geliştirilmeye çalışılmış Türk Asıllı Yabancı Uyrukluların çalıştırılma biçimleri birlik merkezinden izlenmiştir.

Aile bölünmezliği vb. insanı faktörler göz önünde tutulmakla birlikte ücret düzeylerini geriletici ve yabancı uyrukluları istismar özelliği de taşıyan çalıştırma izinleri olumlu yanıtlanmamıştır.

- izin verilen yabancı uyruklu 25 kişidir.

- İzin verilen T. Asıllı Y. Uyruklu 16 kişidir.

7.2.9. VERGİ VE KATMA DEĞER VERGİSİ UYGULAMALARINA İLİŞKİN

ÇALIŞMALAR, GETİRİLEN YENİLİKLERİN MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK MESLEĞİNİN GELİŞİMİNİ NE DOĞRULTUDA ETKİLEYECEKLERİ AÇISINDAN İNCELENECEK VE GEREKEN MÜDAHALELERDE BULUNULACAK

Bu alanda etkinlik gösterilememiştir.

7.2.10. ÜCRETLİ OLARAK ÖZEL SEKTÖRDE ÇALIŞAN ÜYELERİN SENDİKALAŞMA EĞİMLERİ DESTEKLENECEK, GEREKEN EĞİTİM VE HUKUK DESTEĞİ SUNULACAKTIR

Özel sektörde ücretli çalışanların Sendikalaşma eğilimlerinin desteklenmesi doğrultusunda görüşler muhtelif toplantılarda dile getirilmiştir. TMMOB'nin sendikalaşmayı desteklediği kamuoyuna bildirilmiştir.

Netaş da işten çıkarılan üyelerimizle ilgili olarak da işyerine giden TMMOB heyeti ve TMMOB Başkanı Teoman ALPTÜRK bu konudaki istemleri dile getirmiştir.

7.2.11. KAMU KESİMİ ÜYELERİN ÖZLÜK SORUNLARIN, YETKİ VE SORUMLULUKLARINA İLİŞKİN UYGULAMALARIN İZLENMESİ VE GEREKLİ MÜDAHALELERİN YAPILMASI. BÜYÜK KAMU İŞVERENLERİN BİRLİK YÖNETİCİLERİNCE YAPILACAK GÖRÜŞMELERDE ÜYE SORUNU VE TALEPLERİNE EĞİLMELERİNİN SAĞLANMASI. HUKUKSAL DESTEK VE KAMUOYU BİLGİLENDİRME ÇALIŞMALARI

Kamuda çalışan üyelerimizin özlük ve ekonomik hakları konusunda sürekli çalışma yapacak bir komitenin kurulması kararlaştırılmış çok sayıda basın açıklaması yapılmış Devlet Personel Dairesi Başkanlığı, Maliye ve Gümrük Bakanlığı vb. kuruluşlara görüşlerimiz iletilmiştir.

Kamu kesimi çalışanlarının sözleşmeli personel statüsüne geçirilmesi konusunda da etkili çalışmalar yapılmış üyeler ve kamuoyu Ankara, İzmir, Bursa, Balıkesir vb. illerde düzenlenen Bölgesel Toplantılar ve açıklamalarla duyarlı hale getirilmiştir.

İlgili Devlet Bakanlığı ile yapılan görüşmelerle bazı düzelmeler de sağlanmakla birlikte TMMOB Sözleşmeli Personel Uygulamasını KİT'lerin özelleştirilmesine hazırlık anlamda güvenilmez bir istihdam biçimi olarak gördüğünü belirtmiştir.

Bu ve benzeri nedenlerle gereksinim duyan üyelere hukuk desteği vermek eğilimi konmuştur.

7.2.12. İŞE ALMA, İŞTEN ÇIKARMA VE TAYİN UYGULAMALARI ÇALIŞMALARI

kili bir çalışma yapılamamıştır.

7.2.13. KAMU KESİMİ ÜYELERİNİN ÖRGÜTLENME HAKKI KULLANMALARININ DESTEKLENMESİ

TMMOB üyesi olmalarının yasal zorunluluk olduğu yönünde aday memurlar ve sözleşmeli personel hakkında TODAİE'den alman istişari görüş tüm

odalara duyurulmuştur.

Bu görüş çerçevesinde özellikle KİT'lerde asli ve sürekli kamu görevinde çalışmayanları ve yeni işe gireceklerin TMMOB üyesi olmaları yasal gereklilik olarak saptanmaktadır.

7.2.14. TAZMİNAT, YAN ÖDEME VE YOLLUK UYGULAMALARINDA KARŞILAŞILAN SORUNLARIN VAKTİNDE İLGİLİ MERCİLERE ULAŞTIRILMASI ÇALIŞMALARI

Uygulamada karşılaşılan aksaklıklar ve sorunlar ilgili komitece izlenmiş görüşlerimiz ;ili kuruluşlara ve yetkililere ulaştırılmıştır.

7.2.15. DEVLET PERSONEL YASASI ÜZERİNE YAPILACAK ÇALIŞMALAR
eni bir personel yasası hazırlanması aktüel olmadığı için gündeme alınmamıştır.

7.2.16. SÖZLEŞMELİ PERSONEL İSTİHDAM ÇALIŞMALARI
Sözleşmeli Personel-yeni memurun mevzuatı hakkında dizi söyleşi programlarının düzenlenmesi ve özlük hakları konusunda gerekli çalışmaları yapmak üzere bir komisyon kurulmuş,

— Kamu İktisadi Kuruluşlarında Sözleşmeli Personel İstihdamına ilişkin olarak;
Oda dergilerinde ve diğer yayın organlarında bu konuda ilgilileri ve üyeleri aydınlatıcı yazıların yayınlanması için girişimde bulunulması kararlaştırılmış

- Kamu Çalışanları Sempozyumu Kitabı için geniş bir dağıtım programı uygulanmıştır.

— Kadrosuz Sözleşmeli Personel İstihdamına yönelik mevzuatın iptali ve düzeltilmesi için Anayasa Mahkemesi ve ilgili mahkemelerde dava açılması doğrultusunda muhalefet partileri nezdinde girişimlerde bulunulması

- Bu konuya ilişkin panel,açıkoturum vb. etkinlikler düzenlenmesi kararlaştırılmıştır.

- Ankara, İzmir, Balıkesir illerinde düzenlenen açıkoturum ve panellerde Başkan, İl Başkan ve Genel Sekreterin yönetici ve konuşmacı olarak katılımları sağlanmıştır.

7.2.17.1402'LİKLERİN ÖZLÜK VE DİĞER HAKLARINA YÖNELİK ÇALIŞMALAR

Bu alanda TMMOB açıklamalarında ve raporlarında yer alan görüşlerin hayata geçirilmesi yönünde başkaca etkinlik gerçekleştirilememiştir.

7.2.18. MÜHENDİS VE MİMARLARIN MESLEKİ EĞİTİMLERİ

— Diploma öncesi eğitimin geliştirilmesi ve mevcut durumun incelenip izlenmesi çalışmaları, unvan uygulamalarında karşılaşılan sorunlar. Diploma öncesi mesleki eğitimin sorunları muhtelif vesilelerle dile getirilmiş

olup TBMM Başkanı Yıldırım AKBULUT ve SHP Genel Başkanı Erdal İNÖNÜ başta olmak üzere tüm ilgililere YÖK uygulamaları hakkında görüşlerimiz aktarılmıştır.

Diploma unvanlarının gelişimi izlenmeye çalışılmış Resmi Gazetede yayımlanan Üniversite Yönetmeliklerinde görüşülen yeni düzenleme ve diplomalar ilgili odaların bilgisine sunularak görüş istenmiştir.

Yeni diploma unvanı ile mezun olacakların TMMOB örgütlülüğü içindeki konumları incelenmektedir.

7.2-19. MESLEK İÇİ EĞİTİM ODA VE ŞUBELER ELİ İLE SÜRDÜRÜLEN ETKİNLİKLERİN, KURS VE SEMİNERLERİN TMMOB DESTEK VE TEŞVİKİ İLE YURT DÜZEYİNDE ETKİNLEŞTİRİLMESİ, BU ALANA İLİŞKİN ULUSLARARASI AÇILIMLARIN TMMOB KOORDİNATÖRLÜĞÜNDE SAĞLANMASI ÇALIŞMALARI

Odaların meslek içi eğitim etkinliklerinin yaygınlaşması doğrultusunda teşvik edici girişimlerde bulunmuş Metalürji Mühendisleri Odası ve Kimya Mühendisleri Odasınca düzenlenen kursların açılış ve belge dağıtım törenleri ve Başkanlık düzeyinde katılım sağlanmıştır.

Konuyla ilgili çalışma yapan birimlerin mekan bulma, duyuru, ve uluslararası ilişkilerde gereksindiği destek ve koordinatörlük hizmetleri karşılanmaya çalışılmıştır.

7.2.20.TMMOB MESLEKİ EĞİTİM MERKEZİ KURULMA ÇALIŞMALARI
TMMOB Mesleki Eğitim Merkezi kurulma çalışmaları geliştirilememiştir.

7.2.21.YARDIMCI ELEMAN EĞİTİMİ ÇALIŞMALARI

Meslek Yüksek Okulu Mezunları, Yüksek Teknikerler ve Teknikerlerin kısa dönemli bir adaptasyon eğitimi unvanı kazanmalarını sağlayan YÖK uygulamalarına ilişkin TMMOB'nin herkesin kesintisiz ve her türlü eğitim olanaklarından yararlanarak gelişebilmesini ve üst seviyede diploma edinebilmesini benimsediğinin vurgulanmasına; ancak Teknikerlerin bu olanaklardan yararlandırılmasında kimlerin nasıl seçildiğinin, ders programlarının nicel ve nitel olarak yeterliliği konusunun, ve uygulamada ortaya çıktığı sanılan çeşitli aksaklıkların incelenmesi gerektiği belirlenerek bu konuda çalışma yapmak üzere Makine Mühendisleri, Elektrik Mühendisleri ve İnşaat Mühendisleri Odaları temsilci oluşacak bir komisyonun kurulması kararlaştırıldı.

Bu komisyona yeterli katılım sağlanamadı. Makine Mühendisleri Odası yöneticileri ile yapılan görüşmeler sonucu basında bir değerlendirme yayınlanması sağlandı. Bu konudaki YÖK Yönetmeliğinin iptali hakkında Makine Mühendisleri Odasınca bir dava açıldı. Daha sonra uygulamada görülen yaygınlaşma ve pek çok aksaklık üzerine durum yeniden değerlendirildi ve yeni meslek dallarına yayılma konusunda odalara bilgi verildi. Bu çerçevede Yönetim Kurulunca Teknikerlere Mühendislik unvanı kazandırılması için uygulanan eğitim programlarında saptanan usulsüzlüklerle

ilgili olarak YÖK'e ve Milli Eğitim Bakanlıklarına durumun yazılı olarak bildirilmesine, Odaların kendi alanlarında bu konuya duyarlı olmaları için uyarılmalarına, uygulamalarda saptanan ve saptanacak usulsüzlüklerin basın yoluyla kamuoyuna duyurulmasına ve gerektiğinde yürütmeyi durdurmak için Danıştay'a başvurulmasına karar verildi.

Gereken yazışmalar yapıldı. Bu arada özellikle usulsüzlüklerin kaynağını oluşturan özel sınıf ve gece eğitimi uygulamasının YÖK'ce de durdurulduğu belirlendi.

Aynı çerçeve içinde MTA prospektörlerine uygulanacak eğitim hakkında da MTA ve YÖK nezdinde JMO ile birlikte girişimde bulunuldu.

7.2.22. ÖĞRENCİ EĞİTİMİ VE STAJ ETKİNLİKLERİ

Staj etkinliklerinin düzenlenmesi için bir komisyon oluşturuldu başta stajyerlere ödenen yevmiyenin yükseltilmesi olmak üzere sorunlar belirlendi ve bir yasa tasarısı hazırlıkları süratle tamamlanmaya çalışılıyor. Bu konudaki çalışmalar hakkında M.E.G.S. akarı H. Celal GÜZEL'e bilgi verildi. YÖK nezdinde de YÖK tarafından yürütülen alışmanın tarafımızca incelenmesinin sağlanması için girişimde bulunuldu.

7.2.23. KALİTE VE YETERLİK BELGELEME UYGULAMALARININ YAYGINLAŞTIRILMASI VE SAĞLIKLI LAŞTIRILMASI ÇALIŞMALARI

Bu konuda TMMOB Yönetim Kurulunca Ulusal Kalite Sistemi Projesi çalışmaları için tüm odalara çağrı çıkarılarak sürekli bir çalışma grubu oluşturulması kararlaştırıldı. IKKS Projesi çalışmalarına yetkili TMMOB Temsilcisi olarak İsmet ÖZTUNALI'nın atılması kararlaştırıldı.

İlgili çalışma grubunca hazırlanan ve çalışma raporu ekinde yer alan rapor önce proje yürütücüsü TSE'ne ve ilgili temsilcilere ve bilahare çalışmalar gecikince Sayın Süleyman DEMİREL'e ve bakanlar kurulu üyelerine gönderildi.

Ayrıca Sanayi ve Ticaret Bakanı Sayın Şükrü YÜRÜR'e de TMMOB'nin Tüketiciyi Koruma ve Kalitenin Sağlanması Üzerine görüşlerini içerir bir rapor sunuldu.

Tüketicinin korunması kapsamında Dünya Tüketiciler Günü'nde bir Açıkoturum düzenlendi. T.Veteriner Hekimleri Birliği Başkanı Yücel AKINCI'nın yönettiği toplantıda İsmet ÖZTUNALI, Nurşah KOŞAR ve Ali Osman ADAK konuşmacı olarak bulundular. Toplantı gazete ilanına rağmen yeterli kalabalık sağlayamadı ancak dile getirilen görüşler yayıma hazır hale getirildi.

7.2.24. TMMOB VE ODALAR LABORATUVAR VE KONTROL BİRİMLERİNİN OLUŞTURULMASI

Bu konuda bir gelişme sağlanamadı.

7.2.25. TMMOB DANIŞMA BİRİMİ VE TÜKETİCİ SERVİSİNİN KURULMASI

Bu konuda da bir çalışma yapılmadı.

7.2.26.BİLİRKİŞİLİK, HAKEMLİK VE EKSPERLİK HİZMETLERİNİN NİTELİK VE NİCELİKSEL GELİŞTİRİLMESİ ÇALIŞMALARI, UZMAN VE UZMAN ÜYE KATALOGLAMA ÇALIŞMALARI

Bilirkişilik, hakemlik ve eksperlik hizmetlerinin geliştirilmesi için ilgili yönetmeliği düzenlenmesi ve ücret tarifeleri ile ilgili olarak 1987 başında Adalet Bakanlığı temsilinin de katıldığı Asgari Ücret Komisyonu Çalışmalarında konu ele alınmış, bilirkişi ücretleri tarifesi güncelleştirilmiş yönetmeliğin bazı maddeleri de değiştirilmiştir.

Bilirkişi listelerinin vaktinde Valiliklere dağıtım konusunda Odaları koordine edici girişimlerde bulunulmuş ancak yeterli etkinliğe ulaşılamamıştır. Halen bilirkişi listelerinin oluşturulmasında düzensizlik ve eksiklikler yaşanmaktadır.

Ayrıca 1987 yılında Sinop Valiliğinin odalarımızın oluşturduğu ve Birliğinizce gönderilen listeleri re'sen değiştirme işlemi hakkında da İdare Mahkemesinde dava açılmıştır.

7.2.27.MÜHENDİSLİK VE MİMARLIK HİZMET İHRACINA İLİŞKİN ÇALIŞMALAR

Bu konuda çalışma yapılamamıştır.

7.2.28. DIŞARIDA ÇALIŞAN MÜHENDİS VE MİMARLARIN SORUNLARI, ÇALIŞMALARI

Dışarıda çalışan mühendis ve mimarların sorunları ile ilgili Yönetim Kurulu üyesi M. ATAGÜN bir rapor hazırlamış bu rapor bir basın açıklaması ile kamuoyuna duyurulmuştur.

7.2.29 YABANCI UYUKLU MÜHENDİS VE MİMARLARIN TÜRKİYE'DE ÇALIŞMALARI: YABANCI UYUKLU MÜHENDİS VE MİMARLARIN ÇALIŞMA DURUMLARININ İZLENİP İNCELENMESİ, TÜRK SOYLU YABANCI UYUKLULARIN TÜRKİYE'DE ÇALIŞTIRILMALARI UYGULAMALARININ İZLENİP, İNCELENMESİ

Türkiye'de çalıştırılacak yabancı uyuklu mühendis ve mimarların TMMOB görüşüne bağlı olarak Bayındırlık ve İskan Bakanlığında izin almaları süreci titizlikle incelemeye çalışılmıştır.

İçişleri Bakanlığının "Türk Soylu Yabancı Uyrukluların Türkiye'de serbestçe çalışmaları" yasasına bağlı olarak vermekte olduğu çalışma izinlerinin ise yasa ve il yönetmelik arasındaki farklılıklar nedeniyle aksaması önlenmeye çalışılmış geliştirilen formlarla odalara ön başvuru süreci kapsamında işlemler yürütülmüştür. Türk Soylu Yabancı Uyrukluların çalışma süreleri ve durumları izlenmektedir.

Ayrıca DPT'nin yabancı sermayeyi teşvik yasası uyarınca vermeye yöneldiği iki çalışma iznine müdahale edilmiş DPT'ne ve İçişleri Bakanlığınca yasal durum birer yazı ile bildirilmiştir.

7.2.30.ÜYELERE İLİŞKİN REFERANS BİLGİLERİN ZAMAN İÇİNDEKİ

AŞINMASINA KARŞI GELİŞTİRİLECEK DÜZENLEMELER, BİLGİ YENİLEME ETKİNLİKLERİ

Bu konuda (TMMOB Haluk SİLAY Bilgi İşlem Merkezinde) programlama çalışmaları yürütülmüş üye ve firma fihristleri tanziminde odalara hizmet sunulmuştur.

Ayrıca odalara danışılarak BİM tarafından geliştirilen "TMMOB Üye Kayıt ve Bilgi Yenileme Formu" bastırılmış ve dağıtılmış ancak pek azı doldurularak TMMOB'ne ulaştırılmıştır.

Bazı odalar bu konuda anket çalışması ve duyuru göndermişse de henüz sonuç alınamamıştır.

7.2.31. YENİ KİMLİK KARTI DÜZENLEMELERİ, GÖSTERİŞLİ VE TİP KİMLİK KARTI UYGULAMASINA GEÇİŞ, VİZE İŞLEMLERİNİN KALDIRILMASI ANCAK BELİRLİ SÜRELERLE YENİ KART ALINMASINI ZORLAYICI DÜZENLEMELERİN GETİRİLMESİ ÇALIŞMALARI

Yeni ve tek tip bir üye kimlik kartının sıra numarası da taşıyacak biçimde hazırlanması ve bu tek tip kimlik kartlarının oda yetkilisi tarafından imzalandıktan sonra birlik yetkilisinin imzası ve TMMOB soğuk damgası alınca geçerlilik kazanacak biçimde düzenlenmesi yönetim kurulunca oy çokluğu ile kabul edildi.

Ayrıca tüm TMMOB yönetici ve temsilcilerine TMMOB Yöneticisi Kimliği verilmesi de kararlaştırıldı.

Hazırlanacak tek tip kimlik kartları ve süreleri konusunda Genel Sekreteryanın yaptığı çalışmaların ve sürücü belgesi örneğindeki tip bir kartın iletilmesi ile ilgili süreç ve maliyet tekliflerini incelemek üzere bir komisyon oluşturuldu. Komisyon çalışmaları devam etmektedir.

7.2.32. İŞÇİ SAĞLIĞI VE İŞ GÜVENLİĞİ ÇALIŞMALARI

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği konusunda Türk Tabipler Birliği'nin 6-7 Nisan tarihlerinde Ankara'da düzenlediği II. Ulusal İşçi Sağlığı Kurultayın da yarım günlük bir etkinliğin TMMOB tarafından düzenlenmesi istemini karşılamak üzere bir komite atandı ve gerekli etkinlik başarı ile yerine getirildi.

7.2.33. TMMOB KANUN KUVVETİNDE KARARNAMELERİN YASALAŞMASI SÜRECİNDE YAPILACAK ÇALIŞMALAR

Birlik ve oda iç mevzuatının düzenlenmesi ve 66-85 sayılı KHK'lerdeki antidemokratik hükümlerin zaman zaman ilgililere duyurulmasının ötesinde bir gelişme olmadığı için çalışma yapılmamıştır.

7.2.34. TMMOB TÜZÜĞÜ VE YÖNETMELİKLERİNİN UYGULANMASI, GELİŞTİRİLMESİ VE İZLENMESİ ÇALIŞMALARI (ODA TÜZÜKLERİ, TMMOB MALİ İŞLER YÖNETMELİĞİ, İL KOORDİNASYON KURULLARI YÖNETMELİĞİ, ASGARİ ÜCRET VE ÇİZİM STANDARTLARI YÖNETMELİĞİ VB)

66 ve 85 sayılı KHK ile 6235 sayılı TMMOB yasasında yapılan değişiklikler nedeniyle TMMOB Tüzüğünde gerekli değişiklikler yapılmıştır. Ancak odalarımızın bazıları oda tüzüklerinde, çıkan kararnameler doğrultusunda söz konusu değişiklikleri yapmış, çoğunluğu ise tüzüklerinde herhangi bir değişiklik yapmamıştır. Dolayısıyla oda tüzüklerinde hem içeriği hem de biçimi açısından farklılıklar oluşmuştur. Bu farklılaşmayı ortadan kaldırmak amacıyla 29. Dönem TMMOB Genel Kurulunda, oda tüzüklerinin düzen bakımından tek tip, TMMOB yasa ve tüzüğüne uyarlı olması için, TMMOB Yönetim Kurulunca "Tip" bir oda tüzüğü tasarısı hazırlanması veya seçilmesi çalışması yapılarak 3 ay içerisinde tamamlanması görevi verilmiştir. 29. Dönem TMMOB Genel Kurulunun TMMOB Yönetim kuruluna verdiği bu görev gereği olarak, odalarımızın bazılarınca değişen TYIMOB yasa ve tüzüğüne uygun olarak hazırlanmış olan tüzüklerden ikisi seçilmiş ve birlik tüzüğü ve genel kurul karanda eklenerek tüm odalara 3 ay içinde hazırlamaları istemiyle 8.8.1986 tarihinde yazılmıştır. Olası yanlışlığa meydan vermemek bakımından "Tip Tüzük" tasarısı da hazırlanarak 13.8.1986'da yine odalara iletilmiştir.

Odalardan 3 ay içinde hazırlamaları istenen tüzüklerinin, birliğe iletilmemiş olması nedeniyle odalara durum sözlü olarak hatırlatılmış, ancak sonuç alınamayınca 18.3.1987' de odalara "Tenkid" yazısı yazılmıştır. Bu yazımızdan sonra bir kaç odamızın tüzüklerini göndermeleri sağlanabilmiştir.

Bu arada Mimarlar Odamızın Bursa'da yaptığı Olağanüstü Genel Kurulunda kabul ettiği oda yönetmeliğinin TMMOB Yönetim Kurulunca incelenmesi istemleri doğrultusunda, TMMOB Yönetim Kurulu, F. Kemal YILDIRIM, Osman AYBERS ve İsmet ÖZTUNALI'dan oluşturulacak bir komisyon tarafından TMMOB yasa ve tüzüğü çerçevesinde incelettilmesine karar vermiştir.

Karar gereği söz konusu yönetmelik incelenmiş ve saptanan aksaklıklar Mimarlar Odası'na yazılı olarak bildirilmiştir.

Bazı odalarımızın hala tüzüklerini hazırlayıp göndermemeleri üzerine 21.8.1987'< ikinci tenkid yazısı yazıldı. Bunu 21.1.1988'de üçüncü tenkid yazımız izlemiştir. Tüm bu çabalara karşın ancak 17 odamızın tüzük göndermeleri sağlanabilmiştir. Gelen oda tüzüklerinin Oda Genel Kurullarında önce incelenmesi amacıyla TMMOB Yönetim Kurullarından önce incelenmesi amacıyla TMMOB Yönetimi Kurulu TMMOB 29. Genel Kurul kararı gereğince odaların TMMOB Yasa ve Tüzüğü çerçevesinde hazırlayıp TMMC Yönetim Kurulu onayı için birliğe gönderdikleri oda tüzük taslaklarının birlik yönetim kurulu üyelerince incelendikten sonra yönetim kurulunda görüşülmesine karar verip ve bu karar gereğince tüzükler incelenerek odalarımıza iletilmiştir.

Daha sonra 17 odamızdan gelen tüzükleri yeniden incelemek ve 30. Dönem Birlik G ne l Kurulunun onayına sunmak üzere yönetim kurulunca bir "hazırlık komisyonu" kurulmuştur. Bu komisyonca tüzüklerde gerekli düzeltmelerin yapılması ve genel kurula sunulması doğrultusunda çalışmalar tamamlanmıştır.

TMMOB'nin bu dönem yönetmelik çalışmaları bağlanımda "Asgari Ücret Yönetmeliğine yönelik olarak Mimarlar Odamızın Resmi Gazete de

yayımlanan söz konusu yönetmelik hakkındaki görüşü TMMOB yönetim kurulunun aşağıdaki kararı almasını gerektirmiştir.

Mimarlık, İnşaat, Elektrik ve Makine Mühendisliği Hizmetleri Asgari Ücret Yönetmeliği hakkındaki Mimarlar Odası görüşünün İnşaat, Makine ve Elektrik Mühendisleri Odalarına gönderilmesine ve konunun 4 oda yetkililerinin katılması ile Eylül 1986'nın ilk haftasında yapılacak toplantıda görüşülmesine, Birlik ve oda denetlemelerinin belli kural ve yöntemlere bağlanması gereğinden hareketle Birlik Yönetim Kurulu aşağıda kararı almıştır. Karar uyarınca 30 TMMOB Genel Kuruluna sunulmak üzere bir yönetmelik taslağı hazırlanmıştır.

TMMOB mevzuatının uygulanmasını pekiştirmek kapsamında yönetim kurulunca prensip olarak "TMMOB yasa tüzük ve yönetmeliklerindeki kurallar ile mali ve idari konular dahil Genel Kurul kararlarının bütünüyle uygulanması doğrultusunda yönetim kurulu karardır. Bunun için gerekli her türlü yasal yol ve yaptırıma başvurulacaktır" kararı alındı.

Asgari ücret yönetmeliğinin uygulanmasını izlemek bakımından ise aşağıdaki karar uyarınca yapılan işlemler örnek verilebilir.

"Mimarlar Odası üyesi Belgin ÇETİNER hakkında yüksek onur kurulunca verilmiş olan 3 ay mesleki faaliyetten men cezasına karşı ilgilinin mesleki faaliyeti sürdürdüğünü tespiti üzerine cezasının artırılmasını isteyen oda yazısı birlik yönetim kurulunca incelendi. TMMOB tüzüğü hükümleri gereğince Belgin ÇETİNER'in cezasının Mimar Odası Onur Kurulunca artırılmasının gerektiğine ve daha önce verilen cezanın uygulanmamasının yaratacağı hukuki sorumluluğun Bursa Belediye İmar Müdürlüğüne bildirilmesine"

Ziraat Mühendisleri Odasının Resmi Gazetede yayımlanması istemi ile Birliğe gönderdiği SMM Yönetmeliği ilgili komisyon ve yönetim kurulu incelemesine müteakip onaylanarak Başbakanlık Mevzuatı Geliştirme Genel Müdürlüğüne gönderildi.

Jeofizik SMM, Jeoloji SMM yönetmelikleri tip TMMOB SMM Yönetmeliği çalışmaları ile bütünleştirilerek Genel Kurulun bilgisine sunulacaktır.

7.2.35. TMMOB VE ODA ETKİNLİKLERİNİ DÜZENLEYEN DİĞER YASA, TÜZÜK, YÖNETMELİK VE TEBLİĞLERİN İZLENMESİ, İNCELENMESİ, GELİŞTİRİLMESİ VE ELEŞTİRİLMESİ

Mersin serbest bölgesinde proje denetimi yapması doğrultusunda bir özel sektör kuruluşuna yetki veren Bayındırlık ve İskan Bakanlığı genelgesi hakkında basın açıklaması yapılmıştır.

Yetkili Elektrikçiler Yönetmeliği çerçevesinde Elektrik Mühendisleri Odasınca geliştirilen görüşler doğrultusunda Danıştay'a başvurularında bulunulmuş M.E.G.S.B'nin yayımlandığı yönetmeliğin iptali sağlanmıştır.

7.2.36. ODA KURULMA YA DA KURULMUŞ ODALARIN İŞLERLİK KAZANMASI İÇİN GEREKLİ ÇALIŞMALARIN SÜRDÜRÜLMESİ

Gıda Mühendislerinin şimdilik yalnızca Ziraat Mühendisleri Odasına kayıt olmaları doğrultusundaki komisyon görüşü TMMOB yönetim kurulunca benimsenerek uygulamaya konulmuştur.

Gemi Mak. İşl. Müh. Odasının yaptığı ankete bağlı olarak Gemi M.O' ya katılarak kendisini feshetme kararını tartıştığı genel kuruluna TMMOB Genel Sekreterinin katılımı sağlanmış ancak genel kurul odanın Gemi Mühendisleri Odasına katılmasına oy birliği ile karşı çıkmıştır.

TMMOB 29. Dönem Genel Kurulunda Jeofizik Mühendisleri Odası kurulması kararı oybirliği ile alınmış ve 24.7.1986 tarihinde Birlik Yönetim Kurulu, Jeofizik M.O' sı geçici yönetim kurulunu Osman DEMİRAĞ'ın, TMMOB Yönetim Kurulu üyeliğinin Jeofizik Mühendisleri Odası adına sürdürülmesini karara bağlamıştır.

TMMOB Jeofizik Mühendisleri Odası ilk Olağan Genel Kurulunu 29-30 Kasım 1986 tarihinde gerçekleştirmiştir.

Oda kurma istemini dile getiren gıda, çevre, bilgisayar mühendislerinin muhtelif başvuruları ile ilgili komisyonca odalardan derlenen görüşler çerçevesinde değerlendirilmiş ve genel kurulun bilgisine ayrıca sunulacaktır.

Nükleer Enerji Mühendislerinin Fizik Mühendisleri Odasına kayıt olmaları kararlaştırılmış, Tütün Endüstri Mühendislerinin nereye kayıt olacakları konusunda ilgili meslek odaları ve üniversiteden görüş istenmiştir.

7.2.37. TMMOB VE BİRİMLER İLİŞKİSİNİN DÜZENLENMESİ; TOPARLANMA VE YERELLEŞME YETKİ, SORUMLULUK VE GÜÇ DENGESİNİN OTURTULMASI

Birimler arası ilişkilerin geliştirilmesi ve iletişimin daha etkin sağlanabilmesi için birim yönetim organları kararlarının vaktinde dolaşımını sağlamak amacıyla yazışmalar yapılmış, oda yönetim kurulu kararları, denetleme raporları 3 aylık bilançolar istenmiş ancak temin edilememiştir. TMMOB yönetim kurulu kararları odalara gönderilmektedir.

Ayrıca oda ve birimlerinin her türlü yayınlarını TMMOB Yönetim Kurulu Üyelerine dağıtımını sağlamak için girişimler sürdürülmüş kısmi uygulama sağlanabilmiştir.

TMMOB Odalar arası ilişkilerde en çok tartışılan mali konular hakkında yumuşak politika izlenmesi çerçevesinde daha önce açılan icra davalarından vazgeçilmesi kararlaştırıldı. Makine Mühendisleri Odasına yönelik karar ise aynen şöyledir:

"Makine Mühendisleri Odasının Birliğe olan borcu nedeniyle icra mahkemesinde açılan dava hakkında yapılan görüşmede, Makine Mühendisleri Odası Yönetim Kurulu Sekreter Üyesi Serdar TAN'ın oda görüşü olarak, Makine Mühendisleri Odasının Birliğe olan borçlarını kabul ettiklerini, Birlik Yürütme Kurulu ile yapacakları görüşmelerle bu borçlarını bir ödeme planına bağlamak istediklerini, bu doğrultuda odanın yönetim kurulunun kararları olduğunu belirten ve 1986 yılı Birlik Hisselerini ödemek üzere Odanın

Birliğe gönderdiği Ödeme Planının incelenmesinden sonra, bu belgelerin açılmış bulunan icra mahkemesine sunularak davadan vazgeçilmesine, oy çokluğu ile"

Ayrıca;

(Birliğin Mali sorunlarının çözümlenmesi için, odaların Birliğe olan geçmiş, borçlarının bir ödeme planına bağlanması ve virman talimatlarının odalarca titizlikle uygulanması gereği belirtilerek, bunun için oda başkanları ve saymanları ile ortak toplantılar yapılmasına, gerektiğinde oda yetkilileriyle ayrı ayrı görüşülmesine, Birlik Yönetim Kurulu Üyelerinin kendi odalarınca Birliğe karşı mali yükümlülüklerini yerine getirmelerinde konunun Birlik Adına sahibi olmalarının gerektiğine karar verildi.)

Ancak bu çerçevede yürütölen görüşme ve ilişkilerin sonuçları mali rapor da daha net görölmektedir.

Birimler arası ilişkilerde TMMOB Yönetim Kuruluna doğru yükselen karar ve sorumluluk düzlemlerinin işlerliği için hassas davranılmaya ve sorumluluklar karşılanmaya çalışılmıştır.

7.2.38.MESLEKİ DENETİM BİRİMLERİNİN İŞLEME VE İZLENMESİ ÇALIŞMALARI

Mesleki denetim birimlerinin etkili olması için TEK ve benzeri Genel Müdürlükler nezdinde girişimlerde bulunulmuş yerel birimler arasında zaman zaman ortaya çıkan görüş ayrılıkları bölgelere gidilerek çözüme kavuşturulmaya çalışılmıştır.

72.39.TMMOB BASIN YAYIN VE HALKLA İLİŞKİLER BÜROSUNUN İŞLERLİĞİNİN ARTIRILMASI. TMMOB VE ODALAR YAYINLARININ VE ETKİNLİKLERİNİN TMMOB DIŞINA ULAŞTIRILMASINDA OLDUĞU KADAR, BİRLİK İÇİNDE DE YETERLİ ÇABUKLUK VE ETKİLİLİKTE SAĞLANMASI, HABER VE REKLAM TOPLANMASI VE SOSYAL İLİŞKİLERİN CANLANDIRILMASINDA, ÜYE VE HALKLA İLİŞKİLERDE FUAR, SERGİ VE BENZERİ ETKİNLİKLERİN DÜZENLENMESİNDE SÜREKLİLİĞİ VE BECERİSİ TANIMLANMIŞ BİR BİRİMİN OLUŞTURULMASI GEREKLİDİR

Teknokrat çerçevesi içinde kurulmaya çalışılan TMMOB Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Bürosu nüvesi Teknokratın kapatılmasını takip eden 2-3 ay içinde etkinlik geliştirilemediği için personelin ayrılması sonucu dağılmıştır. Bu hizmetler Gene) Sekreterlik ve Merkez Büro kanalıyla karşılanmaya çalışılmıştır.

7.2.40. BİLGİ İŞLEM MERKEZİ KURULMASI, ÜYE SAYISININ HIZLA 20-25 BİNİN ÜZERİNE TIRMANDIĞI ODALARDAN BAŞLAMAK ÜZERE ÜYE KAYIT VE BİLGİLERİNİN EL İLE TUTULMASI VE İZLENMESİNDE KARŞILAŞILAN GÜÇLÜKLERİN ÇÖZÜMÜ İÇİN MEKANİZE SİSTEMLERİN KURULMASI, GELİŞTİRİLMESİ KAÇINILMAZ GÖRÜLMEKTEDİR. ODALARIN TEK TEK BU TÜR ÇÖZÜMLEMELERE GİRMESİNİN GETİRECEĞİ MALİ YÜKÜN ÇOK DAHA AZI İLE TMMOB'DE KURULACAK BİLGİ İŞLEM MERKEZİNİN TÜM BİRİMLERE HİZMET VERMESİ

MÜMKÜNDÜR. AYRICA ÇEŞİTLİ MÜHENDİSLİK HİZMETLERİNİN YÜRÜTÜLECEĞİ BİLGİ İŞLEM MERKEZİ FİZİBİLİTE ETÜDÜ, YÖNETİM KURULUNA SUNULACAK, KAYNAK TAHSİSİ OLANAKLARI ÇERÇEVESİNDE EN UYGUN SİSTEME GEÇİŞ ETAPLARI PROGRAMLANACAKTIR

1984 yılı sonlarında oluşturulan bilgisayar komitesinin çalışmaları sonucunda TMMOB'nin girişimleri ile Uluslararası Japon Teknik İşbirliği Ajansı (JICA) dan sağlanan sistem ve teknik yardım sonucunda kurulan Bilgi İşlem Merkezi 1987 yılı Mart, Mayıs ve Ağustos aylarında gelen sistem parçaları ile tamamlanmıştır.

Şu anda sistemin öngörülen bütün elemanları Birliğimize ulaşmış olup, TMMOB Bilgi İşlem Merkezi projesi alt yapısı kurulmuştur. Daha sonra BİM'e Yönetim Kurulu üyelerimizden ve Bilgi İşlem Merkezinin kuruluşunda çok önemli gayretleri olan Haluk SİLAY'ın adının verilmesi kararlaştırılmıştır.

TMMOB Bilgi İşlem Merkezinde bir Japon Exper (Mr. Tagawa) ve bir de Elektronik Mühendisi (Cemal GENÇ) çalışmalarını sürdürmektedirler.

TMMOB Bilgi İşlem Merkezinde 1987 yılı içerisinde yapılan çalışmalar kısaca şöyledir.

1) Odalara yapılan hizmetler

Metalürji, Ziraat, Jeofizik, Makine ve İnşaat Müh. Odaları için üye adres bilgileri, üye sicil dökümleri, bilirkişi dosyaları, aidat ödenti bilgileri, üye isimleri alfabetik fihristleri, büro tescil işlemleri takip programı gibi çeşitli konularda hizmetler sunulmuştur.

Ayrıca TMMOB Protokol listeleri ve adresleri kataloglaması da sağlanmıştır.

2) Üye sicil kartlarının bilgisayara aktarılması

Bu konuda Odaların görüşleri de alınarak tek tip üye kayıt ve bilgi yenileme formu hazırlanmış ve kullanıma sunulmak üzere ilk etapta 50.000 adet bastırılmıştır. Bu formlar ile gönderilecek üye bilgilerinin bilgisayara yüklenmesini sağlayacak program Bilgi İşlem Merkezince hazırlanmış ve kullanılır durumdadır.

3) Eğitim çalışmaları

1987 yılı 4 Mayıs-3 Temmuz ve 10 Ağustos -27 Ağustos tarihleri arasında 2 dönem eğitim çalışması yapılmış ve Odalarca gönderilen elemanlara teorik ve pratik bir eğitim programı uygulanmıştır.

4) İleriye yönelik çalışmalar

Bilgi İşlem Merkezindeki sistem Japon iç piyasası için üretilmiş ve ülkemizde yaygın kullanımı olan IBM ve IBM uyumlu bilgisayarlarla iletişim için makinelerin format bilgileri incelenerek sağlıklı ve kalıcı yöntemler oluşturulması için çalışılmış ve iki ayrı yöntem hazır hale getirilmiştir.

Bunun yanı sıra kaliteli yazı karakterleri ve yüksek hızı olan yazıcılar üzerindeki çalışmalarla Türkiye'de bu sistem üzerinde ilk defa Türkçe karakterde yazılım gerçekleştirilmiştir. Bunun yanı sıra gelecekte kullanılmak

üzere pek çok yazılım gerçekleştirilmiş ve bu sayede alfabetik ve sayısal sıralama programları oluşturulmuştur.

Sonuç olarak tüm altyapısı hazırlanmış olan bilgisayar merkezi tam kapasite ile hizmete girmiştir önümüzdeki dönem içerisinde programın özünü teşkil eden üye sicil bilgilerinin bilgisayara aktarımı işlemlerinin tamamlanması TMMOB ve odaların mevcut kapasiteden maksimum ölçüde yararlanması hedeflenmiştir.

Bilgisayar sisteminin başış alınması sırasında karşılaşılan gümrük ödenmesi konusunda gümrüksüz geçici ithal işlemi uygulanmış olup, (Danıştay nezdinde yasal) girişimler sürdürülmektedir.

7.2.41.TMMOB LOKAL MİSAFİRHANE-EĞİTİM MEKANLARI VE KÜTÜPHANE ETKİNLİKLERİNİN GELİŞTİRİLMESİ VE BÖLGELERE YAYGINLAŞTIRILMASI ÇALIŞMALARI

TMMOB merkez binada TMMOB okuma salonu açılmış İzmir, Bursa, Mersin, Urfa ve Trabzon'da TMMOB adı taşıyan Lokallerin açılması sağlanmıştır.

Misafirhane ve Eğitim Mekanları geliştirilmesi sağlanmıştır.

Merkez Kütüphanenin yeniden odalara paylaşılması ve Mimarlar Odası bölümlerinin odaya devri istemi reddedilmiş ve kütüphanenin uzman kütüphaneci kadrosu açılarak işletilmesi yönünde olanaklar çerçevesinde çalışma yapılması kararlaştırılmıştır.

Halen tek kişi ile fotokopi hizmeti de verilerek açık tutulan Türkiye Kütüphaneler Kataloguna girmiş bulunan kütüphanemizin odaların (Uzman seçiciler kurulları vb.) organları eli ile geliştirilip zenginleştirilmesi temel ihtiyaç olarak görülüyor.

Diğer illerde kütüphane açılması sağlanamamıştır.

7.2.42. TMMOB YAYIN ETKİNLİKLERİ

TMMOB içi haberleşmenin ve dışı yönelik iletişim etkinliklerinin canlandırılabilmesi, bu dönemde geliştirilecek yayın etkinlikleri ile yakından bağlıdır. Bu nedenle:

a) İç haberleşmede ve etkin üyelerle haberleşmede kullanılacak TMMOB Bülteni periyodik olarak çıkarılacak, giderek daha geniş bir okuyucu çevresi ve kurum topluluğuna dağıtımı sağlanacaktır.

b) TMMOB Birlik Dergisinin mevcut koşullarda yeniden çıkarılabilmesi güç görünmekle birlikte, bu derginin yazar ve üretim kadrosunun oluşumu ve haber alma alt yapısının kurulması zorlanacaktır.

TMMOB 29. Dönem Çalışma Programı kesinleştirilme süreci öncesinde üç sayısı daha çıkartılan (Kapakları ekte verilen) TEKNOKRAT'ın yayımını durdurulması ve programdan çıkarılması üzerine yayına ilişkin program maddelerine yönelik çalışmalar yapmak ve özellikle "TMMOB Periyodik Yayını için Proje hazırlamak üzere bir komisyon kurulması" kararlaştırıldı.

Komisyonda hazırlanan ve Çalışma Raporunun birinci eki olarak verilen Yayın Komisyonu Raporunun görüşülüp tartışılmasından sonra;

— "TMMOB Yıllığı" çıkarılması önerisinin beklenen yararı sağlamayacağına,

- Periyodik Dergi çıkarılması önerisi için kadro ve mali kaynak yetersizliği olduğuna,

— Haber Bülteni, çıkarılması önerisi için ise çıkarılmakta olan Bültenin kapsam ve içeriğinin geliştirilmesi ile dergiye dönüştürülmesi çabasının sürdürülmesine karar verildi.

Bülten Dergiye dönüştürülemedi. Bültenden seçme başlıklar Çalışma Raporu ekinde verilmektedir.

Ayrıca, İstanbul İl Koordinasyon Kurulunca "ÖLÇÜ" Gazetesinin TMMOB'nin Yayın Organı olması önerisi ve bu konuda hazırladıkları maliyet raporu Yönetim Kurulunda tartışıldı ve "TMMOB'nin Çalışma Programında bu tür bir yayın çıkarılması konusunun yer almadığı ve bu yönde bir mali kaynak ayıramayacağı nedeniyle" yapılan önerinin benimsenmemesi kararlaştırıldı.

7.2.43. KİTAP VE BROŞÜR YAYINLARI; ORTAK ALANLARI İLGİLENDİREN VE TMMOB KAYNAKLARINCA BASIMI GEREKEN KİTAP VE BROŞÜR YAYIMI DA İLGİLİ TMMOB BİRİMİNCE ELE ALINACAK. ODALARIN PERİYODİK OLMAYAN YAYINLARINDA UYULABİLECEK TİP KAPAK VE FORMLAR GELİŞTİRİLECEK, ODA BASIMLARINA ARZU EDİLDİĞİNDE TEKNİK DESTEK SUNULACAKTIR. TMMOB YAYIN NO'SU UYGULAMASI GELİŞTİRİLECEK, KİTAP KULÜPLERİ VE FUARLAR YOLU İLE YAYINLARIN TANITIM VE PAZARLAMASI GELİŞTİRİLECEKTİR

Bu konuda dönem içerisinde Kültür ve Turizm Bakanlığı Kütüphaneler ve Yayımlar Genel Müdürlüğü ile ilişkiye geçilerek uluslararası standart kitap numaralama sistemi "ISBN" içinde yer almak üzere TMMOB için ISBN numarası alınmıştır. Bu kod numarası Birlik ve Odaların kitap yayınlarında kullanılarak, tüm yayınların uluslararası tanıtımını sağlayacak ve uluslararası ISBN Rehberinde bibliyografik künyenin yer alacağı bir düzenlemeye olanak verecektir. Bu numara ile Maden M.O. bir kitap yayınlamıştır.

7.2.44. KATALOG YAYINLARI, ODA KATALOGLARI DIŞINDA BULUNABİLEN FONKSİYONLARA YÖNELİK YA DA UZMAN ALBÜMÜ TÜRÜNDE TANITIM KATALOGLARI YAYINI, ETÜD VE UYGULAMASI YAPILACAKTIR

TMMOB tarafından katalog yayımlanması işlemine girilmekle birlikte Eski Devlet Bakanı M. Tınaz Titiz ile yapılan görüşmeler çerçevesinde Bakanlığın sağlayacağı kolaylıklarla her Odanın meslek alanında El Kitabı yayınlaması koordine edilmeye çalışılmış, Odalardan bu konuda ön fizibilite ve program önerileri istenmiş, ancak daha sonra Bakanlığın değişmesi üzerine konu geliştirilememiştir.

7.2.45. DIŞ İLİŞKİLER

Uluslararası ilişkiler güçlendirilmeye çalışılacak, gerekli temaslarda bulunulacaktır. TMMOB etkinliklerine mali katkı, teknik ve uzman desteği aranacaktır. Kurulacak ilişkiler:

1) ULUSLARARASI

a) Benzer meslek kuruluşları ile Dünya Mühendisler Birliği "WFEO" ve Avrupa Mühendisler Birliği "FEANI"

b) Uluslararası kültürel kuruluşlar ve teknik kuruluşlarla "JICA"

c) COPISEE ile ve Orta doğudaki Mühendislik Birlikleri ile.

d) Çeşitli firmalar ve yayınevleri ile geliştirilecektir.

Grup ilişkiler yanında, diğer ülke kuruluşları ile ikili ilişkilerin kurulma ve geliştirilme yolları, kalıcı bir organizasyon ile aranacaktır.

29. Dönemde TMMOB'nin dış ilişkilerinde önceki yıllara göre bazı gelişmeler sağlanmıştır. Fakat bu dönemde de dış ilişkilerde yeterli bir düzeye ulaşılamamıştır.

Dönem içindeki ilişkilerde, COPISEE (Güney Doğu Avrupa Ülkeleri Mühendisleri Sürekli Mühendislik Konferansı) etkinlikleri ağırlık kazanmıştır. Bu kuruluşun XII. Yönetim Kurulu toplantısı ile VII. Genel Kurul toplantılarına katılmıştır. Ayrıca COPISEE adına "Mühendislikte İnsan-Makine İlişkileri" Sempozyumu gerçekleştirilmiştir.

XII. COPISEE yönetim kurulu toplantısı 20-21-22 Kasım 1986 tarihlerinde Belgrad' ta yapılmıştır. Toplantıya Yugoslavya, Bulgaristan ve Türkiye katılmışlardır. Son anda, Romanya geleceğini bildirmesine rağmen gelemeyince toplantı çoğunluksuz olarak gerçekleştirilmiştir. 4-5-6 Nisan 1988 tarihinde gerçekleştirilebilen COPISEE VII. Genel Kurulu sonunda, Başkanlık ve Sekreteryanın Bulgaristan Bilimsel ve Teknik Birlikleri Merkez Konseyince yürütülmesine karar verilmiştir. Tüzüğe göre Başkanlık ve Sekreterya için sırası gelen Romanya Mühendisler ve Teknisyenler Birliği bu dönem görevi yüklenemeyeceğini bildirmiştir. Bu nedenle de tüzük hükümleri gereği görev Bulgaristan'ın NTC kuruluşuna verilmiştir.

COPISEE'nin 1987 yılı çalışma takviminde yer alan "Mühendislikte İnsan-Makine İlişkileri" Sempozyumu Kasım 1987 ayında TMMOB tarafından Uludağ'da gerçekleştirilmiştir. Uluslararası niteliği çok zayıf kalan sempozyuma bir Bulgar, bir Sudanlı konuk yanında Kıbrıs Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanı ile bir tebliğe katılmışlardır. Sempozyuma sunulan 22 tebliğden biri Yugoslav, biride Kıbrıslı meslektaşlarımızca hazırlanmıştı. Ancak Yugoslav tebliğci gelemeyince tebliği sunulmamış sadece kitapta yer almıştı.

Bu çalışma döneminde Dünya Mühendislik Kuruluşları Federasyonuna üyelik başvurusunda bulunulmuştur. Ancak genel kurulun Kanada'da yapılması nedeniyle mali olanaksızlıktan genel kurula katılamamıştır.

29. Dönem dış ilişkilerinde Filistin Mühendisler Birliği (GUPE) ile de ilişkilerimiz geliştirilmiştir. Son WFEO genel kurulunda Dünya Mühendislik Kuruluşları Federasyonu ikinci başkanlığına seçilen GUPE Başkanı Merwan ABDELHAMİD iki kez Türkiye' yi ziyaret etmiş TMMOB ile GUPE arasında bir protokol imzalanmıştır. GUPE'nin Sudan'ın Hartum kentinde yapılan 4. genel kuruluna TMMOB başkanı Teoman ALPTÜRK davetli olarak katılmıştır.

Bu bağlamda İsrail kuşatması altındaki Filistin kamplarında görülen insanlık dışı uygulamalara duyulan tepkiyi belirtir bir mesaj GUPE'ye gönderilmiş, Filistin Elçiliği 9 kuruluş yöneticileri ile birlikte ziyaret edilerek bir konuşma yapılmış ve EBU CİHAD'ın öldürülmesi sonrası açılan taziyet defterine yazı yazılmıştır. Bunlar ekte verilmektedir.

Ayrıca Macaristan Mühendisler ve Teknisyenler Birliğinden üç kişilik bir heyet Kasım 1986 ayında Türkiye'ye gelerek TMMOB ile ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla bir on protokol imzalanmıştır.

Macar (Elektroteknik Birliğinin) 5-10 Mayıs tarihlerinde Macaristan'ın Budapeşte kentinde düzenlediği toplantı davetinin kabulü prensip olarak uygun bulunmuş ve gerekli girişim için Yürütme Kurulu yetkilendirilmiştir.

COPISEE'nin 4-5-6 Nisan 1988 tarihindeki genel kurulundan sonra da Başkan ve genel sekreterimiz MTESZ'i ziyaret ederek, yapılan çağrılarını cevaplayarak ilişkilerin güçlendirilmesi için görüşmeler yapmışlardır.

TMMOB COPISEE üyesi ülkelere (Yugoslavya, Bulgaristan, Yunanistan, Romanya ve Kıbrıs) ve Polonya, Macaristan, Mısır, Arap Mühendisler Federasyonu ile Dünya Mühendisler Birliğine Sempozyum çağrısı çıkarmasına rağmen bunların pek azına yanıt alabilmiştir. Bununda çeşitli nedenleri vardır.

Bunlardan birincisi programdır. Bu ve benzeri çalışmaların programı bütün dünyada çok önceden yayınlanmakta ve programın tanıtılması, katılımın özendirilmesi çalışmalarına çok uzun zaman ayrılmaktadır. COPISEE'nin kendi içindeki yönetim problemleri ve TMMOB'nin uzun erimli dış ülkelere yönelik programının olmaması sempozyumun program ve tanıtım konusundaki yetersizliği oluşturmaktadır.

Diğer ve önemli bir neden de TMMOB'nin dış ilişkilerindeki yetersizliğidir. TMMOB yalnızca Güney Doğu Avrupa Ülkeleri Mühendisleri Sürekli Konferansı (COPISEE) üyesidir, Dünya Mühendisler Federasyonu (VFEO) ve Avrupa Mühendisler Federasyonu (FEANI) üyesi değildir. COPISEE 1971 yılında Yunanistan, Bulgaristan, Kıbrıs, Romanya, Yugoslavya ve Türkiye'nin Mühendislik ve Mimarlık Örgütleri tarafından bilimsel ve teknik çalışmalar yapmak amacıyla kurulmuştur. Başkanlık ve sekreteryaya çalışmalarını iki yıl süreyle bir üye ülke üstlenmektedir.

TMMOB'de böyle bir görev üstlenmiş ve Yavuz ÖNEN başkanlık, Çelen BİRKAN'da genel sekreterlik görevlerini yürütmüşlerdir.

Kuruluş tüzüğü'nün önemli maddelerinden biri, çalışmaların üye ülkelerin üst

politikalarından etkilenmeyeceği şeklindedir. Buna rağmen özellikle Balkan Ülkeleri arasındaki sorunlar çalışmalarını olumsuz etkilemektedir. TMMOB iki yıl için aldığı yürütme görevini 4 yıla yakın sürdürmek zorunda kalmıştır. Aynı biçimde TMMOB görevi devir alan Yugoslav Mühendis ve Teknisyenler Kuruluşu (İT) genel kurul yapılamadığı 4 yıldır yürütme görevini sürdürmek zorunda kalmıştır.

AET ile ilişkiler konusunda politikalar üretmek üzere bir danışma kurulu toplantısı yapılmıştır.

TMMOB kendi içindeki zorlukları yenerek dış ilişkilerini Balkanların ötesine taşımak zorundadır. Ülke içindeki ilişkilerini güçlendirmek için dış ilişkilerini de sağlam tutmalıdır.

Dış İlişkiler,

I. Türkiye'deki mühendis ve mimarların ve onların örgütünün mücadelesinin, dış ülkelerdeki mühendis ve mimarlara, onların örgütlerine tanıtılması, bunlarla dayanışma sağlanması,

II. Farklı sistem ve farklı ülkelerdeki mühendis ve mimarların toplumsal rollerinin, örgütlenmelerinin, çalışma koşullarının ve mücadelelerinin incelenmesinin ve yakından tanınmasının, ülkemiz mühendis ve mimarlarının durumlarını değerlendirme ve mücadeleyi geliştirme açısından yeni veriler sağlanması,

III. Teknik konularda bilgi birikimine katkıda bulunması, bu alanda sürdürülen çalışmalara katılması vb. açılardan gerekli ve yararlı bir çalışma alanıdır.

Çeşitli toplantılara katılarak, sunulacak tebliğlerle, konuşmalarla TMMOB ve Odalarının çalışmaları, ülkemizdeki mühendislik hizmetlerinin gelişmesi Uluslararası platforma taşınmalıdır. Aynı şekilde ülkemizde de çeşitli Uluslararası toplantı ve çalışmalar düzenlenerek bilgi birikiminin ve mücadele yöntemlerinin ülkemize kazandırılması için uğraş verilmelidir.

TMMOB önümüzdeki dönem çalışma programında dış ilişkiler ağırlıklı olarak ele alınmalı, Dünya Mühendisler Federasyonuna (WFEO), Avrupa Mühendisler Federasyonuna (FEANI) üye olunmalı, birebir ilişkiler kurulup güçlendirilmelidir.

COPISEE'nin programlandığı deprem bölgelerinde kent planlaması etkinliğinin hazırlık toplantısına Şehir Planlama M.M.O'nunda görüşü alınarak Bülent TANIK'ın bildirilmesi ve ilgili toplantıya Ş.P.M.M.O ile jeofizik M.O'ların birer tebliğ ile katılmaları kararlaştırıldı, ancak etkinlik 1988-89 dönemine uzadığı için katılım ertelendi.

7.2.46. ULUSAL DİĞER KURULUŞLARLA TEMSİL FAALİYETLERİ BENZER MESLEK KURULUŞLARI İLE İLİŞKİ VE İŞBİRLİĞİ ÇALIŞMALARINI GÜÇLENDİRİCİ ETKİNLİKLER ELE ALINACAK

Türk Tabipler Birliği Ankara Tabipler Odası'nın "Barış ve Sağlık" konulu ödül verme etkinliğine şiir, karikatür ve fotoğraf dallarında birer TMMOB plaketi

verilerek katılmıştır.

Dönem Yayıncılık'ın 1 Mayıs 1987 kutlamaları davetine katılmanın davet eden kuruluşun niteliği nedeniyle uygun olmadığı kararı verilerek katılmamıştır. Bu tarihte E MÖ Ankara Şubesinin daveti çerçevesinde tüm TMMOB Yöneticilerine bir kokteyl verilmiş video gösterisi yapılmıştır.

29. Dönem boyunca iki kez yapılan MPM Genel Kurullarına aktif biçimde katılmıştır. Teoman ALPTÜRK, Bülent TANIK, Süleyman ÖZKAPLAN/İsmet ÖZTUNALI ve Uğur DOĞAN'dan oluşan MPM Genel Kurulu TMMOB delegeleri açılış ve görüşmelerde TMMOB Görüşlerini etkili biçimde duyurmuşlardır.

TÜBİTAK Bilim Danışma Kurulundaki görev süreleri sona eren Demir İNAN ve Yalçın MEMLUK'un yerlerine ilgili yönetmelik gereği Vedat ARSLAN, Demir İNAN, Yalçın MEMLUK ve Osman GÜREL'den oluşan 4 kişinin bildirilmeleri kararlaştırılarak gereği yapılmıştır.

Devlet Bakanlığı (Tınaz TİTİZ) ile Müşavir Mimar ve Mühendisler Birliğinin birlikte düzenlediği Bilgi Bankası Proje Ofisi konulu panel hakkındaki Devlet Bakanlığı yazısına konunun gerçek sahibinin TMMOB olduğu hatırlatılarak olumsuz cevap verilmesi kararlaştırılmışa da daha sonra Bakanlığın konuyla doğrudan ilgilendiği ve işin sahibi olduğu açıklaması üzerine Yavuz Önen ile Güven Birkan'ın TMMOB'ni temsilen çalışmalarına katılması sağlanmıştır.

7.2.47. TEKNİK GEZİLER DÜZENLENECEK VE KOORDİNE EDİLECEKTİR
Bu konuda çalışma yapılamamıştır.

72.48.TMMOB SOSYAL YARDIM FONU VB. ÖRGÜTLÜLÜKLERİN
OLUŞTURULMASI

TMMOB ile Türkiye İş Bankasına bağlı Anadolu Sigortası arasında 1958 yılında yapılan Grup Sigortası sözleşmesi ile o tarihlerde üyelerimize Grup Sigortasına girme olanağı sağlanmıştır. Ancak daha sonraki yıllarda bu sigortaya olan ilgi kaybolmuştur.

1986 yılında ise yeni koşullar üyelerimizde bu sigortaya karşı yeniden ilgi uyandırmıştır. Bunun sonucu olarak esasen yürürlükte olan Grup Sigortası sözleşmesi yeni koşullar ve olanaklar göz önünde bulundurularak yenilenmiş ve bastırılan Broşür Odalarımız kanalıyla üyelerimize ulaştırılmıştır. Yönetim dönemimizde halen bu Sigorta şirketine, Grup Sigortası olmak için 703 kişi başvurmuş ve bu kişiler Grup Sigortalı olmuşlardır.

Dönem içinde dağıtılan Broşürlerde vergi muafiyeti ile ilgili bildirilen bazı bilgilerin yanlış anlaşılacak biçimde tanzim edildiği görülünce Anadolu Sigorta A.Ş. ilanındaki hatanın düzeltilmesi için şirketçe hazırlanacak düzeltme formu ilgili inceleme komisyonuna geldiğinde Yönetim Kuruluna tekrar getirilmesine karar verildi.

Bu konu için kurulan Birlik inceleme Komisyonu bir Broşür düzeltme taslağı

hazırlamıştır. Gerekli düzeltmenin şirketçe yapılması ve posta ücretinin de şirketçe karşılanması koşulu ile hazırlanacak broşürün üyelere iletilmesi ön görülmüştür. Durum Sigorta Şirketine ayrıntılı olarak yazılmış ancak öngörülen sonuç elde edilememiştir. Karşılıklı görüşmelerle üretilen çözümler ise başvuru sahiplerine iletilmiştir. Nicel olarak yükselen maaşlar ve bunlardan kesilen Sosyal Güvenlik kesintileri ise daha önce Sigortaya giren üyelerin primlerini asmasıyla sorun kendiliğinden çözümlenmiş, yeni başvurular için ise durumun yeniden ele alınması gerekmektedir.

7.2.49. SAĞLIK HİZMETLERİ İLE REKREATİF HİZMETLERİN GELİŞTİRİLMESİ

1986-1987 yıllarında Ankara'da bir özel poliklinikle protokol yapılarak üyelerin ve çalışanların sağlık hizmetlerinin indirimli sağlanması gerçekleştirilmiştir. Bunun gördüğü ilgi üzerine Ankara Tabip Odası ve Ankara Diş Hekimleri Odası ile ilgili odaları asgari ücret tarifeleri üzerinden hizmet sunacak hekimler adına protokol imzalanmış ilgili hekimler odalara ve yayın organlarımıza bildirilmiştir.

7.2.50. HALUK SILAY'LA İLGİLİ ÇALIŞMALAR

TMMOB Yönetim Kurulu Üyesi Haluk SILAY'ın Yönetim Kurulu toplantısından dönerken trafik kazasında yitilmesi nedeniyle Olağanüstü toplanan Yönetim Kurulu Haluk SILAY için bir dakikalık saygı duruşu ile toplantısına başladı.

Başkan Teoman ALPTÜRK, Genel Sekreter Bülent TANIK ve katılabilen Yönetim Kurulu üyelerinin İzmir'de yapılacak cenaze törenine katılmaları gazete ilanı verilmesi ve Haluk SILAY hakkında yapılacak girişimlerde Başkan Teoman ALPTÜRK'ün tam yetkili olması kararlaştırıldı.

Bu çerçevede gerekli işlemler yerine getirildi.

Yönetim Kurulu Üyemiz Haluk SILAY'ın Yönetim Kurulu toplantısından sonra İzmir'e dönerken geçirdiği trafik kazasıyla hayatını kaybetmesi nedeniyle;

— İki çocuğunun her birine eğitimleri tamamlanana veya bir meslek sahibi olana kadar net miktarı asgari ücret kadar olmak üzere burs verilmesine,

— Kazaya neden olan otobüs firması aleyhine tazminat davası açılması için Makine Mühendisleri Odasına görev verilmesine,

— Haluk SILAY'ın geride kalan eşi ve iki çocuğunun yaşamlarını sürdürmelerine katkıda bulunmak amacıyla Odalardan olağanüstü yardım istenmesine, İzmir'de şubesi olan odaların bu şubelerini yetkilendirmesine ve yapılacak mali yardımın; miktar, fasıl kaynak vb. her türlü olanağın araştırılması için, Birlik Başkanının tam yetkili kılınmasına,

- Birliğimizde kurulan Bilgisayar merkezine, Haluk SILAY'ın çok değerli katkıları nedeniyle "Haluk SILAY" adının verilmesine,

- Haluk SILAY anısına Dikili Festivalinde ve/veya çeşitli yerlerde "BARIŞ" konulu sosyal etkinliklerde bulunulmasına, karar verildi.

Bu çerçevede sürdürülen çalışmalar sonucu Otobüs Firması aleyhine H. SİLAY ailesince açılan tazminat davasının kazanıldığı, Bilgi İşlem Merkezine Haluk SİLAY adının verildiği, burs ödemelerinde karşılaşılabilecek aksaklıklar öngörülerek odalardan istenen olağanüstü yardımın büyütülerek kira getirici bir emlak alımına dönüştürülmesi sağlandı. Ailesine İzmir birimlerinin önderliğinde Bornova'da bir daire alındı.

Dikili Festivalinde Barış konulu etkinlik örgütlenmesi sürdürülmektedir.

7.3. İL KOORDİNASYON KURULLARI ETKİNLİKLERİ

İl Koordinasyon Kurulları ile ilgili merkez karar, çalışma düzenlemeleri; Dönem içerisinde Adana ilinde daha önce bildirilen birim temsilcilerinden oluşan Adana İl Koordinasyon Kurulu oluşturuldu.

Bursa ilinde oluşturulan İl Koordinasyon Kurulu çeşitli etkinliklerde bulundu. Ortak kullanıma açık lokal konusunda yetki verildi. İstanbul'da birim temsilcilerinden oluşan İl Koordinasyon Kurulu dönem içinde oluşturularak etkinliklerini sürdürdü.

İzmir İl Koordinasyon Kurulunun 1987 çalışma programı benimsendi ve çalışmalarını etkin bir şekilde sürdürdü. Trabzon İl Koordinasyon Kurulunun etkinliklerini sürdürmesi doğrultusunda çalışmalar yapıldı. Antalya, Mersin, Urfa illerinde ortak düzenlemeler ve lokal faaliyetleri etkin biçimde sürdürülmektedir.

BURSA İL KOORDİNASYON KURULU ÇALIŞMALARI

Dönem içerisinde Çevre Paneli, İnsan-Makine İlişkileri Sempozyumu düzenleme çalışmaları yapılmış, 1 Ocak 1988 den itibaren İl Koordinasyon Kurulu Sekreterliğine bağlı OMDU bürosu açılmıştır. Bu büroya tüm projeler aynı anda gelmekte ve aynı anda vize edilmektedir. Projelerin asgari ücretlere göre fatura kontrolü yapılmaktadır.

OMDU bürosunun masrafları Mimarlar Odası tarafından ödenmekte ve makbuz karşılığı Makine, Elektrik, ve İnşaat tahsil edilmektedir.

TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulu 1987 yılı çalışmaları TMMOB İstanbul İl Koordinasyon Kurulunun oluşturulması doğrultusundaki İstanbul birimlerinin istemleri ve TMMOB Yönetim Kurulunun da kararı ile İstanbul İ.K.K. oluşturulmuş ve çalışmalara başlamıştır.

Yaklaşık 7 sene sonra İstanbul'da yeniden İ.K.K.'nın oluşturulması ve çalışmaları, kaçınılmaz olarak kendini sorgulamasını gündeme getirmiştir. Şöyle ki, bir yandan mevcut TMMOB İ.K.K.lar yönetmeliği varken öte yandan özellikle profesyonel kadro ve Bütçe sorunundaki tıkanıklık mevcut

yönetmeliği işlemez hale getirmiştir. Yaklaşık 4-5 aylık dönemdeki gündemini sürekli, mevcut yönetmelik, Bütçe, profesyonel kadro ve mekan sorunu ile İ.K.K'nın çalışma anlayışı oluşturmuştur. Bu dönemde bütçe, profesyonel kadro ve mekan sorunu konusunda somut adımlar atılmamasına karşın, çalışma anlayışı konusunda 'Kurul İstanbul'daki birimlerin program ve etkinliklerini, TMMOB program ve çalışma anlayışı kapsamında, koordine etmek, ortak çalışma alanlarını saptamak, bu alanlar da daha etkin programlar oluşturarak, bu programları en geniş katılımı gerçekleştirerek" olarak görüş birliğine varmış ve bu çalışma anlayışı kapsamında çalışmalar sürdürülmeye çalışılmıştır.

Bütçe, profesyonel kadro ve mekan sorunun bu dönem için çözümsüzlüğü kesinleşince, İ.K.K. sekreterliği Amatörce sürdürülmeye çalışılmıştır. Her ne kadar dönem ortalarında, İstanbul'daki birimlerin, İ.K.K çalışmalarına aylık katkılarda bulunması konusunda yönetim kurulları ortak toplantısında görüş birliğine varılmışsa da gerçekleştirilememiştir.

Bütün bunların yapışına, bazı Odaların yönetim kurulları da İ.K.K çalışmalarına ilgi duymamış ve I.K.K. bazı Odaların yönetim kurulları gündemine girememiştir.

Bütün bu koşulları içinde bu dönem aşağıdaki çalışmalar gerçekleştirilmiştir:

DÜNYA ÇEVRE GÜNÜ

Boğaziçi Üniversitesi ve Çevre Genel Müdürlüğü'nün ortaklaşa düzenlediği Çevre 87 Sempozyumu etkinliklerine İ.K.K olarak katılma kararı alındı. Ancak, sempozyum organizasyonundaki genel anlamdaki bozukluklardan dolayı fazla bir etkinlik ve katılımı sağlanamadı. Bu sempozyuma Yücel GÜRSEL "Çevre Kirliliğinin Sosyo-Ekonomik Nedenleri ve Çözüm ilkeleri" konulu bir bildiri sundu.

ÜYE SORUNLARI

233 sayılı KHK kapsamında, sözleşmeli personel uygulamasına ilişkin çalışma yapılması kararı alındı. Kamu kesiminde çalışan üyelerimizin de katılımı ile geniş bir toplantı yapılması kararı alındı. Fakat bu geniş toplantı (!) 1 tek kamu kesiminde çalışan üyenin katılımı nedeniyle gerçekleştirilemedi. Kamu kesiminde çalışan üyelerimizin ilgisizliği düşündürücüdür.

SOSYAL ETKİNLİKLER

19 Temmuz 1987 günü 200'e yakın üyemizin katıldığı motorlarla Kınalıada gezintisi gerçekleştirildi:

YÖNETİM KURULLARI ORTAK TOPLANTISI

Bu dönem 4 yönetim kurulları ortak toplantısı gerçekleştirildi. 25/7/1987 günü Makine Mühendisleri Odası İstanbul Şubesinde yapılan toplantıda Ortak Yayın (ÖLÇÜ) ve diğer Odaların ortak yayına katılımı ile, Ortak Yayının İ.K.K tarafından çıkartılması konuları görüşüldü. Ortak Yayın konusunda fizibilite raporu hazırlanması ve Odaların buna göre karar

verebileceği konularında görüş birliğine varıldı.

Bu fizibilite raporu hazırlandı ve TMMOB İstanbul birimlerine gönderilerek Ortak Yayın konusunda Yönetim Kurullarının karar oluşturmaları istendi.

31/10/1987 günü Mimarlar Odası İstanbul Şubesinde yapılan toplantıda ,

- İ.K.K işleyiş ve yönetmelikleri,
 - Kısa ve uzun vadeli programlar oluşturulması,
 - İ.K.K bütçesinin oluşturulması için Odaların maddi katkıları,
- konuları görüşüldü.

-Genel seçimler nedeniyle, EKONOMİK-DEMOKRATİK İSTEMLER 'in hazırlanarak, siyasi partilere ve kamuoyuna bir basın toplantısı ile duyurulması ve ÖLÇÜ'de yayınlanması konusunda görüş birliğine varıldı. Söz konusu çalışma yapılarak 14 Kasım 1987'de düzenlenen basın toplantısı ile ilgililere duyurulmaya çalışıldı ve ÖLÇÜ'de yayınlandı.

5/12/1987 günü Mimarlar Odası İstanbul Şubesinde yapılan toplantıda

- Şube Genel Kurulları için ortak öneriler oluşturulması,
- Mevcut potansiyel enerjinin etkinliğe dönüştürülebilmesi araçlarının geliştirilmesi,
- Genel Kurullara katılımı arttırmak,
- Genel Kurulların niteliğini yükseltmek konularında görüşbirliğine varıldı.

13-14/4/1988 günleri E.M.O İstanbul Şubesinde yapılan toplantıda;

- İ.K.K'nin önümüzdeki dönem çalışmaları görüşüldü.

Bütçenin İstanbul'daki birimler tarafından oluşturulması konusunda görüş birliğine varıldı:

KAMU ÇALIŞANLARININ SENDİKAL HAKLARI

16-17 Nisan 1988 günleri İstanbul'da yapılan, "TÜRKİYE'DE, KAMU ÇALIŞANLARININ SENDİKAL HAKLARI VE İSVEÇ ÖRNEĞİ" sempozyumuna TMMOB adına katılındı ve bir bildiri sunuldu.

TMMOB İZMİR İL KOORDİNASYON KURULU ÇALIŞMALARI

TMMOB il Koordinasyon Kurulları yönetmeliği çerçevesinde 1985 yılında oluşturulan TMMOB il Koordinasyon Kurulu çalışmaları bu dönem daha ileriye götürülmüştür.

Kurul, ilimizde bulunan TMMOB'ye bağlı 6 Şube ile 4 temsilcilikten sadece Mimarlar Odasının birimi dışında tüm birim temsilcilerinin katılımıyla oluşmuştur. Geçen dönemin sonunda Koordinasyon Kurulu Sekreterliğine seçilen Şubemiz Sekreteri Fasih KUTLUAY'ın bu dönem de Kurul Sekreterliği devam etmiştir. Şubemiz adına toplantılara önce Şube Başkanımız Haluk SILAY, onu yitirmemiz üzerine Hüseyin POLAT katılmıştır.

Bugüne dek kurul 16 toplantı yapmıştır. Anılan toplantılara Şubemiz etkin biçimde katılarak Şubemizin bilgi ve deney birikimini kurul çalışmalarına aktarmaya çalışmıştır.

Oda birimlerimiz ve meslektaş sorunlarının ülkemiz ve çalışanların sorunlarından ayrılmazlığı yalın gerçeği ışığında yapılan kurul toplantılarında alınan kararlar doğrultusunda:

•Öncelikle geçmiş ortak olumlu çalışma deneyimleri ışığında geleceğe uzanan birlikteliklerin daha sağlam temellere dayanması,güven ortamının pekiştirilmesi doğrultusunda aşağıdaki biçimde yeniden ele alınmıştır.

1 .En alt birim Temsilcilikten en üst örgüt TMMOB'ye demokratik merkeziyetçi ilke ile yönetim esas alınacaktır.

2.Birim yönetim karar organlarının örgütsel bütünlüğü zedelenmeksizin karar üretmelerine özen gösterilecektir.

3.Birim çalışmalarına TMMOB örgütünü güçlendirecek yönde uyumlu ve koordineli çalışma temel alınacaktır.

4.Birimlerin ortak çalışmalarında birimlerin ekonomik gücüne göre ortak belirlenecek oranda katılım, eşit yararlanma, yönetimde eşit söz ve karar sahibi olunacaktır.

5.Birimler arası ilişkilerde karşılıklı yarar ve eşitlik kuralı gözetilecektir.

6.Birimler ortak çalışmalarında; komisyon, çalışma grupları oluşturmak suretiyle kadroların birlikte çalışma ortam* yaratılması böylelikle yakınlaşma ve uzmanlıkların gelişmesine katkıda bulunulması göz önüne alınacaktır.

7.Diğer meslek örgütleriyle daha geniş platform yaratılarak ortak taleplerin dile getirilmesi, kamuoyu oluşturulması ve toplumda etkinliğinin daha da artırılması yolunda çalışma hedeflenecektir.

• Burada yukarıda belirtilen ortak çalışma ilkeleri daha belirlenmeden Kurulca yapılan tüm çağrıların Mimarlar Odası birimince yanıtsız bırakıldığını belirtelim. Ortak çalışma ilkelerinin anılan birime gönderilmesine karşın yine olumlu bir yanıt alamadık. Sonuç olarak kentimizde meslek örgütleri içinde işlevsel güçlü kurumsal yapısı, üye-meslek örgütü ilişkileri sağlıklı yönde gelişen, örgütlü yapılanmayı temsil eden kurulumuzun çalışmalarına Mimarlar Odası birimini katamadık. Bu eksikliğin önümüzdeki dönem yine Mimarlar Odası biriminin örgütsel yapısı içinde yapılacak değerlendirmeler sonucu giderileceğine inanıyoruz. Mimarlar Odası birimini yeniden TMMOB çatısı altında görmek istiyoruz.

• Ortak çalışma ilkeleri ve "güçlü" TMMOB yaratılması hedefi doğrultusunda yürütülen çalışmalar sonunda Kurulun 1987 Çalışma Programını yarattı. 1987 yılının Mayıs ayında hazırlanan Kurulun Çalışma Programı ve bu program doğrultusunda yapılan plan gerçekleştirilmeye çalışıldı.

• 1986 yılında yapılan TMMOB Genel Kurul Toplantısı öncesi anılan ilkeler baz alınarak Kurulun ortak görüşü olarak TMMOB Danışma Kurulu Toplantısına sunuldu.

Güçlü bir TMMOB yaratılması hedefinde birleşilmesi gerektiği vurgulanan ortak görüşümüzü TMMOB Genel Kurul Toplantısına da etkin biçimde katılarak pekiştirdik.

Şube olarak, Koordinasyon Kurulu Toplantılarında imza altına alınan kararlar doğrultusunda görüşlerimizi anılan toplantının komisyon çalışmalarında ve kürsüde savunduk.

- Yine TMMOB Genel Kurul Toplantısı ardından toplanan TMMOB Danışma Kuruluna da katılarak TMMOB'nin 1986-1987 çalışma dönemine ilişkin Çalışma Programının oluşmasına katkıda bulunduk.

26 Temmuz 1986 tarihinde Şubemizde TMMOB Bölgesel Danışma Kurulu Toplantısı yapıldı. TMMOB Çalışma Programının hazırlanmasına ilişkin öneri ve görüş almak üzere yapılan toplantıya TMMOB Yönetim Kurulu üyeleri ve Koordinasyon Kurulu üyeleri katılmıştır.

- Kamuda çalışan meslektaşların sorunlarına ilişkin yapılan çalışmalar arasında aşağıdaki etkinlikleri sayabiliriz.

31 Mayıs 1986 tarihinde "Sözleşmeli Personel Modeli" üzerine sempozyum düzenlenmiştir. TMMOB'nce 1985 yılı Aralık ayında Ankara'da düzenlenen "Kamu Çalışanlarının Sorunları" sempozyumunun konuyla ilgili bölümü aktarılmıştır.

Açılışını TMMOB Başkanı Teoman ALPTÜRK'ün yaptığı sempozyuma konuşmacı olarak Prof.Dr.Alpaslan IŞIKLI, Doç. Dr. Yahya ZABUNOĞLU, Doç.Dr. Yıldırım ULUEFİ,

Ekonomist Yıldırım KOÇ, Sayıştay Denetçisi Musa ÖZDEMİR katıldı. Oda birimlerinin kendi üyeleri bazında yaptıkları çeşitli çalışmalar sonucunda konuyla ilgili 22 Temmuz 1987 tarihinde ortak bir basın açıklaması yapılmıştır. Basın açıklaması çoğaltılarak tüm meslektaşlarımıza gönderilmiştir.

Kasım ayında bir panel planlamasına karşın çeşitli nedenlerle gerçekleştirilememiştir.

- Serbest çalışan meslektaşların sorunlarıyla ilgili Oda birimleri bir kez 12 Şubat 1986 tarihinde bir araya geldi. Ancak Koordinasyon Kurulu toplantılarına Mimarlar Odası biriminin katılmaması nedeniyle, serbest çalışan meslektaşlarla ilgili çalışmalarını geliştirememiştir. Oda birimleri arasında bu bağlamda kesilen ve salt Oda bazında aranan çözüm önerilerinin önümüzdeki dönemde TMMOB ölçeğinde ve Odalar dayanışması bazında gerçekleşmesi dileğimizdir. Bu anlamda güçlü ipuçlarını görmekteyiz.

- Kurulun en önemli çalışması olarak "TMMOB Lokali"nin açılışını gösterebiliriz.

27.2.1987 tarihinde TMMOB Başkanı Teoman ALPTÜRK tarafından açılan "TMMOB

Lokali"nde olumsuz bir işletmecilik deneyimi geçirdik. Ekim 1987 tarihinde yeni bir işletmeciyile anlaştık. Lokalimizin tüm mühendis ve mimarlara özlediğimiz hizmeti sunmasını diliyoruz.

- Yine Kurulun yaptığı önemli çalışmalarından biri de Dikili Belediyesince düzenlenen "Kültür ve Sanat Festivaline" kültür bölümünde "Toplu Konut,

Şehirleşme ve Çevre" konulu paneli saymalıyız.

TMMOB Genel Sekreteri Bülent TANIK'ın yönetici olarak katıldığı panelin konuşmacıları Kent Koop Başkanı Murat KARAYALÇIN, Çevre eski Müsteşarı Refet ERİM, Ankara eski Belediye Başkanı Vedat DALOKAY İstanbul eski Belediye Başkanı Ahmet ISVAN'dı.

• Anayasanın 135.maddesinde tanımını bulan meslek örgütlerinin İzmir birimleri ile ortak sorunlar çerçevesinde görüşmeler yapıldı. Aynı yasa maddesine bağlı olmamız, üyelerimizin çalışma koşullarının benzer yönleri Özerinde kurulan ilişkiler geliştirilmeye çalışıldı çeşitli konularda çalışmalarda bulunuldu. Çalışma deneyimlerini birbirimize aktardık.

• Çeşitli tarihlerde meslek örgütü birim yöneticilerinin ve TMMOB'ye bağlı Odaların üyelerine kokteyl verildi.

• Kurulun yine ilk kez gerçekleştirdiği bir başka etkinlik İzmir Enternasyonal Fuarına 1986 yılında katılmasıdır. TMMOB'ye bağlı Odaların çeşitli yayın etkinliklerinin sergilendiği stant oldukça ilgi ile karşılandı.

• İlimizdeki Mühendislik ve Mimarlık eğitimi veren Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesinden 1986 ve 1987 yıllarında mezun olan öğrencilere düzenlenen törende ödülleri verildi. Oda birimlerinden bazıları birimlerinde öğrencilere kokteyl verdi Yeni mezun mühendislerin Odalarla tanışma olanağı yaratıldı.

• 1986 yılın sonunda Kurulun ortak çalışma ilkeleri temelinde, Şubemizin de eğitim çalışmalarının bir bölümünü aktardığı bir mekan Gemi, Kimya ve Ziraat birimleri ile birlikte kiralandı.

• 1986 ve 1987 yıllarında mühendisler birlikte Bahar Gecesi Yempği gerçekleştirildi.

• 1987 yılında Dokuz Eylül Üniversitesi Mühendislik ve Mimarlık Fakültesi öğrencilerinden bazılarına burs vermeye başlandı.

• TMMOB'nce Coppisse (Güneydoğu Avrupa ülkeleri Mühendisleri Sürekli Konferansı) programı çerçevesinde düzenlenen "Uluslararası Mühendislik ilişkilerinde

İnsan-Makina" sempozyumuna Şube Sekreteri Fasih KUTLUAY katıldı.

• Aynı program çerçevesinde düzenlenen "Uluslararası Mühendislik ilişkilerinde

İnsan-Makine" sempozyumun etkinlikleri arasında yer alan "İnsan-Makine" konulu

Fotoğraf Yarışmasının seçici kurul oluşturulması, afiş, broşür hazırlanması, ödüle ve sergilemeye değer bulunan yapıtların seçimi konusunda Kurul etkin görev yaptı.

BELGELENDİRME

1.1- Bireyler, yetenek ve becerileri ile ilgili belirli ölçütlere uygunlukları açısından belgelendirilirler. Buna, yer yer "ehliyet", "ruhsat", "lisans" da denilmektedir. Örneğin şoför ehliyeti, elektrikçi ruhsatı.

Yerler, genellikle kamu sağlığı ve güvenlik düşüncelerine bağlı belirli ölçütlere uygunlukları açısından belgelendirilir. Örneğin; Hava alanı, otel, sinema, spor alanı.

Örgütler, belirli bir görevi yerine getirebilme özellikleri açısından

belgelendirilirler. Örneğin; fabrikalar, laboratuvarlar.

4.2- Bu yazıda Üretici ve üretim yeri ile Urunun uygunluğunun belgelendirilmesi sistem ve uygulamaları üzerinde durulacaktır. Yeri geldikçe laboratuvar (test kuruluşu) belgelendirmesine de değinilecektir. Çünkü, laboratuvarların (test kuruluşlarının) belgelendirilmeleri, pek çok ürün uygunluk belgelendirme sistemlerinde önemli bir rol oynar.

4.3- Üretici, bilgi veren etiket, tanıtım, reklam yayınları ya da bir başka surette üründe bulunan özellik ya da karakteristikleri bildirmektedir. Bu bildirim karşılık, alıcı ya da tüketici için bildirilen niteliklerin üründe olup olmadığının saptanmasına gereksinim vardır, işte bu gereksinim belgelendirme işlevinin doğmasına neden olmuştur.

4.4.- Belgelendirme ve Sistemler:

. Belgelendirme, yetkili ya da uzmanlaşmış bir örgütün gözetimi ya da denetimi altında ürünlerin standartlar, şartnameler, teknik ve estetik özellik ve koşullara uygun olduğunu göstermek işlevidir. Bu işlev sonucu yazılı bildirim ise "belge" dir. (9)

. Sistemler:

. Belgelendirme Sistemi:

Uygunluk belgelendirmesi için kendi uygulama ve yönetim kurulları uyarınca çalışan bir sistemdir. (Bilindiği gibi, bir sistem; belirlenmiş bir ya da birden fazla amaca ulaşmak için gerekli olan örgütsel yapı, sorumluluklar, metotlar, işlemler ve olanaklardır) Ulusal Belgelendirme Sistemi:

Ulusal düzeyde olmak üzere bir hükümet kuruluşunun ya da hükümet dışı bir kuruluşun düzenlediği ve yönettiği belgelendirme sistemi.

.Bölgesel Belgelendirme Sistemi:

Üyeliği yeryüzünün belirli bir bölgesindeki belirli Ülkelere açık ve ülkelerle sınırlı olmak üzere bir hükümet kuruluşunun ya da hükümetler dışı o ülkeler arası bir birimin düzenlediği ve yönettiği belgelendirme sistemi.

. Uluslararası Belgelendirme ve Sistemi:

Üyeliği yeryüzünün bütün ülkelerine açık olmak üzere uluslararası bir kuruluşun düzenlediği ve yönettiği belgelendirme sistemi (9)

.5- Belgelendirme Çeşitleri (10)

. Genel olarak üretici "birinci kişi" sayılır. Bu bakımdan "birinci kişi belgelendirmesi" doğrudan doğruya üreticinin kendine uyguladığı bir belgelendirme olmaktadır. Örneğin; Üretici, ürünlerinin nitelikleri hakkında doğrudan ürün üzerindeki kayıtları, ya da bir etiket, tanıtım ya da bir başka surette düzenlemelerle alıcılarına bilgi verir. Buna "birinci kişi belgelendirmesi" denilmektedir. Günümüzde bunun yerine "Öz Belgelendirme" deyimini yaygınlaştırmaktadır.

. Büyük alıcı kuruluşların kendi iç belgelendirme sistemlerini kurdukları

görölmekte ve alıcı belgelendirmesi denen bir uygulama ile satıcının kalite değerlendirmesi yapılmaktadır.

Savunma alımları, ulaştırma, iletişim kesimleri bunlar arasında sayılabilir. Bu uygulamanın alıcı kuruluşlara getirdiği yük nedeniyle bu işi bir anlaşma ile tek bir "üçüncü kişi" belgelendirme örgütüne bırakmaları konusunda güçlü bir eğilim olduğu söylenmektedir.

. Üretici ve alıcıdan ayrı, yetkili ve bağımsız bir kuruluşun belgelendirmesine "Üçüncü kişi belgelendirmesi" ya da daha yaygın deyimiyile "bağımsız kuruluş belgelendirmesi" denilmektedir. Bu belgelendirme işleminde, yalnızca ulusal ya da uluslararası standartların kullanılacağı yönünde görüşler varsa da biz burada, "belgelendirme" tanımına uygun olarak kaliteyi oluşturan tüm unsurların ele alınıp değerlendirileceği bir belgeleme işlevi Üzerinde duruyoruz. Çünkü, ulusal ya da uluslararası standardı olmayan bir ürünün "kalite" si vardır.

. Çok karşılaşılan bu durumlarda, üreticinin ürün özelliklerini belirten şartnameleri ve bu özelliklerin muayene ve deneylerine ait test yöntemleri bulunmalıdır. Belgelendirme kuruluşu tarafından da üreticinin ürününde bulunduğunu bildirdiği özellikleri saptamak için test yöntemleri saptanabilir ve bunlar ilgili üreticilere gönderilerek sağlıklı bir belgelendirme sağlanabilir. Böylece, aynı özellikleri saptayan aynı test yöntemleriyle kalite saptanır. Bağımsız belgelendirme sisteminin varlığı üreticiyi alıcı ya da tüketici karşısındaki sorumluluklarından kurtarmaz. Kalite, temelde, üreticinin sorumluluğudur ve öyle kalması zorunludur

4.6- Üreticinin Belgelendirilmesi

. Üreticinin belgelendirilmesi işlevi,belgelendirme örgütünce ya da örgüt adına görev yapan bir uzman kuruluşça yerine getirilir. Üreticinin belgelendirilmesinin amacı, belgelendirme örgütünün üreticinin "yetenekleri" ya da "becerisi" konusunda üretim uygunluğunun yeterli olup olmadığına ilişkin olarak, uygun bir düzeyde bulunup bulunmadığını saptamaktır.

. Üreticinin belgelendirilmesi sürecinde üreticinin elindeki üretim yeri, Kalite Kontrol Sistem ve uygulamalarının da değerlendirilmesi gereklidir. Üreticinin belgelendirilmesi kendine özgü değeri açısından başlı başına bir belgelendirme sistemi olarak da kullanılabilir. Ayrıca ürün testi ile değerlendirme yapılmasına gerek kalmayabilir.

. Üretici Belgelendirmesinde, ürün uygunluğunun belgelendirilmesi öncesinde Üreticinin tüm üretim sürecinde kontrol uygulamalarına bakılmaksızın yalnızca "bozuk" ürünlerin üretim yerinden çıkmasını önleyecek olanaklara sahip olup olmadığına bakılarak yapılan değerlendirme ile ya da Üretim sU-recinde gerekli Kalite Kontrol uygulamalarının gerçekleştirilmesini arayan değerlendirmeye dayalı belgelendirme yöntemleri de bulunmaktadır.

. Hangisinin uygulanacağına belgelendirme örgütü karar verecektir. Bu kararın verilmesinde üretim yerinin test olanaklarının değerlendirilmesi önemlidir. Eğer test olanakları yeterli görülürse ürün uygunluğunu saptamak için üretim yeri dışında test yaptırılmasına gerek kalmayacak, üreticinin vereceği test sonuçları ürün uygunluk belgesi için de kullanılabilir. Hatta, ulusal belgeleme sistemi içinde üretim yerlerine yeterli test olanaklarına sahip

olmaları koşulu getirilerek, belgeleme örgütünün ayrıca test olanaklarına sahip olmasına ya da böyle yerler aramasına gerek kalmayabilir.

4.7- Ürün uygunluk Belgelendirmesi:

"Üçüncü kişi" yada "bağımsız kuruluş" ürün uygunluk belgelendirmesinin başlıcaları aşağıda belirtilmiştir.

- . Dizaynın Belgelendirilmesi.
- . Prototip'in Belgelendirilmesi.
- . Rasgele örnekleme ile Belgelendirme.
- . Ürünün tamamını muayene ile Belgelendirme.
- . Tek birim muayenesiyle Belgelendirme

Burada bunların üzerinde ayrıntılı olarak durulamayacaktır. (10)

4. 8- Parça ve Grup Belgelendirmesi:

Yukarıda yeri geldikçe değinilmekle beraber bu noktaya değin "ürün" ü tıpkı bir otomobil lastiği, su vanası, gibi tek bir parça olarak ele aldık. Gerçekte piyasadaki Ürünlerin büyük çoğunluğu, her birinin içinde ayrı ayrı parçalar ve bu parçalardan oluşan gruplardan bütünleşirler. Bir çok durumlarda ürün bir tüm olarak belgelendirme konusu yapıldığından ürünü oluşturan parça, alt grup ve grupların da daha Önce ayrı ayrı belgelendirilmiş olması durumları vardır. Örneğin, piyasa için üretilmiş olan ve hava frenleri ile donatılmış bir ağır yük kamyonunu ele alalım. Bu aracın bir tüm olarak belgelendirilmesi için, basınçlı hava deposu, fren sistemi, aydınlatma donanımı, kırılmaz camlar römork bağlantısı, kabin Kaloriferi gibi pek çok parça ve grupların belgelendirilmesi gerekir. Böylece, ürünün tümü ve onu oluşturan parçaların her biri olmak üzere iki ayrı düzeyde belgelendirme ortaya çıkmaktadır, uygulama, yukarıda başlıcaları anlatılan sistemlerin uygulanması ile çözülür. Yan sanayi ürünlerinin belgelenebilmesi ile bu ürünleri girdi olarak kullanan ana sanayi ürünlerinin belgelendirilmesi yöntemi örnek olabilir. (Yukarıdaki örnek için Otomotiv Sanayii). Aynı yönde, elektrikli bir saç kurutucusu ele alınabilir. Ürünün bir tüm olarak belgelendirilmesi yanında fiş, kablo, sigorta anahtar, motor gibi çeşitli parçalarının da belgelendirilmesi gerekir. Bu durum konuyu zorlaştırıcı olmamalıdır. Belgelendirme örgütü, bir ürün için en kolay uygulanabilecek sistemi geliştirmelidir.

4.9- Belgelendirme Sisteminin Kuruluşu

Tüm sistemler yukarıdaki bölümlerde belirtildiği gibi "uygunluk incelemesini" içerirler ve görüldüğü gibi değişiklikler gösterirler. Kimi durumlarda "tek birim muayenesi" yeterli olabildiği gibi kimi durumlarda da %100 muayene gerekli olur. Bu bakımdan bir belgelendirme sistemi kurmanın çeşitli yöntemleri bulunmaktadır. Ancak, bir sistem tasarımı içinde belirtilen tüm sistemlerin kapsanması, gerektiğinde birinin diğerini desteklemesi yönünden yararlı olacaktır.

4.10- Ülkemizdeki Uygulamalar

. TSE 1966 yılından bu yana, "TSE" markasının kullanılması için "standardına uygunluk" belgesi vermektedir. Halen, 358 Türk Standardı kapsamında 1009 firmaya 367 ürün için belge verilmiştir. (A) TSE ayrıca Türk Standardı

bulunmayan 16A3 sanayi ürününe "kalite belgesi" adı ile belge vermektedir. TSE, böylece ürün uygunluk belgelemesinde ikili bir uygulama içinde bulunmakta ve standarda uygunluk belgesinin kaliteyi belirtmediğini ortaya koymaktadır .

. Ürün uygunluk belgelendirmesi alanında diğer bir çalışma, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin bazı Odalarının yaptıkları uygulamalardır.

Örneğin, Makine Mühendisleri Odası'nın 1960'ta başlayan çalışmaları sonucu verilen kalite belgesi sayısı 871 firma için 3484'ü bulmuştur. TSE'den, kaliteyi oluşturan tüm unsurları ele aldığı için farklıdır. Bu uygulamalar, Madde 4.6'da ve 4.7'de sayılanlara benzemekle beraber, uygulamaların yeniden incelenmesi gerektiği kanısındayız. Öncelikle kalite anlayışı Üzerinde durmak gereklidir. Madde 3.3'te belirttiğimiz yanlış yapılmamalıdır. Üretim yerlerinde kalite kontrol sistemlerinin kurulduğu ve işletildiği iyice saptanmalıdır. Bütün üretim aşamalarında kalite kontrolü uygulanmadan son ürünün kalitesinin oluşması hemen hemen olanaksızdır. Numune alma, uygulamaların gereken düzende olup olmaması sonuçları etkilemektedir. Daha da sayılabilir.

. Diğer bazı uygulamalar da vardır, Ancak, yeterlilikleri yönünden aynı unsurlar söz konusudur.

4.11- Durum ve önerilerimiz:

. Dünyada ulusal,bölgesel ve uluslararası belgelendirme kuruluşları oluşmaktadır.

. Avrupa Ülkeleri arasında ticarete teknik engelleri kaldırarak kolaylıklar sağlamak amacı ile önemli belgelendirme sistemleri kurulmuş ve geliştiriliri ş-tir. Her belgeleme sisteminin (sistemde yer alan ülkelere, yer alan kuruluşlara, belge verilen ürünlere ve taraf olan ülkelerin kabul esaslarına göre) kendine özgü özellikleri vardır. Başlıcaları aşağıda sayılmıştır, (ayrıntılı bilgi için 3 ve 9)

- "CB" (Elektrikli Cihazların uygunluk Belgelemesi)
- "CENCER" (Elektronik dışındaki ürünlerde Belgeleme)
- "ECE" (Motorlu kara araçları ve donanımı için)

. Görüldüğü gibi, sanayi ürünleri alanında ayrı ayrı belgelendirme sistem ve uygulamaları vardır. Bu sistemlere ülkeler ayrı ayrı üyedirler. O nedenle de ürün bazında uygulamalar olanaklıdır.

. Ülkemizde de Ulusal Belgelendirme çalışmaları düzenlenmelidir. Örneğin, üretici ve üretim yerinin uygunluk Belgelendirmesi bir uzman kuruluşça Dizayn Belgelendirmesi ve gerektirebileceği danışmanlık hizmetleri diğer bir kuruluşça, Urun uygunluk belgelendirmesi ürün çeşitlerine uygun uzuan kuruluşlarca yapılabilir. TMMOB Belgelendirme çalışmalarının gerektirdiği tüm uzmanları üyesi olarak bünyesinde bulundurması ve ülkeyi kapsayan örgütü ile bu çalışmalar içinde yerini almalıdır. Bunlar ya bir Ulusal Belgelendirme Örgütünün işbirliği içinde kolları ya da ayrı birer Kurum olarak çalışırlar, koordinasyon gereksinmesi olursa Ulusal Kalite sağlama kurumu devreye girer.

. Ulusal Belgelendirmenin örgütlenmesiyle, diğer ülkeler yada bölgesel ve uluslararası belgelendirme örgütleriyle üyelik düzeyinde ilişki, kurularak ürünlerin dış ticaretine sağlıklı ve düzenli uygulamalar yapılmalıdır.

5. KAMU DENETİMİ

5.1- Bu alandaki yetki ve uygulamalar yasa, tüzük yönetmelik ve dayanaklarını bunlardan alan tebliğlerin başlıcalarını belirterek ortaya konulacaktır.

• Sanayi ve Ticaret Bakanlığı:

Sanayi mamullerinin kalite kontrolünü yapmak veya yaptırmak, işletmeleri gelişen teknolojik şartlara uygun şekilde üretimde bulunmaya yönlendirmek, bunun için sanayiciye yardımcı olmak ve üretilen malların bu yönde kontrolünü yaparak tüketiciye intikalini sağlamak. Zorunlu uygulamada bulunan TS'lerin denetimlerini yapmak veya yaptırmak, standartları bulunmayan sanayi mamullerinin denetimini yapmak veya yaptırmak.

• Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı:

İhraç ve ithal mallarının standartlaşmasını sağlayarak, ihracatın bu bakımdan denetlenmesi işleriyle uğraşmak, standartların dış ticarete konu olanlarından zorunlu uygulamaya konu olanların standardına göre denetimlerini yapmak veya yaptırmak.

• Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı:

Temel sorumluluk Bakanlıkta olmak üzere işbirliği suretiyle gıda maddelerinin ve bunları üreten yerlerin sağlık açısından kontrol hizmetlerini yürütmek. Toplum sağlığını ilgilendiren eşya ve levazımın sağlık yönünden kontrol ve denetimlerini yapmak. İlaçların kaliteli olarak uygun fiyatlarla ve sürekli bir şekilde halka ulaşmasını sağlamak.

• Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı:

Gıda ve diğer tarım, orman ve hayvancılık ürünlerinin kalite ve Standartlara uygunluğunu kontrol etmek. Gıda ve yem sanayileri ürünlerinin belirlenmiş esaslara uygunluğunu denetlemek. Gıda standartları ve kalite kontrol hizmetleri için uygulamaları denetlemek. Tohumluk fide, fidan ve benzeri girdilere ilişkin uygulamaları denetlemek. İhraçtan önce hammadde ve ilaçları muayene ve tahlil etmek.

• Maliye ve Gümrük Bakanlığı:

Gümrük kontrolüne tabi kişi, eşya ve araçların muayene ve kontrolünü yapmak. .

• Türk Standartlarının Uygulanması Hakkında Tüzük:

1705 ve 3018 sayılı yasalara dayalı Tüzük, zorunlu uygulamada bulunan Türk Standartlarının uygulanmasına dairdir. Denetlemenin ilgili bakanlıkça görevlendirilenler tarafından yapılacağı hükmünü taşımaktadır. İç piyasada

denetleme, ihracatta denetleme, ithalatta denetleme haslıkları altında hükümler içermektedir. TSE'nin uygulama ve denetim yetkisi yoktur.

• İmalat Sanayii Yönetmeliği:

Bu yönetmelikte yer alan sektörlerde üretim yapan kuruluşlar , üretimleri için Sanayi Bakanlığında İmalat Belgesi almak zorundadırlar.

• Sanayi Bakanlığının FKS Simgeli Tebliği:

Muhtelif tarihlerde yayımlanan tebliğlerle iç ve dış ticarete kamu düzenlemeleri getirilmiştir.

• Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığının Tebliği:

Dış ticarete denetime dönük düzenlemelerdir.

5.2- Yukarıda (Madde 5.1) belirtildiği gibi başlıcaları sayılan bu denetim düzenlemelerini aktarma amacımız, konular arasındaki tekerrürler ile yetki dağınıklığını ve bunun getireceği etkisizliği vurgulamaktır. Çarpıcı örnekler: Sanayi Bakanlığı, zorunlu standartları denetliyor, standardı bulunmayanları da denetliyor. İhtiyarı standartları ne oluyor?. Sanayi Bakanlığı, zorunlu uygulanan standartların denetimini yapıyor. Hazine ve Dış Ticarete ihraç ve ithalatta zorunlu standartları denetliyor. Sanayi Bakanlığı yayımladığı bir tebliğle ithalatta zorunlu TS konusu ürünlerin denetimini TSE'ye veriyor. Gıda maddeleri konularında ise, hem üretim yeri hem de ürün alanında denetim için Sanayi, Tarım, Sağlık Bakanlıkları arasında yetki karmaşası var. Örnek artırılabilir. Kurulmasını önerdiğimiz Ulusal Kalite Sağlama Kurumu çalışmaları ile sağlıklı, ve düzenli bir duruma varılabileceği kanısındayız.

6. SONUÇ

6.1- Milli Kalite Kontrol Sisteminin alt yapısını oluşturan konular üzerinde önerilerimizi belirttik. Bunların her biri birer çalışma konusudur. Önerilerimizi belirtme kapsamı içinde sunulmuştur.

6.2- Milli Kalite Kontrol Sistemi içinde ele alınması gereken bir konuda "hizmet" kalitesinin oluşturulmasıdır. Proje, sanayi mamullerine yönelik olduğundan bu konu üzerinde şimdilik durulmamıştır. Birliğimiz ile özellikle ilgili bulunan "mühendislik hizmetleri kalitesi ve kontrolü ile kalite sağlama" sorunları üzerinde önerilerimiz olacaktır. Tetkiklerine sunarız.

Yollama Yapılan Görüş ve Yayınlar.

1. Türkiye'de Standartlaştırma ve Kamu Kesiminde Standart Uygulamaları Semineri 1974, TSE Teksir Yayın Sayfa 1.

2. TSE Katalog ve Yayınlarından, arama, tarama, sayma yolu ile düzenlenmiştir.

3. TMMOB, Makine Mühendisleri Odası, 1987 Sanayi Kongresi Yayımı Sayfa 593.

"Sanayi Ürünleri Dış Ticaretinde Kalite Kontrol" adlı bildirinin sunusunda

verilen bilgi.

4. TSK 1087 Satmalına Rehberi Kalite Belgeli Ürünler için sayfa 277-311'den düzenlenmiştir.

TSE Markası için sayfa 1-9 ve 525-565

5. Milli Kalite Kontrol istişare Kurulu Üyelerine dağıtılan "Standardizasyon ve Kalite ile ilgili Mevzuat" Kasım 1987

6. Ulusal Kalite Kontrol Sistemi Kurulmasına dair proje

16.6.1987 gün ve 16318 sayılı Resmi Gazete

. TMMOB, Makine Mühendisleri Odası Yayımı, "Yan Sanayide Kalite Sorunları Semineri" 1987

7. Dünya Ekonomi-Politika Gazetesi, 3.10.1981 sayfa 8 Federal Almanya Kalite Kontrol Teşkilatı ve Uluslararası Kalite Akademisi Müdürü Dr. Halter MASING'in konuşması.

. Standart ile Kalitenin aynı şey olmadığına dair Türkiye'de Standardizasyon ve Türk Standartları Enstitüsü, TSE yayını, Ankara 1964 sayfa 10

8. Patent Bankası, Dünya Ekonomi Politika Gazetesi 17.Ekim.1987

. Tekno parklar, Milliyet Gazetesi 18.Kasım.1987

9. DPT, Ulusal Kalite Kontrol projesi, Belgelendirme Sistemleri Seminer Yayınları, Ankara' 1980

10. TMMOB, Makine Mühendisleri Odası, "Sanayide Kalite Kontrol ve Kalite Sağlama Sistemleri Semineri "Bildirileri, 16.Ocak.1987 İstanbul. Bu bildiriler içeriğinde özellikle "Kaliteye uygunluk Bilgilendirme Sistemleri" bildirisinde ayrıntılı bilgiler bulunabilir.

TMMOB Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri Asgari ücret Yönetmeliği

Amaç

Madde 1- Bu yönetmelik, 85-66 sayılı KHK ve 7303 sayılı kanun ile değişik 6235 sayılı TMMOB Kanunu, 3458 sayılı Mühendislik ve Mimarlık Hakkında Kanun, 3065 sayılı KDV Kanunu, 3194 sayılı imar Kanunu ve ilgili kanunlar gereği yapılacak mühendislik mimarlık hizmetlerinin, Ülkenin, mesleğin ve tekniğin gereklerine uygun bir şekilde tanımını, uygulanmasını, koordinasyonunu ve gelişimini temin ve ülke çapında uygulanacak ücretlerdeki asgari miktarları tespit etmek ve denetimini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır.

Kapsam

Madde 2- Bu yönetmelik, Elektrik, Gemi, Gemi Makineleri işletme, inşaat, Jeofizik, Jeoloji, Maden, Makine, Orman, Petrol ve Ziraat Mühendislikleri ile, İç Mimarlık, ve Şehir Planlama Mimar ve Mühendisliği hizmetleri ve bu hizmetlerin niteliğine göre karşılığında ödenecek asgari ücretleri kapsar.

İstisnalar

Madde 3- Maaş, Ücret ve benzeri ödemeler karşılığında zamanla kayıt altına alınmış, niteliği ve türü belirtilmemiş hizmetlere alt bedellerin tespit edilmesi ile 2886 Sayılı Kanun 'un 8. maddesi gereğince hazırlanan Mimarlık ve Mühendislik Hizmetleri Şartnamesi gereği yapılacak işlere ait Ücretler, bu yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Bilirkişilik, Hakemlik, Ekspertiz ve Teknik Müşavirlik hizmetleri ile ilgili asgari Ücretler mevcut ilgili yönetmelik ve değişiklikleri olarak TMMOB'ce belirlenerek ayrıca yayınlanır.

Deyimler ve Tanımlar

Madde 4- Bu yönetmelikte geçen deyimler ve tanımlar aşağıdadır.

a) Mühendis\Mimar: Mühendislik ve Mimarlık hizmetlerini uzmanlık ve çalışma konuları ile TMKOB ve bağlı buldukları meslek odalara yasa, tüzük ve yönetmeliklerine göre yapmaya yetkili kişilerdir.

b) Mühendislik ve Mimarlık Hizmetleri: (MMH) Mühendis ve mimar Unvan ve yetkisi ile mesleğin icrasında her türlü araştırma, müşavirlik, bilirkişilik, etüt, harita, plan, proje, resim ve hesaplarının hazırlanması ve bunların uygulanması ile ilgili her türlü kontrollük hizmetlerinin uzmanlık konularına, ilgili kanunlara, tekniğin ve mesleğin genel ilke ve menfaatlerine uygun olarak uyum ve birlik içinde yapılmasıdır.

c) Asgari Ücret: Her türlü MMH'nin yürürlükteki yasa ve yönetmelikler uyarınca yapılabilmesi için TMMOB tarafından tespit ve ilan olunan en az ücretlerdir.

d) Asgari Çizim ve Düzenleme Esasları: MMH ile ilgili her türlü harita, plan, proje, resim ve hesaplarının hazırlanması ile ilgili Bayındırlık ve İskan Bakanlığı Standartları gözetilerek meslek odalarınca tespit ve ilan edilen ortak norm, standart ve ifade şekilleri ile bunların tanzim ve takdimine ait esaslardır.

e) İşveren: MMH' ni yaptıracak kişi, kurum ve kuruluşlardır.

f) Mesleki Denetim: MMH'nin ihtisas dalları arasında uyum ve işbirliği içinde yürütülmesi ve asgari ücret, asgari çizim ve düzenleme esasları açısından bu hizmetlerin meslek odalara ve kontrol bürolarınca denetlenmesidir.

g) Kontrol Büroları: Bu yönetmeliğin uygulanmasını sağlamak üzere ilgili oda birimlerince oluşturulan ünitelerdir.

h) YYM: Yapı Yaklaşık Maliyeti'dir.
Genel Hükümler

Madde 5- MMH'nin gerçekleştirilmesine esas proje ve kontrollük hizmetleri

uzmanlık ve çalışma konularına göre ilgili oda üyesi mühendis ve mimarlar tarafından yapılır.

Kontrollük Hizmetleri

Madde 6: Yapı üretimi, etüt, araştırma ve diğer MMH gerektiren herhangi bir yapım veya imalatın harita, plan proje, teknik şartname resim, hesaplarına fen ve sanat kurallarına, işçi sağlığı ve iş güvenliği esaslarına, genel şantiye organizasyonu işlerine dair teknik mevzuata uygun olarak yürütülmesi ve denetlenmesi ilgili mühendis ve mimarlarca yapılır.

a) Mesleki Kontrollük: Yapı üretiminin veya MMH gerektiren herhangi bir imalatın yapımı sırasında, yürürlükteki yasa, yönetmelik, şartname ve projelerine uygunluğu mühendis ve mimarlarca uzmanlık konularına göre ayrı ayrı denetlenir.

b) Fenni Mesuliyet: Yapı üretiminin veya MMH gerektiren herhangi bir imalatın onaylı proje, ruhsat ve eklerine uygun olarak yapılması, sürveyan, şantiye şefi ve mesleki kontrollük hizmetlerinin koordinasyonu, MMH ile ilgili her türlü hususun yürürlükteki yasalar ve yönetmelikler açısından denetlenmesi, o planla ilgili mühendis ve mimarlarca yapılır. Tüm bu iş ve işlemlerin gerçekleştirilmesinde işverene, resmi kontrol kurumlarına ve üyesi olduğu meslek odasına karşı bu mühendis ve mimarlar sorumludurlar.

Esas Hükümler

Madde 7- Hizmetlerin Asgari Ücretleri:

Kapsam maddesinde belirtilen ve ihtisas alanlarına göre yapılmış hizmetler için tespit edilen değerler asgari Ücretler olup, hiçbir hizmet bu ücretlerin altında yapılamaz.

Birden çok mühendislik-mimarlık hizmet dalının birlikte hizmetini gerektiren işlerde alınacak toplam asgari ücret; gerekli hizmet dalları için her yıl belirlenecek ve bu yönetmeliğin I no. lu eki olarak yayınlanacak TMMOB Koordinasyon Katsayısı (KK) ile hizmet dallarının (gerektiğinde yöresel) asgari Ücretlerinin çarpımlarının toplamı olarak hesaplanır.

Toplam Asgari Ücret= (AÜ1xKK1)+(AÜnxKKn)

Yöre şart ve özelliklerine göre, Oda Yönetim Kurullarınca karar alınmak kaydıyla ilan edilen asgari ücretlerin 5630 eksiği ya da fazlası uygulanabilir.

Madde 8- Bu yönetmelik kapsamında hizmet dallarına göre her yıl ek tablolar halinde belirlenen asgari ücret tarifeleri ile ilgili olarak, o meslek dalındaki Odanın hazırladığı ayrıntılı Asgari Ücret Tarife ve Esasları ile Büro Tescil Yönetmelikleri, bu yönetmelik hükümlerine aykırı olmamak koşulu ile saklıdır.

Madde 9- Klasik literatüre girmeyen özel uzmanlık vs tecrübeyi gerektiren yeni alternatif ve çözümlerin ortaya sıkacağı veya çok geniş bir araştırmayı gerektiren konulardaki mühendislik ve mimarlık hizmetleri için Odalarca ayrıca

tespit edilecek ücret ödenir.

Madde 10- Mühendislik, Mimarlık hizmetini yüklenen mühendis ve mimarlar bu yönetmelik ve ekindeki asgari ücret tarife ve esasları ile tespit edilen ücretler karşılığı fatura kesmek ve bu faturaları odalarına ibraz etmek zorundadırlar, ilgili odalar ve kontrol büroları bu Ücretlerin tahsili ile ilgili esasları belirler ve gerekli tedbirleri alırlar.

Madde 11- Mesleki Denetim Uygulamaları

Mühendislerin ve Mimarların hak ve yetkilerinin korunması, hizmetlerin disipline edilmesi, gelişen bilim ve tekniğin imkan ve esaslarına uygun, sağlıklı, ekonomik ve kullanışlı Üretimlerin gerçekleştirilmesi amacı ile mühendislik, mimarlık hizmetleri ilgili meslek Odalarının Kontrol Bürolarınca denetlenir.

Bu denetim Serbest Müşavirlik ve Mühendislik-Serbest Müşavirlik ve Mimarlık Yönetmelikleri ve/veya Büro Tescil Yönetmelikleri, tip proje sözleşmesi, asgari proje çizim ve düzenleme esasları, asgari mühendislik, mimarlık hizmetleri, kontrollük hizmetleri, proje ve kontrollük puan sınırlaması ...vb. hususlar dikkate alınarak ilgili meslek odaları kontrol büroları tarafından "TMMOB Asgari Ücret ve Çizim Standartları Tespit Komisyonu ve Kontrol Bürolarının Kurulmasına ilişkin Yönetmelik" gereğince yapılır.

Özel Hükümler

Yapı Üretimi ile ilgili Olarak;

Madde 12- Yapının bir bölümüne ait MMH'nin yaptırılması halinde ücret bu bölüm yaklaşık maliyetinin tüm YYM'e oranı ile bulunur.

a) Yapının tümünün yaptırılmasından vazgeçilip bir bölümünün gerçekleştirilmesinin istenmesi halinde buna alt MMH ücretleri bu bölüm yaklaşık maliyetine göre yapılır.

b) Yapıman bölümlerine alt MMH'i ayrı yıllarda yaptırılırsa, Ücret, sözleşme yılındaki birim maliyete göre hesaplanır. Yapı, sözleşmedeki süresinde bitirilmezse Kontrollük Hizmetleri Ücreti süre sonunda o yılın fiyatları üzerinden ek sözleşme düzenlenerek hesaplanır.

c) Fonksiyonları bakımından birbirlerinden ayrılması uygun olmayan ve aynı ihtiyaç programa içerisinde gösterilen ayrı yapıların yaklaşık maliyetleri toplamı tek maliyet olarak kabul edilir ve Ücretler bu toplam maliyet Üzerinden hesap edilir.

. Derslik, laboratuvar, idare odaları, toplantı ve jimnastik salonundan oluşan okul binaları,

. Yatakhane, revir ve lojmanlardan oluşan yurt binaları,

. Okul, yurt, lojmanlar, enerji santrali ve atölye gibi parçalardan oluşan yatılı

okullar,

. Hasta odası, ameliyathane, poliklinik ... vb. parçalardan oluşan hastane binalara; gibi.

d) Fonksiyonlara bakımından birbirlerinden ayrılmaları ve böylece ayrı yapılar halinde projelendirilmesi gereken veya işveren tarafından böyle projelendirilmesi istenen yapı gruplarındaki MMH Ücretleri kendi yaklaşık maliyeti Üzerinden hesaplanır.

. Çarşı-sinema-büro,
. Çarşı-apartman-otel-hamam-garaj vb. gibi

e) Mevcut bir yapının değiştirilmesi ve/veya büyütülmesi ile ilgili her ihtisas dalına alt Ücret o hizmetin etkilediği yapı bölümünün bu yönetmeliğe göre bulunacak maliyetine % 30 eklenmek suretiyle hesaplanır. (Rölöveler bunun dışındadır.)

Aynı Projenin Birden Fazla Yapıda Uygulanması :

Madde 13- Aynı projenin birden fazla yapıda uygulanması halinde MMH Ücretleri aşağıdaki gibi hesaplanır:

a) Mühendislik Mimarlık Proje Hizmetleri

Aynı projenin aynı işveren tarafından birden fazla yapıda uygulanması halinde ilk uygulama için bu yönetmeliğe göre hesaplanan MMFH ücreti aynen uygulanır.

2.uygulamada bu Ücretin %15'i

3. uygulamada bu ücretin %10'u

4. ve sonra gelen bütün uygulamaların her biri için bu ücretin % 5'i ödenir.

Aynı projenin uygulanacağı alanlarda vaziyet planlarının düzenlenmesinde Ücret yukarıda belirtilen Ücretlerin içindedir. Yukarıda sayılanların dışındaki bir hizmetin ücretinin hesaplanmasında tereddüte düşüldüğü durumlarda bu ücret ilgili oda birimlerince belirlenir.

b) Mühendislik, Mimarlık, Mesleki Kontrollük ve Fenni Mesuliyet Hizmetleri

Aynı projenin aynı yerde ve aynı kontrol sözleşmesi içinde uygulanması halinde bu yönetmeliğe göre bulunacak kontrollük hizmetleri ücretleri değişmez.

Rölöveler

Madde 14- Mevcut bir yapının rölövesinin yapılması için aynı yapının bu yönetmelik hükümlerine göre hesaplanacak MMB toplamı Ücretinin 5610'u

ödenir.

Tarihi eserler ile Bayındırlık ve Takan Bakanlığı'nca ve Odalarca gök özel olarak nitelenen yapılardaki değiştirme büyütme, restorasyon ve rölöve işlerine alt hizmetlerin ücretleri bu yönetmelik kapsamına girmez. Bu hizmetlerin ücretleri sarfı gereken emek ve genel harcamalar karşılığı olarak ayrıca tespit edilir ve ödenir.

Sınıflar

Madde 15- Yapılar,gerektirdikleri sanat ve teknik emek ve araştırmanın çokluğu ve güçlüğüne göre sınıflara ayrılmışlardır. İstenecek hizmetin hangi sınıfa sokulacağı bu yönetmelik ve ekindeki ilgili asgari Ücret tarife ve esaslarında gösterilmiştir. Tanımlamalara ve örneklere rağmen tereddüte düşüldüğü takdirde o hizmetin hangi sınıfa gireceği ilgili odalarca ve kontrol bürolarınca tespit edilir.

YÜRÜRLÜKTEN KALDIRMA

Madde 16- 29.Temmuz.1986 gün ve 19179 sayılı Resmi Gazete de yayınlanan "TMMOB İnşaat Mühendisliği, Makine Mühendisliği, Elektrik Mühendisliği ve Mimarlık Hizmetleri Asgari Ücret Yönetmeliği" nin bütün hükümleri bu yönetmeliğin yürürlüğü girmesiyle yürürlükten kaldırılır.

YÜRÜRLÜK HÜKÜMLERİ

Yürürlük:

Madde 17- Bu yönetmelik 11.6.1987 tarihinden geçerli olmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 18- Yönetmelik hükümlerini yürütmekle TMMOB Yönetim Kurulu yetkilidir.

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİğİ BİLİRKİŞİLİK-EKSPERLİK-HAKEMLİK YE TEKNİK MÜŞAVİRLİK YÖNETMELİğİ

6.1.1982 tarih ve 17566 sayılı Resmi Gazetede yayınlanmış; 16 Mayıs 1987 tarih ve 19462 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Yönetmelikle bazı maddeleri değiştirilmiştir.

AMAÇ :

Madde. I — Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği (TMMOB)'ne bağlı Oda üyelerinin, özel kesim ya da kamu kesiminde özel istek ya da mahkeme kararları üzerine yapacakları mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin koşulları, ücretleri, ödeme biçimleri ve ilişkileri bu yönetmelikle belirlenir ve uygulanır.

Bu yönetmelikle, mühendislik ve mimarlık hizmetlerinin nitelikli ve etkin bir şekilde yapılması, Üyelerin hak ve Ücretlerinin korunması amaçlanır.

DAYANAK:

Madde.2 — Bu yönetmelik, 6235 (7303) sayılı TMMOB Yasasının 2/b, c maddesi hükümlerine dayanılarak çıkartılmıştır.

KAPSAM:

Madde. 3 — Bu yönetmelik hükümleri, bilirkişilik, eksperlik, hakemlik ve teknik müşavirlik alanlarındaki mühendislik ve mimarlık hizmetlerinde uygulanır.

Madde 4 — "Bu yönetmelik kapsamında belirtilen mühendislik ve mimarlık hizmetlerini, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine göre TMMOB'ce tespit olunan uzmanlık alanları ile sınırlı kalmak üzere TMMOB üyesi mühendis ve mimarlar yapmaya yetkilidirler."

BÖLÜM : 2

HİZMETİN YÜRÜTÜLMESİNDE UYULACAK ESASLAR :

Madde. 5 — Bu yönetmeliğin mali hükümlerini TMMOB yönetim kurulu her yıl yeniden düzenler ve ilan eder. Odalar, kendilerine karşı sorumluluklarını yerine getirmiş olan, tecrübeli ve uygun nitelikli üyeleri arasından seçtiği bilirkişilik, eksperlik ve hakemlik yapabilecek Üyelerinin listesini hazırlayarak TMMOB'ne gönderir ve TMMOB Genel Sekreterliği bu listeleri müracaatlarda kullanmak üzere dosyalar ve bir örneğini her yıl Aralık ayı içerisinde valiliklere gönderir.

Madde. 6 — Mahkemelerin özel ihtisas gerektiren konulardaki bilirkişi, eksper ve hakem istekleri, ilgili ihtisas alanları dikkate alınarak, TMMOB Genel Sekreterliğince ilgili Oda Yönetim Kurulunun oluru alınarak yerine getirilir.

BÖLÜM : 8 MALİ HÜKÜMLER :

Madde. 7 — BİLİRKİŞİLİK :

Bilirkişilik hizmeti, bilim, teknik ve ekonomik sahalarda belirtilen konulardan isteneni, mahallinde ya da dosya üzerinde inceleme yaparak fiyat takdiri, kıymet, nitelik, kusur ve durum tespiti için rapor tanzimi ile lüzum görülecek hallerde bunların dışındaki hususların tayin ve tespitinin yapılmasıdır.

BİLİRKİŞİLİK ÜCRETİ:

a) H.M.U.K. (Hukuk Muhakemeleri Usulü Kanunu), C.M.U.K. (Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu) ve istimlak Yasası vb. gereğince mahkemelerde ya da duruşmalarda ücretler :

- Kaybettiği iş süresi için alacağı tazminat,
- inceleme ve yolculuk masraftan,
- Çalışmasıyla uygun ücreti dikkate alınarak hakim tarafından tespit edilir.

Madde. 8 — EKSPERLİK :

Mahallinde ya da dosya Üzerinde gerekli incelemeyi yaparak kıymet takdiri, fiyat tespiti ve benzerleri ile ilgili rapor tanzimi hizmetlerinin yapılmasıdır.

EKSPERLİK ÜCRETLERİ:

Mt: incelenen meta tutan

Çg : Çalışılan gün sayısı

Es : Çalışan eksper sayısı

"A : 1988ff yılı için (225.500- TL.) olmak üzere:"

a) 10.000.000,— TL.'na kadar :

$Es \times \text{Çg} \times A + 2A + :Mt/1000$

b) 100.000.000,— TL.'na kadar :

$Es \times \text{Çg} \times A + 3A + 6000 Mt - 10.000.000/2000$

c) 500.000.000,— TL.'na kadar :

$Es \times \text{Çg} \times A + 4A - 47.000 + Mt - 100.000.000/3000$

d) 1.000.000.000,— TL.'na kadar :

$Es \times \text{Çg} \times A + 5A + 177.000 + Mt - 500.000.000/4000$

e) 1.000.000.000,— TL. ve daha yukarısı için :

$Es \times \text{Çg} \times A - 6A + .298.000 + Mt - 1.000.000.000/5000$

formülleri ile hesaplanır.

Madde. 9 — HAKEMLİK :

H.M.U.K. Tahkim sözleşmesi gereğince taraflar arasındaki anlaşmazlığın çözümündeki mühendislik ve mimarlık hizmetidir.

HAKEMLİK ÜCRETLERİ :

Hakemlik ücretleri H.M.U.K'nda belirtilen esaslara tabidir.

Madde. 10 — TEKNİK MÜŞAVİRLİK :

Mühendislik ve mimarlık hizmetine ait herhangi bir konuda bilim ve tekniğe uygun olarak hizmetin yapılmasına .fikren katkıda bulunulmasıdır.

MÜŞAVİRLİK ÜCRETLERİ :

İşin niteliği ve mali boyutları ve çalışma koşulları ve süresi dikkate alınarak TMMOB Genel Sekreterliğince tespit edilir.

BÖLÜM: 4

GENEL HÜKÜMLER :

Madde. 11 — Bilirkişilik, eksperlik ve hakemlik gibi hizmetlerde yol ve ikamet gibi zorunlu masraflar ayrıca ödenir. Raporlardaki eksikliklerin giderilmesi için verilecek ek raporlar için ayrıca ücret ödenmez. Ancak; bu raporlar için tekrar mahalline gidilmesi halinde, zorunlu giderler ödenir.

Madde. 12 — Bilirkişilik ve hakemlik istemleri. Birlik Genel Sekreterliğince izlenir. Bu hizmetler karşılığı alınan ücretlerin yüzde 10'u bilirkişilik ve hakemlik yapan üyelere TMMOB'ne ödenir.

Madde. 13 — Eksperlik ve teknik müşavirlik hizmetlerinde, yapılan işin durumuna göre TMMOB Genel Sekreterliğince tahmin edilen ücretin % 40'ı avans olarak alınır. Tamamlanan işlem sonrasında kesinleşen ücrete göre avans tamamlanır ve bundan sonra rapor istem sahibine TMMOB Genel Sekreterliğince verilir. Ücretin yüzde 40'ı görevi tamamlayan üyeye verilir. Yüzde 40'ı ilgili Oda ya da Odalara verilir. Yüzde 20'si ise Birlik hissesi olarak alı konur.

Madde. 14 — özel bilirkişilik istemleri Birlik Genel Sekreterliğince incelenir ve istem uygun görülürse; tek bir Odayı ilgilendiriyorsa ilgili Oda. yönetim kuruluna, birden çok Odayı ilgilendiriyorsa Birlik yönetim kuruluna sevk edilir.

Madde. 15 — Bu yönetmelik hükümlerini TMMOB yönetim kurulu yürütür.

Madde. 16 — Bu yönetmelik, Birlik yönetim kurulunun kabulü tarihinden itibaren yürürlüğe girer.

Ankara: 10.6.1987

Sayı : 03/342

TMMOB Başkanlığına
ANKARA

18 - 19 Nisan 1987 tarihlerinde Bursa'da yapılan Olağanüstü Teknik Genel Kurulunuzda Divan tutanakları ve yapılan yönetmelik değişikliklerinin birer örneği ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.
Saygılarımla,

Emin Atala
Genel Sekreterliği.

TMMOB Başkanlığına
ANKARA

16.4.1987 tarih 748 sayılı yazıyla Birlik Asil Gözlemcisi olarak görevlendirildi TMMOB Mimarlar Odası Olağanüstü Genel Kurulu 18-19 Nisan 1987 günü yapılmıştır.

Genel Kurulda Mimarlar Odası Yönetmeliği, Büyük Kent Bölge Temsilcilikleri

Yönetmeliği, Mesleki ve Bilimsel Çalışma Kurulları Yönetmelikleri değiştirilmiş veya kabul edilmiştir. Diğer Yönetmelikler için Yönetim Kurulu yetkilendirmiştir.

Genel Kurul sakin ve başarılı olarak tamamlanmıştır.

Genel Kurulda değiştirilerek kabul edilen Mimarlar Odası Yönetmeliği için Yönetim Kuruluna iletmeyi gerekli gördüğüm konular şöyledir.

1-TMKOB Tüzüğü'nün 48.maddesi Odaları tüzel kişilikte sahip kılmıştır. Tüzel kişiliğe sahip kuruluşların öncelikle tüzükleri bulunması gereklidir. TMMOB tüzüğü'nün 119. Maddesi de bu tüzüklerin Birlik Tüzüğü ile çelişmemesi gerektiğini belirtmiştir.

Öncelikle Mimarlar Odası Yönetmeliğinin Mimarlar Odası Tüzüğü şeklinde (değiştirilmesi gereklidir.

2-Madde 2'de 50 günlük süre içinde ödentisini ödemeyen üyenin üyeliği Yönetim Kurulu kararıyla dondurulur. 2 e'de de bu üyeler Oda. Organlarında görev alamazlar genel kurullarda delege olamazlar,üyelik haklarından yararlanamazlar."denmektedir.

Oysa TMMOB yasası ve tüzüğü bu üyeler için icra ve iflas yasası hükümlerine göre kovuşturma yapılacağını belirtmektedir. Yasada üyelik dondurma diye bir disiplin cezası tanımlanmıştır.

Konunun hukuksal açıdan incelenmesi gerekir.

Madde 4'de tanımlanan "özel üyelik" sıfatının hukuksal açıdan incelenmesi gerekir.

4-Madde 7'O da ormanlarında görev alabilmek için Oda Onur Kurulu'ndan herhangi bir ceza almamış olmak gerekir. Odanın bütün yönetmeliklerinde belirtilen bu kısıtlama,her yasaklanan fiil bakımından bir yıl geçerli olup,ceza yasaklanan fiilin birinci fıkrasında üç yıl,ikinci tekrarında ise sonsuz olarak uygulanır"denmektedir.

Bu madde TMMOB yasa ve tüzüğü'nün aksine seçilme hakkını kısıtlamaktadır. Üç kez ihtar aldı, varsayılan kişiye sınırsız seçilme hakkının elinden alınması durumunu doyurabilir ve Yönetimler tarafından başka amaçlı kullanılabilir. Bu bölümün hukuksal açıdan incelenerek olduğu gibi Birlik Yönetim Kurulunca iptali gerekmektedir.

Kaldı ki Genel Kurulda Onur Kurulunca verilen cezadan Yazılı uyarma ve yasada belirtilen hafif para cezasının bu maddeyi kapsamayacağı kararı alınmasına karşın TMMOB gönderilen yönetmelikle bu bölüm sehven yer almadığı kanısındayım.

Bu bölüm iptal edilmese bile Genel Kurul kararı uyarınca gerekli düzeltme yapılmalıdır.

5-Madde 19- Gereksiz bir madde olup çıkarılmalıdır.

6-Madde 95' den Madde 111'e kadar olan Temsilciliklerle ilgili bölüm seçimlerin yasada ek maddelerde belirtilenin dışında yapılması amacı üzerine kurulmuştur. TMMOB tüzüğünün 56. maddesi "Temsilciliklerin seçilme ya da görevlendirme yöntem ve süreleri yönetmeliklerle de hükme bağlanır" demektedir. Ancak kurulan bu temsilciliklerin delege sistemiyle oluşan genel kurullara doğal delege ve delege göndermelerini içermemiştir. Oysa Mimarlar Odası Yönetmeliğini 96 ve 107. maddeleri Temsilcilik Yönetim Kurulu mali Üyelerinin Merkez Genel Kurulu doğal delegesi olduğunu, ve % 2 oranında Oda genel kurulu için mali ve yedek delege seçileceğini belirtmektedir.

Oysa Oda Genel Kuruluna katılacak delegelerin yasada ek madde de yer alan şekilde seçilmesi gerektiği kanısındayım.
Konunun hukuksal yönden incelenmeni gerekmektedir. bilgilerinize sunarım.
Saygılarımla
Yusuf ÜNLER

Ankara : 13.10.1987
Sayı :03/670

TMMOB Başkanlığı'na
ANKARA

18-19.4.1987 günlerinde Bursa'da yapılmış olan Olağanüstü Genel Kurulumuzun Tutanak ve Yönetmelik değişiklikleri 10.6.1987 günlü ve 03/342 sayılı yazımızın ekinde Birliğinize sunulmuştur. Ancak aradan geçen 4 aylık süre zarfında ilgili başvurumuz konusunda herhangi bir işlemin yapılıp yapılmadığı konusunda tarafımıza bir bilgi iletilmemiştir.

Konunun önemi ve ivediliği nedeniyle işlemin hızlandırılması konusunda Odamız Merkez Yönetim Kurulu Birliğinize başvuru kararı almıştır.
Durumu iletir gereğini rica arz ederim.

Saygılarımla,
Emin ATALA
Merkez Yönetim Kurulu a
Genel Sekreter V.

Mimarlar Odası Başkanlığına

23.10.1987
946

İlişikte 10.6.1987 gün ve 03/342 sayılı yazınız gönderilmektedir.
Olağanüstü Genel Kurulunuzun iki ay sonrasında Birliğimize intikal eden Yönetmelikleriniz ilgi yazınızdaki bilgi notuna bağlı olarak diğer Odalar Yönetmelikleri ile birlikte normal değerlendirme çalışmalarını kapsamına alınmıştı,

Genel Sekreterlik incelemeleri ve Yönetim Kurulunca kurulan İnceleme Komisyonu çalışmaları sonuçlanma aşamasında olup görüş ve raporlar TMMOB Yönetim Kuruluna sunulmuştur.

Yönetim Kurulu kararları belirlendiği takdirde ivedi olarak Odanıza iletilecektir.

Bilgilerinize ve gereğini rica ederim.
Saygılarımızla,
Bülent TANIK
Genel Sekreter.

19.11.1987
978

Mimarlar Odası Başkanlığına

Konu: TMMOB Mimarlar Odası Yönetmeliği Hakkında.

İlgi: a) 13.10.1937 gün ve 03-670 sayılı yazınız.
b) 23.10.1337 sun ve 946 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ekinde Birliğimize intikal ettirilen 30.Nisan.1987 tarihli TMMOB Mimarlar Odası Yönetmeliği Yönetim Kurulunuzca oluşturulan Komisyon tarafından ayrıntılı olarak incelenmiş ve ilgili komisyon raporu 16.10.1987 tarihinde Yönetim Kurulunuzun bilgisine sunulmuştur.

Yönetim Kurulu söz konusu Rapor ve Odanız Yönetmeliğini incelenip ve Raporda belirtildiği biçimde dil düzeltmeleri gerektiren bazı maddelerin yanı sıra TMMOB Mimarlar Odası Yönetmeliği 1987" metninde TMMOB Yasa ve Tüzüğü'ne özde aykırı bazı hükümler bulunduğunu tespit etmiştir.

Bildiğiniz üzere,TMMOB Tüzüğü'nün 113. uncu maddesi; "Birlik Tüzüğü,sıra ve düzen bakımından Oda Tüzüklerinin üstündedir. Oda Tüzüklerinde bulunmayan konularda ya da Birlik Tüzüğündeki hükümlerle,Oda Tüzüklerindeki hükümlerin gelinmesi halinde,Birlik Tüzüğü hükümleri uygulanır." denmektedir. Bu bağlamda ekte gönderilen raporda belirlenen hususlarda TMMOB Tüzüğü'nün amir hükümlerinin 119. madde uyarınca uygulamaya esas alınması gerekmektedir.

Ayrıca TMMOB Tüzüğü'nü geçici 1. Maddesi 29. Çalışma Döneminde TMMOB Yönetim Kuruluna ve Oda Yönetim Kurullarına özel bir görev vermektedir. Ek geçici .1. madde "Oda Tüzük ve Yönetmeliklerini, bu Tüzük doğrultusunda değiştirmek üzere, Birlik Yönetim Kurulunun onayı alınmak koşuluyla, Oda Yönetim Kurulları görevli ve yetkilidirler. Oda Yönetim Kurullarınca yapılan değişiklikler, Birlik Yönetim Kurullarınca kabul edildikleri tarihten itibaren yürürlüğü girer ve ilk Genel Kurulun onayına sunulur" demektedir.

Bu çerçeve içinde TMMOB Yasasının 66-05 sayılı Kanun Hükmünde Kararnemelerle şekillenen son durumuna ve buna bağlı olarak 23. Genel

Kurulda yeniden düzenlenmiş TMMOB Tüzüğüne uygun hale getirilmesi için Mimarlar Odası Yönetim Kurulunca gerekli çalışmanın yapılması kararlaştırılmıştır.

Geçici 1. Madde uyarınca Yönetim Kurulumuzca hazırlanacak Mimarlar Odası Tüzüğü değişikliklerinin TMMOB Yönetim Kurulu kararıyla yürürlüğe konulacağı tarihe kadar TMMOB Mimarlar Odası Yönetmeliği 1337'nin tereddüt edilen ve ekte sunulan raporda aykırılığı belirtilen maddeleri konusunda TMMOB Tüzüğü'nün 119. Maddesi hükmü esas alınarak uygulamanın buna göre yapılması için gereğini 10.11.1937 tarihli TMMOB Yönetim Kurulu kararı olarak bilgilerinize sunarım:.

Saygılarımla,

Bülent TANIK
Genel Sekreter

Eki: TMMOB Mimarlar Odası Yönetmeliği İnceleme Komisyon Raporu (3 Sayfa)

TMMOB
Mimarlar Odası Yönetmeliğini İnceleme Komisyonu Raporu

İnceleme Yöntemi

6235 Sayılı TMMOB Yasası, 7303 sayılı Yasa ile 66 ve 85 sayılı Kanun Hükmünde Kararnemelerle değiştirilmiştir. Bu değişikliklere dayanılarak, TMEOB tüzelerinde (mevzuat) düzenlemeler yapılmıştır. Son düzenleme, 19.5.1986 tarihinden bu yana yürürlüktedir.

Odanın yaptığı düzenlemenin incelenmesinde, yasalar, yasa gücünde kararnemeler de göz önünde tutulmakla beraber, kanımızca esas olan TMMOB Tüzüğüdür.

TMMOB Tüzüğü'nün, 119 uncu maddesine göre, "Birlik Tüzüğü, sıra ve düzen bakımından Oda Tüzüklerinin üstündedir. Oda Tüzüklerinde bulunmayan konularda ya da Birlik Tüzüğü'ndeki hükümlerle, Oda Tüzüklerindeki hükümlerin çelişmesi halinde, Birlik-Tüzüğü hükümleri uygulanır". Bu maddeye dayanılarak, Odanın düzenlemesi TMMOB Tüzüğü esas alınarak incelenmiş, gerektiğinde yasalara da dönülmüş, aykırı ve noksan hususlar saptanmıştır. İnceleme, düzenlemenin sırasına uygun olarak yapılmıştır.

TMMOB Tüzüğüne Göre Durum

1. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin kısaltması, harfler arasında nokta olmaksızın TMMOB olarak yazılmalıdır.
2. TMMOB Tüzüğü'nün bir çok maddesinde (55,58,65) yollama yapılırken "Oda Tüzüğü" denilmektedir. Bu nedenle, Mimarlar Odası Yönetmeliği yerine Tüzüğü denilmelidir. Düzenlemenin ilgili maddelerinde geçen "yönetmelik" kayıtları da "tüzük" olarak değiştirilmelidir. (3,33,87'inci maddeler)

3. Düzenlemenin "Üyelik" başlıklı 2'inci maddesinin:

(a) fıkrasında, ".... askerlik görev süresi içinde üyelik ödentileri ödemezler" denilmektedir. TMMOB Tüzüğü'nün 110'uncu maddesi dördüncü fıkrasında ise, "Bu hal (askerlik süresi) ilgililerin aldat ödeme ... yükümlülüklerini ortadan kaldırmaz" hükmü bulunmaktadır. Buna göre, "üyelik ödentileri ödemezler" kaydı çıkarılmalıdır. Ancak, TMMOB Tüzüğü'nün aynı madde aynı fıkrasında yer alan "... askıda kain* hükmü ile yükümlülüklerinin yerine getirileceği hükmünün bağdaştırılacağı bir düzenlemenin gerektiğini düşünmekteyiz.

(d) fıkrasında, "... ödentisini ödemeyen üyenin üyeliği Yönetim Kurulu Kararıyla dondurulur" denilmektedir. Ödentisini ödemeyen üyeler için yapılacak işlem, TMMOB Tüzüğü'nün 100'üncü maddesinde belirtilmiştir. Maddede, "üyeliği dondurma" konusu olmadığı gibi gerek yasalar gerekse TMMOB Tüzüğü Yönetim Kuruluna ve hatta diğer bir Kurula böyle bir yetki vermemiştir. Bu nedenle, düzenlemenin söz konusu edilen kaydının çıkarılması doğru olur.

4. Düzenlemede, "Diğer üyelikler" başlığı altında Madde 4 yer almakta "özel üyelik" belirt il sektedir. Yasalar ve TMMOB Tüzüğü'ne göre, oda üyeliği "asıl ve geçici" olmak üzere iki çeşittir. Başkaca bir üyelik yoktur. Yetki de verilmemiştir. Bu nedenle, Madde 4'ün çıkarılmağa.

5. Düzenlemenin 5'inci maddesi (e)_fıkrası, "ülke dışı" ilişkileri de belirtmektedir. Kanımızca, 66 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile getirilen ek madde l'e göre; Uluslararası toplantı ve kongrelere katılmanın Bayındırlık Bakanlığının iznine bağlanması karşısında konu, öncelikle TMMOB'ye bildirilmeli ve Birliğin izin alması ile uygulama yapılmalıdır. Bu nedenle söz konusu fıkranın, ".... bulunmak, ancak uluslararası toplantı ve kongrelere katılmak için TMMOB yolu ile izin almak" şeklinde olması.

6. Düzenlemenin "Örgütlenme" bölümü altıncı maddesinde Şube ve Temsilcilikler işlenmektedir, (f) fıkrasında, "Temsilciler Oda Yönetim Kurulu Kararı ile kurulur" denilmekte, Şube kuruluşunda karar organı belirtilmemektedir. Düzenlemenin ileri ki maddelerinde (60,91) her iki örgütlenme biçimi karar organları sayılmaktadır. Bu nedenle, ya (f) fıkrasından söz konusu adalen kayıt çıkarılmalı ya da Şube için de (a) fıkrasına kuran organ kaydı konulmalıdır. (Bu noktada, 6235'in 18'inci maddesine göre, her iki örgüt biçimi için de Oda Genel Kurulu kararı aranması tartışmasına girmiyoruz. TMMOB Tüzüğü'nün 50'inci maddesinde bu konuda açıklık yok).

7. Düzenlemenin 15'inci maddesinde, "gündem" içeriğine ait zorunluluklar konusunda sayılanlar, TMMOB Tüzüğü'nün 63'üncü maddesine göre noksandır.

8. Düzenlemenin 22 ve 23'üncü maddelerinde Oda Olağanüstü Genel Kurulunun toplanma nedenleri ve zorunluluklar belirtilmektedir. Bu maddeler, TMMOB Tüzüğü'nün 6?' ve 68'inci maddelerinin içerdiği hükümler karşısında

noksandır.

9. Oda Genel Kurulunun Görev ve Yetkilerini düzenleyen 26'inci maddesinin (h) fıkrasında, "... gereğinde Birlik Genel Sekreter adayı için bir aday önermek" kaydı bulunmaktadır. Bu kayıt, Genel Sekreterin Birlik Genel Kurulunca seçildiği zamanlar için geçerli idi. Genel Sekreterin atanması yolunda yapılmış değişiklikle (7303) gereği kalmamıştır. Çıkarılması doğru olur. Kalırsa ölü bir hükümdür. Aynı fıkrada, "... gerektiğinde Yüksek Onur Kurulu için aday seçmek kaydı var. TMMOB Tüzüğü'nün 70'inci maddesi (g) fıkrası hükmü karşısında "gerektiğinde" kaydının çıkarılması

10. Düzenlemenin 28'incl maddesinde, Oda görevlileri için "Genel" nitelemesi ile "Genel Başkan" ... denilmektedir. Yasalara ve TMMOB Tüzüğü'nün 72'inci maddesine göre "Genel" nitelemesi yoktur. Gereğide yoktur. Oda Başkanı ile Şube Başkanı karışır mı?

11. Düzenlemenin 33'üncü maddesinin (e) fıkrasındaki "Odaya kayıtlı bütün üyelerin" kaydından sonra "ve tüm meslek mensuplarının" kaydının konulması gerekir. Yasalar ve TMMOB Tüzüğü'nün 91'inci maddesine göre Odalar, üyelerinin ve tüm meslek; mensuplarının onur, bak ve çıkarları ile görevlidir. TMMOB Tüzüğü'nün 110'uncu maddesinin ikinci fıkrasının "Ancak ..." diye başlayan hükmü de konuyu vurgulamaktadır.

Aynı maddenin, (g) fıkrasındaki ".... özel işlerde bilirkişilik" hükmünde yer alan "özel işlerde" kaydına gerek yok çıkarılması.

Aynı maddenin (r) fıkrasındaki "... Birlik Genel Sekreteri adayı ile iki kişilik Sayım Kurulu ..." kaydının gereği olmadığından çıkarılması.

Düzenlemenin 33'üncü maddesinin (t) fıkrasındaki hüküm de yukarı da (5'inci paragraf) belirtildiği gibi dış ilişkilerle ilgilidir. Bu hükmün de TMMOB yolu ile izin alınması yönünde düzenlenmesi.

12. Düzenlemenin 47'inci maddesi yalnızca üyeleri konu etmektedir. Yukarıda belirtildiği gibi TMMOB Tüzüğü'nün 91 ve 110'uncu maddelerine göre üye olmayan meslek mensupları için de düzenleme gerekir. Bu nedenle maddenin, "üyelerden görülenlerle, tüm meslek mensuplarının meslekle ilgili işlerde" şeklinde değiştirilmesi.

Yalnız, TMMOB Tüzüğü'nün 91'inci maddesi Anayasanın 135 ve 66 sayılı Kanun Hükmündeki Kararnamenin hükümlerine uygun olmakla beraber, kayıtlı buldukları" kaydını getirmekle kayıtlı olmayanları dışlamaktadır. Bu nedenle, TMMOB Tüzüğü'nün 91.inci maddesinin ilk fırsatta değiştirilip maddenin son cümlesinin, "... meslek onurunu bozan durumları saptananlara kayıtlı buldukları veya meslek mensuplarının bulunduğu Oda Onur Kurulunca .." düzeninde olması.

13. 55'inci maddenin (a) fıkrası, TMMOB Tüzüğü'nün 97'inci maddesi (a) fıkrasına göre noksandır.

14. Düzenlemenin 57'inci maddesinde, Odaya kayıt için bir ay süre

tanınmakta bu süreden sonra aidat yükümlülüğü işletilmektedir. Üye olanlar arasında yükümlülüğü eşitlenen bu maddenin "üyelik hak ve sorumluluğunun" başlangıcını saptayıp TMMOB kapsamında ele alınmasına uygun olacağını düşünmekteyiz.

15. 76'ncı maddenin (f) fıkrasında, (Kesirler tam sayı olarak alınır) denilmekte. Halbuki aynı düzenlemenin 26/i maddesinde "kesirler dikkate alınmaz" hükmü var. Düzenlemede birlik olması.

16. 87'inci maddenin (e) fıkrasındaki "... bütün üyelerin" kaydından sonra " ve tüm meslek mensuplarının" kaydının yukarıda belirtilenler karşısında eklenmesi.

Bilgi ve tetkiklerine sunarız.

Komisyon Üyeleri 16.10.1987

Osman AYBERS
F. Kemal YILDIRIM
İsmet ÖZTUNALI
Namık GAZİOĞLU

T. M. M. O. B.
mimarlar odası ankara şubesi

Ankara: 6.1.1988
Sayı : 3

TMMOB Başkanlığı'na ANKARA

İlgi: 19.11.1987 günü ve 978 sayılı yazınız hk.

İlgi yazınızın ile Mimarlar Odasının 18-19 Hisarı 1987 tarihinde Bursa'da yapılan ve halen tartışması süren toplantısında değiştirilen yönetmeliğinin Birliğinizce onaylanarak yürürlüğe konulup konulmadığı konusunda tereddütler uyanmış bulunmaktadır.

Mimarlar Odası önümüzdeki günlerde yapılacak şube kongreleri ile ilgili olarak adı geçen yönetmeliğin uygulanmasını ilgi yazınıza atıf yaparak 29.12.1987 tarih ve 04/795 sayılı yazısı ile yönetmeliğin uygulanmasını istemekte ve bu anlamdaki diğer bir yazı ile de seçim kurullarına da bilgi vermiş bulunmaktadır.

TMMOB tüzüğüne göre Birlik Yönetim Kurulunun onayından geçmeyen oda yönetmeliklerinin uygulamaya konulamayacağı hükmüne rağmen Oda yönetim kurulunun çelişki yaratan bu tutucu ile ilgili olarak şubenize açıklayıcı ve bağlayıcı nitelik taşıyan bir yazı verilmesine ve bu hususta seçim kurullarına da bilgi verilmesini ivedi olarak ileride telafisi imkansız bir detaya meydan vermemek açısından arz ederiz.

Saygılarımla,
Süreyya Akyüz
Sekreter Üye

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ
TMMOB MİMARLAR ODASI YÖNETMELİĞİ İNCELEME KOMİSYONU
RAPORUNUN MİMARLAR ODASI YÖNETİM KURULUNCA YORUMUNA
KATILINMIYAN MADDELERİ ÜZERİNE RAPOR

TMMOB Genel sekreteri Sayın Bülent Tanık'ın 19.11.1987 tarih ve 978 ref.nolu yazısı ve ekindeki Mimarlar Odası Yönetmeliğini inceleme Komisyonu Raporu yönetim kurulumuzda incelenerek görüşüldü. Aşağıda yorumuna katılmadığımız maddeler dışında raporda belirtilen görüşler benimsendi.

Yazıdan komisyon raporunun 16.10.1987 tarihinde Yönetim Kurulunun bilgisine sunulduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Yine yazıdan bazı hükümlerinin yasa ve tüzüklere özden aykırı bulunduğunu öğrenmiş bulunuyoruz. Öz açısından yapılacak eleştiri ve düzeltmeler öncelikle özün yorumuna bağlıdır. Yorum ise benimsenen anlayıştan kaynaklanır.

Kanımızca özdeki en büyük yorum farklılığımız da örgütlenme şeklimizdeki katılım modelinden kaynaklanmaktadır.

Mimarlar Odası yönetimi, örgütlenmeye ve yasa ve tüzüklerin(TMMOB yönetiminin anladığı anlamda yükümlülüklerini yerine getirsün getirmesin,) her teknik elemanın katılmasına olanak sağlamadığı görüşündedir. En geniş katılımın yorumu iki yönetim kurulu arasında farklılık göstermektedir.

-Bu fark komisyon raporunun 3.maddesinde iyice belirginleşmektedir. Rapor ödentisini ödemeyen üyelerin üyeliklerinin askıya alınmasına karşı çıkmaktadır. Raporunda Yönetim kuruluna ve hatta diğer bir kurula böyle bir yetki verilmemiştir. Bu nedenle söz konusu kayıt çıkarılmalıdır¹ denmektedir. Buradaki yorum farkı şudur:

Evet yasa ve yönetmeliklerde bu bir yetki olarak verilmemiştir. Ana yetki kullanımını gerektirmemesi bunun bir olgu,tartışmasız bir yürütme görevi olduğunu ortadan kaldırmaz. Bu olgu yasa ve yönetmeliklerimizde yürütmenin tartışmasız uyması gereken bir durum olarak zaten vardır, istifa eden üyenin istifasının kabulünün de yazılı olmaması gibi.

Birlik tüzüğünün 4.İladde(f) fıkrası birlik hissesini ödemeyen odaların seçime katılamayacağı hükmünü getirmiştir. Bu durumda birlik yönetim kurulunun bir yetki kullanması söz konusu değildir. Aidatını ödemeyen odanın üyeliği kendiliğinden askıya alınmış olmaktadır. Nitekim Mimar odası uluslararası Üst örgütü olan UİA ya aidatlarını ödemediğinden yıllardır bu örgütte üyeliği askıya alınmış,genel kurullarda oy kullanamamıştır. Bu askıya alınma durumu bir yazı ile de Mimarlar Odasına bildirilmiştir. Ama Mimarlar Odası UIA dan çekilmediği, istifa etmediği için yönetim kurulunun bir yetki kullanması söz konusu olmamıştır.

Nitekim bu farkı anlayamayan TMMOB raportörleri askerlik görevi ile

yükümlüler için ilgili maddemize yaptıkları eleştirinin sonunda durumu anlayamadıklarını belirten şu cümleyi 'kullanmaktadırlar. Ancak TMMOB Tüzüğü'nün aynı madde aynı fıkrasında yer alan... askıda kalır hükmü ile yükümlülüklerin yerine getirileceği hükmünün bağdaştırılacağı bir düzenlemenin gerektiğini düşünmekteyiz.

Evet TMMOB Tüzüğü'nün 2.Madde a)fıkrasında da 'askıya alma' kavramı vardır. Bu da raportörlerin yorumunun yanlışlığını kanıtlamaktadır. Askerlik durumunda da bir yetki kullanımı söz konusu olmaksızın askıya alma bir olgu olarak OTOMATİKMAN yürümektedir. Yönetim kurulunun bir yetkisi, askıya almama yetkisini kullanması,söz konusu değildir. Yine askerlikle ilgili bu maddede 'ilgililerin aidat ödeme yükümlülüklerini. 'denirken aidat ödemenin YÜKÜMLÜLÜK olduğu en açık şekilde ifadesini bulmaktadır.

TMMOB tüzüğü 114.Maddesi ise 'Oda kimlik belgesi almayanlar ya da üyelik görev ve YÜKÜMLÜLÜKLERİNİ yerine getirmediği için ya da başka disiplin nedenleriyle, kimlik belgesi yenilememiş yada onaylamamış olanlara, mesleklerini UYGULAMALARI YASAKTIR." demektedir, iler halde mesleğini uygulaması yasaklanmış bir üyenin üyeliğinin askıya alınmamış olacağı(veya dondurulmuş olmayacağı)iddia dahi edilemez. Ve bu maddenin son cümlesi TMMOB raportörlerinin asker üyelere ilişkin şaşkınlıklarını gidermek için* 110.maddedeki istisnai hükümler saklıdır' demektedir.

Ayrıca bu 110.maddede"üyeler kimliklerini onaylatarak,üyeliklerini koruması zorundadır denmektedir. Bu TMMOB kanununun mesleği uygulamak için 'azalık VASFINI muhafaza etmek' mecburiyetini koyan 33.maddesi ile de uyumludur. Keza Yasanın 38.maddesi de 33.Maddedeki VECİBELERİ yerine getirmeyenlerin 'mesleki faaliyetten MEN' edileceklerini söylemektedir. (Bilindiği gibi VECİBE kelimesi 114 .maddedeki YÜKÜMLÜLÜK kelimesinin Osmanlıcasıdır) Pratikte de Mesleki Denetim Uygulamasının olduğu yerlerde aidatını ödemeyen üyenin projelerini onaylamamakta,yasa ve tüzüğü'nün emrettiği şekilde,üye mesleği icra etmekten Men edilmektedir.

-Raporun 5.maddesi Mimarlar Odasının 'ülke dışı ilişkileri için TMMOB den izin alması gerektiğini, bunun yeni tüzüğe yansımadığını söyleyerek bu hususun 66 sayılı Kanun Hükmündeki Kararname ile getirilen EK I maddesinin gereği olduğunu söylemektedir. Eğer raportörler sözünü ettikleri maddeyi iyi okusalarđı bunu iddia etmezlerdi. Madde: 'Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği veya Odaları temsil etmek üzere uluslararası toplantılara-katılmak Bayındırlık Bakanlığından izin alınmasına bağlıdır demektedir. Görüldüğü gibi TMMOB ile odalar arasında koskoca bir VEYA vardır. Ama bu maddenin raporda yer alması raporun başında sözü edilen ÖZDEKİ ayrılıklardan sayılmaktadır. Ve raportörler TMMOB yi vesayetçi bir kuruluş olarak yorumlamak istediklerinden odaların özerkliğini benimsediklerinden bu maddeye konulan çekince de bütün haksızlığına karşın bu anlayışın bir kanıtı olarak durmaktadır.

Yasa bu veya yı çok doğru olarak koymuştur. Bunu biraz uç ve abartmalı bir örnekle şöyle belirtebiliriz:

Diyelim Mimarlar Odası uluslararası bir üst kuruluşu olan UIA 'Mimarın bina

tasarımında diğer mühendislikleri yönetimi konulu bir seminer düzenledi. TMMOB yönetim kurulunda ise mimarın bina üretiminde diğer mühendisliklerin yöneticisi olduğunu paylaşmayan bir görüş ve ey-ilim olduğunu geçen yıl yaşadık.

Bu durumda TMMOB bu uluslar arası ilişkiyi engelliyebilecektir. işte aradaki bir veya mimarları dış ilişkilerinde bu talihsizlikten kurtarmaktadır. Görülüyor ki yasanın ÖZÜ mimarların anladığı doğrultudadır. TMMOB yönetim kurulu aldığı karar ile bu öze katılmadığını Mimarlar Odasına bildirmektedir.

-Raporun 10.maddesinin 'Genel Başkan' değimine karşı çıkmaktadır. Sonrada raportörler kendi kendilerine 'Oda başkanı ile genel başkan karışır mı?'sorusunu sorarak rapora yazmaktadırlar. Evet şube başkanları ile genel başkanın karıştığı görülmüş ve raporun 4.maddesine verdiğimiz cevaptaki 'doktor honoris' örneği ve aynı yetki gerekçeleri ile eski yönetmelikte de var olan bu terim,üretme KISITLAMASI olmadığından kullanılmıştır.

Ama bu itiraz bile TMMOB'nin rütbe üretmeyi bile kısıtlayacak bir vesayetçi özü benimsediğinin örneği olarak kalmaktadır.

Rapor Genel' nitelemesinin gereği olmadığı hükmünü de vermektedir. Kendi kendilerine sordukları sorunun cevabı bunun gerekli olduğunu söylemektedir.

Ama bu ufak ayrıntılar 'bakın şu ayrılıkçı', özerklikçi mimarlara neler üretiyorlar, merkezi otoriteyi bizim anladığımız şekilde anlamamakta ısrar ediyorlar 'bakışının simgeleridir. Bu vesile ile burada TMMOB yi koordinasyona yönelik, demokrat eleştirilere açık bir özde anladığımızı ifade etmekte yarar var.

-Raporun 11.maddeci düzenlemenin 33. maddesi g) fıkrasındaki 'özel işlerde bilirkişilik' hükmündeki 'özel işlerde' ibaresini gereksiz bulmakta ve çıkarılmasına hükmetmektedir.

Raportörlerin bu ifadeleri mintanlık pratiğinden uzak olduklarının simgesidir. Bütün birimlerimiz özel kişi ve kuruluşların mimarlık mesleki içinde de özellik, uzmanlık gerektiren başvuruları üzerine, gecekondudaki özel mülkiyet sahibinden sigortalara kadar, her baş vurana özel, uzmanlık gerektiren bilirkişilik hizmeti vermektedir. Ayrıntı gibi görünen bu haksız çekine* de ÖZ deki bir yanılışlığı yansıtmaktadır. TMMOB yönetim kurulu koordinasyonun ötesinde mimarlık mesleğinin işleyişi üzerinde de kendisini söz sahibi görmektedir. Bu itiraz geçen yıl, uzmanların yaptığı bir bina tasarımı tarifesinin, TMMOB yönetim kurulunda her branştan mühendisin oyları ile ret edilmesi ile aynı çizgidedir. Ama biliyoruz ki bu satırlar bile yönetim kurulunun bir bölümünce kuşku ile karşılanacaktır. Bir kez daha mimarlar anlaşılması, uzlaşılması zor kişiler olarak nitelenecektir. Raporun 12. maddesi ikinci paragrafı odaya kayıtlı olmayanların oda onur kurulunu görev alamamalarından yakınmaktadır. Ve görevi Mimarlar Odasının Tüzüğü'nün TMMOB'nin ki ile koordinasyonunu sağlamak olan raportörler TMMOB tüzüğü değişikliği önerilerini de bu raporda vermektedirler.

Ama bu, yukarıdan beri değindiğimiz ÖZ açısından yine büyük bir anlayış

farkını su yüzüne çıkarmaktadır. TMMOB yönetim kurulunun anlayışının ÖZ ünün vesayetçi, merkezi hakimiyetçi, hakkı ve yetkisi olmayanların da en geniş katılım adına temsil edildiği bir anlayış olduğunu yukarıdaki satırlarda hep dile getirdik. Ve eminiz yönetim kurulu üyeleri de bu görücümüzden ötürü bize kızmaktalar-Ancak kabul ettikleri raporun raportörleri bu özü kraldan çok kralcı bir uca bu örnekle götürmekte.

Bu yanlış katılımcı anlayışın odalara üye olmayanlara yaygınlaştırılmamış olmasından yakınmaktalar.

Yasa ve tüzükler kimlerin istemediği durumlarda odalara üye olmayacağını belirlemiştir. Odaların TMMOB'nin koordinasyonu altında özerkliklerini de belirlemiştir.

İzlenimimiz TMMOB yönetimindeki anlayışın bu isteğe bağlı üyeliğin, sorumlu ve yetkili katılımının, özerkliğin yorumlamadığıdır. Bu maddede önerilen, yükümlülükleri olmayan, ödevleri olmayan, üye olmayan meslektaşları, da onur kurulunda yer almasıdır. Bu görüş rapordan çıkarılmadan TMMOB yönetim kurulunda kabul görmüştür. Bu, yapay bir katılım anlayışının, zorla katılım anlayışının, rağmen katılım anlayışının bir simgesidir.

TMMOB'nin, yönetim kurulumuza yazdığı yazısında dile getirdiği 'tespit edilen özdeki ayrılıklar' yukarıdan beri örnekleri ile açıklamaya çalıştığımız ve bizim katılmadığımız bu özden kaynaklanmaktadır.

Evet bizim yeni düzenleme ile Mimarlar Odasına kazandırmak istediğimiz öz bu yapay katılım anlayışının, bu zorla katılım anlayışının tersidir} katılıma ödev ve yükümlülüklerini yerine getiren hak kazanır. Yapay katılım, zorla katılım, katılım için katılım gerçekçi değildir.

Ankara : 14.1.1988
Sayı : 03/35

TMMOB Başkanlığına ANKARA

ilgi : 19.11.1987 tarih ve 978 sayılı yazınız

İlgi yazınızla Oda Yönetmeliğimiz hakkındaki komisyon raporu ve TMMOB görüşü iletilerek, Merkez Yönetim Kurulumuza gerekli düzeltmeler için yetki verildiği belirtilmiştir.

Gerekli düzeltmeler yapılarak kesinleştirilen Oda Yönetmeliklerimizden 5 adet eklenmiştir.

Bilgilerinize sunulur.
Saygılarımla.
Hasan ÖZBAY Genel Sekreter

Mimarlar Odası Başkanlığına

18.1.1988
15

İlgi: 14.1.1988 tarih ve 03/35 sayılı yazınız.

İlgi yazınızla Oda Yönetmeliğiniz hakkında TMMOB görüşü ve komisyon raporunun 19.H.19S3 tarih ve 973 sayılı yazımız ile iletildiği, bu yazı ile Merkez Yönetim Kurulunuza gerekli düzeltmeler için yetki verildiği ve gerekli düzeltmelerin yapılarak Oda yönetmeliklerinden 5 adet gönderdiğinizizi belirtmektесiniz.

Yönetim Kurulunca iletilen görüşler TMMOB tüzüğüne aykırılıkların düzeltilerek yönetmelik adına verdiğiniz Oda tüzüğünüzün TL3UOB yönetin kurulunun onayına sunulması doğrultusundadır. Mimarlar Odası Yönetim Kurulunun kendi başına tüzük kesinleştirme yetkisi olmadığına sabi, konu ile ilgili yetkinin bu dönem içerisinde TMMOB Genel Kurulunca TMMOB Yönetim Kuruluna verildiğini hatırlatarak, TMMOB Tüzüğü geçici 1. madde çerçevesinde gereğini ivedi olarak rica ederim.

Saygılarımla,
Bülent TANIK
Genel Sekreter

T. M. M. O. B.
mimarlar odası ankara şubesi

Ankara: 24.2.1938
Sayı: 84
TMMOB Mimarlar Odası 'na
İlgi: 1.2.1988; tarih 04/77 sayılı yazınız.

İlgi yazıda Oda yönetmeliğinin 5.maddesi vs geçici 1.maddesi uyarınca Şubemize kayıtlı üyelerden Şubemiz bölgesi dışında oturan üyelerimizin kayıtlarının şubeler arası aktarmalarının yapılabilmesi için oda merkezine 15 gün içinde iletilmesi istenmektedir.

Ancak sözü edilen yönetmelik TMMOB Tüzüğünün geçici 1.maddesi gereğince 330403 Yönetim Kurulunca onaylanmaması nedeni ile 'galen yürürlüce girmemiştir.

Bu nedenle yazınız ile ilgili işlem yapılamayacağını bilgilerinize arz ederim.
Saygılarımla,
Yüksel Er Beşbaş
Sekreter üye

25.2.1988
04/137

TMMOB Mimarlar Odası Ankara Şubesi Başkanlığına
ANKARA

İlgi : 1.2.1988 tarih ve 04/77 sayılı yazımız 24.2.1988 tarih ve 84 sayılı yazınız:

Oda yönetmeliğimiz Bursa'da yapılan Olağanüstü Genel Kurul kararı ile 30 Nisan 1987 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Genel Kurul en yetkili organdır ve kararları üstünde hiçbir kuruluşun, TMMOB dahil, kabul etme-etmeme onaylama-onaylamama yetkisi yoktur. Bu nedenle yönetmeliğimize uyulması ve bu konudaki işlemlerin yerine getirilmesi gerekmektedir.

En kısa zamanda Şubeniz bölgesi dışında oturan üyelerin dosyalarının ilgili birime iletilmek üzere Oda Merkezimize iletmenizi rica ederim.

Saygılarımla,
Hasan ÖZBAY
Genel Sekreter Yrd.

Dağıtım : Gereği için Mimarlar Odası Ankara Şubesi Bilgi için TMMOB Başkanlığı

T. M. M. O. B.
mimarlar odası ankara şubesi

Ankara :26.2.1988
Sayı : 89

TMMOB
Mimarlar Odası Başkanlığına ANKARA

İlgi : 25.2.1988 tarih ve 04/137 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda Genel Kurulun en yetkili organ olduğu belirtilmektedir.

Ancak ;

7303 sayılı yasa, 66 ve 85 sayılı KHK'lerle değişik 6235 sayılı yasalarla kurulan TMMOB Tüzüğü'nün, amaç bölümü 3.maddesi (a) şıkında TMMOB odalar kurmakla yetkili bir organ olarak tanımlanmaktadır. Başka bir deyişle kendi kurduğu odaların üstünde olması çok doğal olan bir üst kuruluştur. Oysaki ilgi yazınızda Oda Genel Kurulu'nün Birlik Genel Kurulu'nün üstündeymiş gibi belirtilmesi yanlış bir eğilimdir.

Ayrıca bu konuda TMMOB'nin 19.11.1987 tarih 978 sayı ve 12.1.1988 tarih 13 sayılı Mimarlar Odası Başkanlığı'na hitaben yazılmış yazılarda da vurgulandığı gibi, TMMOB tüzüğü 119.maddesinde "BİRLİK TÜZÜĞÜ SIRA VE DÜZEN BAKIMINDAN ODA TÜZÜKLERİNİN ÜSTÜNDEDİR ODA TÜZÜKLERİNDE BULUNMAYAN KONULARDA YA DA BİRLİK TÜZÜĞÜNDEKİ HÜKÜMLERLE ODA TÜZÜKLERİNDEKİ HÜKÜMLERİN

ÇELİŞMESİ HALİNDE BİRLİK TÜZÜĞÜ HÜKÜMLERİ UYGULANIR"
denmektedir.

Bir diğer bağlayıcı tüzük maddesi de geçici 1.madde olup buna göre hazırlanan yönetmeliğin (ki tüzük olması gerekir) TMMOB tarafından onaylanmış olma şartıdır ve halen onaylanmamıştır.

Tüm bu bilinen gerçeklere ilave olarak çok önemli bir husus da şudur; Bursa'da yapılan Olağanüstü Genel Kurul'a sunulan yönetmelik metni ile yayınlanan yönetmelik metinleri birbirinden farklıdır.

Oda merkezimizin TMMOB yasa ve tüzüğü ile çelişkiye düşmesi nedeni ile yazınızda istediğiniz işlemin yapılması Yönetim Kurulumuzca uygun görülememiştir. Durumu bilgilerinize sunarım.

Saygılarımızla

Yüksel Er- Beşbaş
Sekreter Üye

DAĞITIM:
Gereği için : Mimarlar Odası Başkanlığı
Bilgi için : TMMOB Başkanlığı

TMMOB
mimarlar odası ankara şubesi

Ankara: 1.3.1988
Sayı : 91

TMMOB Başkanlığı'na ANKARA

Odamızın mevcut tüzüğünün yürürlükte olup olmadığının aydınlığa kavuşmasına ihtiyacımız vardır.

Üst kuruluşumuz olan TMMOB'nin içinde bulunulan bu açmazı çözeceğine inanıyoruz.

Gereği için bilgilerinize arz ederiz. Saygılarımla,

Yüksel Er Beşbaş
Sekreter Üye

- Ek:
1. Mimarlar Odası'nın 1.2.198'8 gün 04/77 sayılı yazısı
 2. Şubemizin 24.2.1988 gün 84 sayılı yazısı
 3. Mimarlar Odası'nın 25.2.1988 gün 04/137 sayılı yazısı
 4. Şubemizin 26.2.1988 gün 89 sayılı yazısı

Mimarlar Odası Başkanlığına

ANKARA

16.3.1988

İlgi: 13.1.1988 gün ve 03/21 sayılı yazınız ve eki rapor

Yönetim Kurulunun 1.3.1988 tarihli toplantısında Oda Yönetmeliğiniz konusundaki ilgide ki yazınız ve raporu incelemiş ve aşağıda belirtilen görüşlerin odanıza bildirilmesine karar vermiştir.

Söz konusu tüzüğünüzün 19.11.1987 gün ve 978 sayılı yazımızla bildirilen maddelerinin TMMOB tüzüğü ile uyuşmadığı anlaşılmıştır.

TMMOB Tüzüğü'nün 17.maddesinin K bendine göre tüzüğünüzün Mayıs ayı içerisinde yapılacak olan T12.10B Genel Kurulunda görüşülüp onaylanabilmesi için söz konusu maddelerin TMMOB tüzüğü ile uyumlu hale getirilmesi gerekmektedir.

Bu nedenle en kısa zamanda anılan tüzüğünüzü yeniden elden geçirerek uyumlu hale getirmeniz gerekmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Saygılarımla ,
Bülent Tanık
Genel Sekreter

TMMOB YÖNETİM KURULU BAŞKANLIĞINA

TMMOB Mimarlar Odası Yönetmeliği İnceleme Komisyonu Raporunun Mimarlar Odası Yönetim Kurulunca Yorumuna katılmayan maddeleri üzerine rapora CEVAP Raporu)

Esas Hakkında

Komisyonumuz, 16.10.1987 günü raporu ile, Mimarlar Odası Yönetmeliğini incelemiş ve TMMOB yasası ve Tüzüğüne aykırı hususları saptayarak sunmuştur.

Bu raporun Mimarlar Odası Yönetimine, önerilen düzeltmelerin yapılması kaydı ile gönderildiği anlaşılmaktadır.

Mimarlar Odası, TMMOB Yasası ve tüzüğü ile açıkça ortaya konulmuş hükümleri tartışarak bazı yorumlarda bulunmaktadır. Bu yorum yetkisinin nereden alındığını bilmiyoruz. Bildiğimize göre böyle bir yetkileri yoktur. Bu alanda daha fazla bir görüş belirtmiyoruz. Karar TMMOB yönetim kuruluna aittir.

Mimarlar Odası Yönetim Kurulunun yazısında "TMMOB" raportörleri kaydı ile bizleri andığı ve "şaşkınlık" nitelemesinde bulunduğu görünmektedir. Bu nitelemeyi bir "düzey" olarak değerlendirip geçiyoruz.

Oda Tüzüğü Hakkında

I.Mimarlar Odası Tüzüğü'nün ,TMMOB Yasa ve Tüzüğüne uygun olarak düzenlenmesi yönünde 16.10.1987 günlü Raporumuzda belirttiğimiz hükümleri aynen tekrarlıyoruz.

2.0 Raporunuzun 5 inci maddesinde yer alıp da bize öğretilmek istenen madde hakkında,6235 Sayılı Yasanın 6 inci maddesinde bulunan " ... Odaların çalışmalarını kontrol ve teshil etmek ... " hükmüne dayandığımızı vurgularız.

3.MHaarlar Odası Yazısında (Rapor),düzenlemeleriyle ilgili olarak :

a-"Birlik tüzüğü'nün 4. madde (f) fıkrası birlik hissesini ödemeyen odaların seçime katılmayacağı hükmü getirilmiştir denmektedir.

Yanlış anılan madde,Tüzükte değil Yasada, Seçime değil,Umumi Heyet Toplantısına katılamazlar hükmünü taşıyor.

b- Evet TMMOB tüzüğü'nün 2. Madde a) fıkrasında askıya alma kavramı vardır diyorlar. Yanlış. Tüzükte söz edilen böyle bir madde ve fıkra yok.

c- raporun 12. Maddesi ikinci paragrafı odaya kayıtlı olmayanların oda onur kurulunda görev almamalarından yakınmaktadır. Deniyor. Yanlış.

Raporumuzun 12. Maddesinde önerilen ,odaya kayıtlı olmayanların da onur kurulu yetkisi içinde olmasına dairdir. Anlamamışlar. Konu,TMMOB tüzüğü'nün 91 ve 110. Maddeleri arasında uyum sağlanmasıdır. Yoksa, Mimarlar Odası tüzüğü ile koordinasyon değildir.

9.8. TMMOB BASIN AÇIKLAMALARI, TEKNOKRAT VE BASINDA TMMOB

TMMOB BÜLTENİ

86/21 30.Kasım.1985'deki "YAYIN İMAR YAŞAMIMI2, YASALAR, YÖNETMELİKLER" AÇIK OTURUM konuşmaları.

86/30 5.5.1986 Özel Sayı (Malatya Depremi)

86/25 III. Ulusal Tekstil Sempozyumu Bursa'da yapıldı. (Makina Mühendisleri Odası; Açış Konuşması Bülent TANIK

86/26 TÜRKİYE-SURİYE ENERJİ HATTI

86/28 ÖZEL HİZMET TAZMİNATLARINIM PARKLI UYGULAMASI TMMOB'NCE ELEŞTİRİLDİ.

(TBMM Bütçe Plan Komisyonuna başvuruldu) Ayrıca özel hizmet tazminatı ve yan ödemelerinin günün koşullarına göre yeniden düzenlenmesi istendi.

86/27 Teoman ALPTÜRK. YENİ GÜNDEM Dergisinin yasakların kaldırılması hakkındaki sorularını yanıtladı: "Önce özgürlük, tam anlamıyla..."

Türk Tarımında Ziraat Mühendislerine Yönelik İstihdam Politikası Konulu

Sempozyum İzmir'de yapılıyor (Ziraat Mühendisleri Odası İzmir Şubesinde düzenlendi)

Anonim Şirket Kurucu Ortak ve Yöneticileri de BAĞ-KUR'lu olabilecek.

8.5.1987 İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Haftası Sona Ererken "İnsan sağlığının tehlikeye atılmasında hiçbir gerekçeyi haklı kabul etmiyoruz"

87/1 TMMOB Bilgi İşlem Merkezi açıldı.

Çevre Günü Etkinlikleri Teoman ALPTÜRK Yöneticiliğinde Balıkesir ve Bursa'da yapıldı.

87/2 Devlet Bakanı Tınaz TİTİZ TMMOB'ni ziyaret etti."EL KİTAPLARI DİZİSİ" konusunda görüşme yaptı.

Teoman ALPTÜRK: "Mühendis ve Mimarlar dışındaki teknik elemanların proje yapamayacağını" söyledi. EKO Danıştay Başvurusu: Elektrik İç Tesisat Projeleri"

27.10.1987 87/3 Teoman ALPTÜRK Ankara Belediyesinin Kömür İthalatı Uygulamasını Değerlendirdi. (ÖNERİLER)

5.1.1988 88/1 Teoman ALPTÜRK,Mühendis ve Mimarların insanca yaşayabilmeleri için gerekli en az ücretin 500.000 TL olması gerektiğini söyledi.

7.1.1988 88/2 TMMOB,DYP Genel Başkanı Süleyman DEMİREL'i ziyaret etti.

13.1.1988 88/3 102 Mühendis-Mimar Milletvekili ile tanışma toplantısı düzenlendi.

16.1.1988 88/4 Danışma Kurulu öncesi basın toplantısı (Proje hizmetleri, kamu çalışanları, yurt-dışı, tüketiciyi koruma v.b)

27.1.1988 88/5 TMMOB,IHD, Vet.H.B, T.Z.D, Denetde,ÇGS,TDHB, TTB Başkanlara FKÖ Temsilcisi Abu Firaz'ı ziyaret etti.

"Teoman ALPTÜRK: halkımızın dayanışma isteğini vurgulamak için geldik." dedi.

29.1.1988 88/6 Süleyman DBMİREL TMMOB'yi ziyaret etti.

29.1.1988 88/7 Süleyman DEMİREL'in TMMOB ziyareti sırasında yaptığı basın açıklaması.

12.2.1988 88/8 Teoman ALPTÜRK SHP Genel Başkanı İNÖNÜ'nün

TMMOB'yi ziyareti sırasında "KİT'lerin iyileştirilmesini özelleştirmede gören anlayış kadro daralması için 'sözleşmeli personel uygulaması' geliştirdi. Ne yazık ki Türkiye emeğin yüceliği ile değil, ucuzluğu ile övünüldüğü ülke haline gelmiştir" dedi.

22.2.1988 88/9 Maden, Kimya, Jeoloji, Harita ve Kad. Meteoroloji Mühendisleri Odası Genel Kurullarında mevcut yönetimler büyük bir oy çoğunluğuyla kazandılar.

25.2.1988 88/10 TMMOB Yöneticileri TBMM Başkanı Yıldırım AKBULUT'u ziyaret "edecekler.

27.2.1988 88/11 Yıldırım AKBULUT'tan "Meclis Komisyonlarına gelen yasa tasarılarının ilgili meslek kuruluşlarına da bildirilmesini" istediler.

27.2.1988 88/12 Teoman ALPTÜRK "Yanan yanmış kalan çöpler kimindir diyemeyiz. Önemli olan yalnızca yasa yapmak değil bu yasaları gereğince işletmektir de" dedi.

1.3.1988 88/13 Teoman ALPTÜRK: yabancı dil bilen teknik personelin özel görev tazminatlarının arttırılmasını düzenleyen Maliye ve Gümrük Bakanlığı ile Devlet Personel Başk'nın ortak tebliğini eleştirdi.

16.3.1988 88/14 15.Mart Dünya Tüketiciler Gününde düzenlenen açılışta da "Tüketicinin korunması, kalite ve meslek örgütleri" tartışıldı.

23.3.1988 88/15 23.Mart Dünya Meteoroloji Günü nedeniyle, Abdurrahman Düşüngen bir açıklama yaptı.

7.4. MALİ RAPOR

TMMOB'nin 31.3.1987 TARİHİ İTİBARI İLE BİLANÇOSU

ALACAKLILAR	23.722.850.-	219.961.92.-	KASA	
ÖZ VARLIKLAR	27.000.121.92		64.577.-	
BANKALAR				
			3.354.807.-	S. KIYMETLER
			47.083.626.-	BORÇLAR
Toplam	50.722.971.92		50.722.971.92	

TMMOB'NİN 31.3.1988 İTİBARI İLE BİLANÇOSU

KASA	10.948.-	29.874.193.-		
ALACAKLILAR				
BANKALAR	172.110.-	81.730.103.-	ÖZ	
VARLIKLAR				
S.KIYMETLER	3.602.173.-	203.979.-		
BORÇLULAR	108.135.200.-	112.156.-		
YARDIMLAŞMA FONU	111.920.431.-	111.920.431.-		
NAZIM HES.	5.278.178.-	5.278.178.-		
NAZIM HESAP				
Toplam	117.198.609.-	117.198.609.-		

1.4.1987 – 31.3.1988 TARİHLERİNİ KAPSAYAN TMMOB MİZANI

HESAPLAR	BORÇ	ALACAK	BORÇ	ALACAK
1. ÖZ VARLIKLAR	103.032.-	81.833.135.-		81.730.103.-
2. KASA HESABI	60.660.359.-	60.649.411.-	10.948.-	
3. BANKALAR HESABI	24.279.468.-	24.107.358.-	172.110.-	
4. S. KIYMET HESABI	3.602.173.-		3.602.173.-	203.979.-
5. BORÇLULAR HESABI	167.297.995.-	59.366.774.-	108.135.200.-	29.874.193.-
6. ALACAKLILAR HESABI	55.907.453.-	85.781.646.-		
7. GELİRLER HESABI	130.041.565,0 8.-	130.041.565,08. -		
8. GİDERLER HESABI	75.164.627.-	75.164.627.-		
9. GEÇİCİ HESAP	3.819.630.-	3.819.630.-		
10. YARDIMLAŞMA HESABI	150.000.-	262.156.-		112.156.-
11. NAZIM HESAPLAR	5.278.178.-	5.278.178.-		
	526.304.480,0 8.-	526.304.480,08. -	111.920.431.-	11.920.431.-

GELİRLERİN İNCELENMESİ

GELİRLER	ÖNGÖRÜL EN	GERÇEKLEŞME	REEL GERÇEKLEŞME	%Sİ
1. ODALAR HİSSESİ	62.810.000. -	109.491.724.-	22.152.495.-	35

GİDERLERİN İNCELENMESİ

	ÖNGÖRÜLEN	GERÇEKLEŞME	GERÇEKLEŞME %
1. YÖNETİM GİDERLERİ	15.075.501.-	19.909.135.-	1.32
Yönetici Ücretleri	10.140.000.-	9.960.888.-	
Oturum Ücretleri	706.500.-	-	
Yolluk Giderleri	875.000.-	1.286.400.-	
Temsil Giderleri	1.600.000.-	4.153.809.-	
Genel Kurul	1.-	300.000.-	
Kongre-Konferans	650.000.-	2.061.958.-	
Danışmanlık	1.104.000.-	623.697.-	
SSK İşv.	-	1.522.383.-	
2. PERSONEL GİDERLERİ	23.143.481.-	24.992.903.-	1.07
Personel Ücretleri	11.664.480.-	11.046.196.-	
Per. Sos. Yrd.	6.500.000.-	7.419.384.-	
Fazla Çalışma	325.000.-	251.294.-	
SSK İşv. His.	4.654.000.-	2.831.368.-	
Tazminatlar	1.-	3.374.661.-	
3. İŞLETME GİDERLERİ	12.550.000.-	8.656.336.-	68
Kira Giderleri	6.750.000.-	3.066.461.-	
PTT Giderleri	3.500.000.-	2.176.540.-	
Kırtasiye Matbaa	1.150.000.-	1.992.123.-	
Onarım – Tamir	500.000.-	573.368.-	
Vergi Resim Harç	300.000.-	472.612.-	
Sivil Savunma	350.000.-	281.614.-	
Dava İcra Noter	1.-	93.618.-	
4. ÇEŞİTLİ GİDERLER	10.717.355.-	4.373.896.-	41
Bağış Yardım	1.-	-	
Lokal Giderleri	1.-	1.402.132.-	
Diğer Giderler	1.100.000.-	2.971.764.-	
G. Dönem Borçları	9.617.353.-	-	
HİZMET KARŞILIĞI	1.450.000.-	17.096.293.-	11.79
Hizmet Karşılığı Giderler (Bilgisayar Hizmeti)	650.000.-	411.720.-	
Fotokopi Giderleri (Bina İşletme)	800.000.-	16.684.573.-	
TEMSİLCİLİK GİDERLERİ	2.-	-	-
KIYMET ALIMLARI	800.000.-	247.366.-	31
YAYIN GİDERLERİ	92.042.000.-	-	-
	155.778.340.-	75.205.929.-	48

TMMOB 31.3.1988 TARİHİ İTİBARIYLA BİLANÇO TAHLİL RAKAMLARI
BORÇLULAR HESABI

ODA BORÇLARI	BİRLİK HİSSE	1986 BİNA PAYI BORCU	1987 BİNA PAYI BORCU	
				17.542.974.-
Elektrik	17.542.974.-			575.838.-
Fizik	135.463.-	99.158.-	341.217.-	597.471.-
Gemi	597.471.-			515.677.-
Gemi Mak.	515.677.-			237.214.-
İç Mimar		225.670.-	11.544.-	1.933.430.-
Jeoloji	1.933.430.-			700.000.-
Jeofizik	700.000.-			15.281.876.-

İnşaat	15.281.876.-			4.515.766.-
Kimya	4.515.766.-			38.354.191.-
Makine	36.369.825.-		1.984.366.-	530.073.-
Meteoroloji		262.468.-	275.605.-	15.117.842.-
Mimarlar	15.117.842.-			2.184.178.-
Orman	2.184.178.-			6.900.764.-
Ziraat	6.075.768.-		824.996.-	6.900.764.-
ŞPMMO			164.444.-	164.444.-
TOPLAM	100.970.270.-	587.296.-	3.602.172.-	105.159.738.-

ALACAKLILARIN HESABI

3.4. ALACAKLILAR

3.4.1. Ödenecek SSK Primleri	10.883.888.-
3.4.2. Ödenecek Vergiler	11.688.162.-
3.4.3. Ödenecek Sendika Aidatı.	18.531.-
3.4.4. Ödenecek Ücretler	1.956.213.-
3.4.5. Diğer Alacaklılar	5.327.399.-
TOPLAM	29.874.193.-

7.5. DENETLEME RAPORU

Türk mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin 5-6 aralık 1986 tarihinde yapılan 1986 yılı (nisan – eylül) 6 aylık DENETİM RAPORU'dur.

1- KASA ve BANKALAR

1.1.- Yapılan kasa kontrolünde (5 Aralık Cuma Saat 17:25) kasada 120.480.00.-TL (Kasa kayıtlarında 120.476-92.-TL gözükmemektedir, fark lira ve kuruşlu para bulunamamasından kaynaklanmaktadır.)

1.2.- BANKALARDA;

- 1.2.1.- İş Bankası Yenişehir Şubesi 549.96.-TL
 - 1.2.2.- Etibank Yenişehir Şubesi 878.43.-TL
 - 1.2.3.- Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi (Hesap No : 1321) 169.488.54.-TL
 - 1.2.4.- Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi (Hesap No : 1035) 10.519.19.-TL
 - 1.2.5.- Ziraat Bankası Mithatpaşa Şubesi 1.970.00.-TL
 - 1.2.6.- Halk Bankası K. Esat Şubesi 8.201.68.-TL
 - 1.2.7.- Vakıflar Bankası Yenişehir Şubesi 9.188.00.-TL
 - 1.2.8.- Garanti Bankası K.Esat Şubesi 500.00.-TL
 - 1.2.9.- Posta Çeki Hesabı 2.410.00.-TL
- olduğu görülmüştür.

2- KAYIT DÜZENİ:

- 2.1 -Kasa.defteri, kasa fişleri, mahsup fişleri, yardımcı defter ve Amerikan Usulü Yevmiye Defteri ve Demirbaş defteri kontrol edilmiştir.
- 2.2 -Kasa defteri ve fişlerin tutulmasında muhasebe tekniği açısından hatalar olduğu, kasada zaman, zaman üst sınırın üzerinde para bulunduğu ve kasa defterinin, bazı faturaların günlük işlenmediği, ancak harcamaların belgelere dayandırıldığı ve bunların gerekli şekilde saklandığı görülmüştür.
- 2.3 -Öneriler:
 - 2.3.1-Kasada üst sınır olan 500.000 T.L.nin üzerinde para bulundurulmaması,
 - 2.3.2-Bu amaçla ödemelerin mümkün olduğu kadar çek ile yapılması,
 - 2.3.3-Aksam, bankaya para yatırıldıktan sonra gelen paranın.ertesi günün hesaplarına işlenmesi,

- 2.3.4-İşlem görmeyen ve 1.2.4; 1.2.5;1.2.6; 1.2.8; maddelerinde belirtilen banka hesaplarıyla çek vermeyen 1.2.7'de belirtilen banka hesabının kapatılması,
- 2.3.5-Masanın günlük işlenmesi,
- 2.3.6-Tüm hesaplarda kuruş işleminin kaldırılması,
- 2.3.7-Faturaların on gün içinde muhasebeleştirilmesi,
- 2.3.8-Personelin ay sonunda ödeme yapılmayarak alacaklandırıldıkları takdirde bordrolarının imzalatılmaması,
- 2.3.9-Tüm ödemeler için mutlaka fatura alınması ve kasa fişleri veya diğer fişlerin geçersizliği gözönüne alınarak anlaşmalı.kırtasiyeci, gazete bayii ile çalışılması,
- 2.3.10-Faturalarda K.D.V'nin ayrı yazılmasının sağlanması,
- 2.3.11-Genel Kurulda alınan karar uyarınca yönetici, denetici ve onur kurulu üyelerine ödenecek yolluk 1986 sonuna dek 3.500 T.L.dir. ödemelerin bu rakama göre yapılması, bu sınırların iyi izlenmesi,
- 2.3.12-Yolluklarda fatura karşılığı otel ücreti .ve belgelenmiş yol giderleri dışında kahvaltı, yemek gibi ödemelerin yapılmaması,
- 2.3.13-Tahsil fişi ve makbuzların bileştirilerek yeniden basılması, dolayısıyla sıra noların aynı olmasının sağlanması. Uygulamaya dönem başı 1.U.1987 den itibaren başlanması uygundur. O döneme dek eldeki makbuzların sayılarak zimmetlenmesi.
- 2.3.1U-Tediye ve tahsilatların kasaya işlenmesinde makbuz sıra numarasının yazılması,
- 2.3.15-Günlük ödeme döküm cetvellerinin tutulması.(1.k.1987'den itibaren başlanması uygundur.)
- 2.3.16-Demirbaş defterine alınan demirbaşların Yönetim Kurulu Kararlarının işlenmesi.
- 3- BÜTÇE:
- 3.1 -GİDERLER:
- Altı aylık dönem gider bütçesi 58.750.350 T.L. olup, gerçekleşen 20.376.423 TL. gerçekleşme oranı %48'dir.
- Ancak TEKNOKRAT dergisinin gerçekleşen giderleri para yokluğu nedeniyle, faturaların gönderilmemesinden muhasebeleştirilmemiştir. Gerçek giderler daha fazladır.
- 3.2 -GELİRLER:
- 3.2.1 -Altı aylık dönem gelir bütçesi 58.750.353 T.L. olup gerçekleşen, 32.264.866 T.L., gerçekleşme oranı %54'dür.
- Ancak TEKNOKRAT dergisinin geri iade faturaları muhasebeleştirilmediği için yayın gelirleri yüksek gözükmemektedir, gerçek gelirler daha düşüktür.
- 3.3 -BORÇLULAR:
6. ay sonu itibariyle 41.873.496 T.L.dir.
- 3.4 -ALACAKLILAR:
6. ay sonu itibariyle 26.034.855 T.L.dir.
- 3.5 -BİNA FONU:
6. ay sonu itibariyle 952.366 T.L,dit.
- 3.6 -ÖNERİLER:
- 3.6.1 -Teknokrat Dergisinin tüm hesapları Aralık ayı sonuna dek muhasebeleştirilmesi. Ocak ayında yapılacak denetlemede kesin rapor olarak sunulması.

3.6.2 -Geçmiş ödenti borcu olan odalar'ın bu borçları bitmediği sürece yapılan ödemelerin cari yıla işlenmemesi, şu ana dek yapılan işlemlerin öneri doğrultusunda değiştirilmesi.

3.6.3 -Tüm Odalar için (Odaların üyeleri için tuttuğuna benzer şekilde) öden ti kartı tutulması,Geçmiş borcu olan Odalar için ödenti kartlarının geriye dönük olarak,borcu almayan odaların 1.4.1986 itibariyle işlenmesi,

3.6.4 -BİNA FONU hesabı Mali İşler Yönetmeliğine aykırıdır.1.4.1987 den itibaren tüm hesaplarının tasfiye edilerek kaldırılması, yerine apartman yönetimi oluşturulması.

3.6.5 -Diğer alacaklılarda T.M.M.Q.B. Sosyal Güvenlik Fonu, Merkez saymanlık alacağı ve İbrahim ULUS adına gelen paranın Yönetim Kurulu Kararı ile Çeşitli gelirleri aktarılması,

3.6.6 -Diğer alacaklılarda Ş.P.M.M.O..Mimarlar Odası Dost Kitapevi ye Elektrik Mühendisleri Odası'nın alacaklılarının BİNA FONU veya birlik hissesi borçlarına mahsuben gelirlere aktarılması.

- SONUÇ:

Denetlemede bazı eksikler göz önünde bulundurularak bunların düzeltilmesine yönelik öneriler getirilmiştir. Bu amaçla ve özellikle bütçenin gerçekleştirilmemesine yönelik öneri yapılmamış, eleştiri getirilmemiştir, yalnızca durum saptanmıştır. Genel olarak değerlendirildiğinde;

4.1 -En geç 1.4.1987'den itibaren Muhasebeci alınması gereklidir. Bunun için boş olan Bilgisayar Yardımcı Personel kadrosu kullanılabilir.

4.2 -Tüzükte Denetleme Kurulunun çalışma şekli belirsizdir. Denetleme Kurulunun nasıl göreve çağrılacağı, nasıl toplanacağı, yedek denetçileri nasıl görevlendireceği, gerektiğinde T.M.M.O.B. ye bağlı Odaların hesaplarının nasıl inceleneceğini içeren Denetleme Kurulu Yönetmeliği hazırlanmalıdır. Bu yönetmelik diğer yönetmelikler gibi Odalarda tek tip uygulanmalıdır. Ayrıca Oda Denetleme Kurulları ile T.M.M.O.B. Denetleme Kurulları arasında bağlantı kurulması da

TMMOB DENETİM RAPORU

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin 20-21 Şubat 1987 tarihinde yapılan 1987 yılı (Ekim-Aralık) 3 aylık DENETİM RAPORU'dur.

1-KASA VE BANKALAR

1.1. KASA DURUMU

1.1.1. Yapılan kasa kontrolünde (20 Şubat Cuma Saat 13:45) Nakit 19.115.00 T.L.

1.1.2. Makİna Mühendisleri Odası tarafından verilen 28.2.1987 tarihli Mİna İnşaat Taahhüt San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin Pamukbank Aşağı Ayrancı Şb. 210076 Hesap Nolu Seri Z 395269 Nolu Çek 284.861.00 T.L.

1.1.3. Metalürji Mühendisleri Odasının 20.2.1987 tarihli Ziraat Bankası Bakanlıklar Şubesi 240001 Hesap Nolu M4 No: 675454 Nolu çek 50.000.00 T.L.

1.1.4. TOPLAM 353.976.00 T.L.

Kasa kayıtlarında 353.972.92 T.L. gözükmektedir, fazlalık lira ve kuruşlu para bulunmamasından kaynaklanmaktadır.

1.2.BANKALAR

1.2.1. İş Bankası Yenişehir Şubesi 86.309.00 T.L.

1.2.2 Etibank Yenişehir Şubesi 7.434.00 T.L.

1.2.3. Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi (Hesap No:1321) 88.793.00 T.L.

1.2.4. Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi (Hesap No:1035) 11.409.19 T.L.

1.2.5. Ziraat Bankası Mithatpaşa Şubesi 2.140.00 T.L.

1.2.6. Halk Bankası K.Esat Şubesi 8.891.68 T.L.

1.2.7. Vakıflar Bankası Yenişehir Şubesi 6.104.00 T.L.

1.2.8. Garanti Bankası K.Esat Şubesi.. 500.00 T.L.

1.2.9. Posta Çeki Hesabı 2.410.00 T.L.

olduğu görülmüştür.

2- KAYIT DÜZENİ

2.1. Kasa defteri, kasa fişleri, mahsup fişleri, yardımcı defter ve Amerikan Usulü Yevmiye Defteri ve Demirbaş defteri kontrol edilmiş ve bunların usule uygun tutulduğu saptanmıştır.

2.2.1. İş Bankası Yenişehir Şubesinde Petrol Mühendisleri Odası Virmanı 38.439.00 T.L.

2.2.2 Etibank Yenişehir Şubesinde Fizik Mühendisleri Odası Virman 6.625.00 T.L.

2.2.3. Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi (Hesap No:1321) Halıflex kaplatma Ücreti.. 104.484.00 T.L.

2.2.4. Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi (Hesap No: 1035) Faiz geliri 170.00 T.L.

2.2.5. Halk Bankası K.Esat Şubesi faiz geliri 690.00 T.L. nin defter kayıtlarına işlenmesine karşın, banka hesap defterine işlenmediği görülmüştür.

3- BÜTÇE

3.1. GİDERLER:

Dokuz aylık dönem gider bütçesi 88.125.525 T.L. olup, gerçekleşen 40.184.781 T.L., gerçekleştirme oranı »46 dir.

3.2. GELİRLER

Dokuz aylık dönem gelir bütçesi 88.125.525-T.L. olup, gerçekleşen 33.853.687.86-T.L.,gerçekleştirme oranı %38 dir.

Gelirlerin son Uç aylık dönemde gerçekleşme oranının %54'ten, %38'e değişme nedeni Teknokrat'ın iade faturalarının tahakkuku sonucu yayın gelirlerinin düşmesidir.

Odaların Birlik Hissesi ödeme oranında dikkat çekici bir artış söz konusudur.

3.3 BORÇLULAR. (Dokuz aylık dönem sonu itibarıyla)

3.3.1. Yolluk avansları 500.000.00 T.L.

3.3.2. İş avansları 106.093.00 T.L.

3.3.3. Diğer borçlular. 917.960.26 T.L.

3.3.4. G.Dönem borçlular 25.246.441.25 T.L.

3.3.5. BİNA FONU borçluları 836.666.65 T.L.

3.4 ALACAKLILAR:(Dokuz aylık dönem sonu itibarıyla)

3.4.1. Ödenecek sigorta 5.124.213.00 T.L.

3.4.2. Vergi stopaj Damga 1.541.999.20 T.L.

3.4.3. ödenecek Ücretler 44.844.00 T.L.

3.4.4. Diğer alacaklılar 4.043.186.75 T.L.

3.5 BİNA FONU

Dokuz aylık dönem sonu itibarıyla 1.710.748.53 T.L. alacaktır.

3.6. 485.590 T.L.1tik Makina Mühendisleri Odası tarafından BİNA FONU borcuna karşılık verilen senet vardır. Senedin denetleme sırasında kullanıldığı görülmüştür.

4-UYGULANAN ÖNERİLER

4.1. Kasada Üst sınıra uyulduğu

4.2. Ödemelerin olanaklar çerçevesinde çek ile yapıldığı,

4.3. Kasanın günlük olarak işlendiği,

4.4. Geçmiş faturaların muhasebeleştirildiği ve yeni gelen faturalarda da yasal süre içinde işlem yapıldığı,

4.5. Yolluk ödemelerinde sınırlara uyulduğu belgelenmiş yol giderleri! ile fatura karşılımlı otel ücreti dışında ödeme yapılmadığı

4.6. 1.4.1987'den itibaren günlük döküm cetvelinin tutulması için hazırlık yapıldığı görülmüştür.

4.7. Muhasebeci alınması için gerekli çalışma yapıldığı belirtilmiştir.

5-UYGULANMAYAN ÖNERİLER

5.1. işlem görmeyen banka hesapları kapatılmamıştır. Kapatılması uygun olacaktır.

5.2. Tüm hesaplarda kuruş işlemi kaldırılmamıştır.

1986 yılı bütçe dönemi kapatılırken banka ve hesaplarda kuruş miktarlarının mahsupla gelir veya giderlere aktararak kaldırılmalıdır.

5.3. Kasa fişleri veya diğer fişlerle ödemeler sürmektedir. Denetleme sırasında Önerilen yöntemlerle en geç 1.4.1987'den itibaren bu uygulamaya son verilmelidir.

5.4. Tahsil fişi ve makbuzları birleştirilerek yeniden basılması konusunda herhangi bir hazırlık

yapılmadığı görülmüştür. Mali işler yönetmeliği gereği olan bu uygulamaya 1.4.1987'den itibaren kesinlikle geçilmelidir.

5.5. BİNA FONU hesabı bugünkü uygulamayla Mali İşler Yönetmeliğine aykırıdır. BİNA FONU uygulamasında ısrar edilecekse, bu fonda personel gideri gösterilmesi uygulamasına son verilmelidir. Burada çalışan personelin giderleri de bütçenin personel giderleri hesabında gösterilmelidir. Bu personel gideri

kadar Birlik'in BİNA FONU'na katılım payı düşülerek işlem yapılmalıdır. Ancak kesin çözüm. Bina fonunun tasfiye edilerek, yerine apartman yönetimi oluşturulmalıdır. Ayrıca 920 nolu Birlik kira ve BİNA FONU Gideri hiç işlem görmemiştir. Birlik kira-BİNA FONU katılım payının yıl sonunda tahakkuk ettirileceği ifade edilmiştir.

5.6. Teknokrat'ın dağıtım ile ilgili olarak Birlik kendi hesaplarında 390.689 T.L. alacaklı gözü

kürken, Hür Dağıtım'da kendini 209.054 T.L. alacaklı göstermektedir. HÜR Dağıtımca doğrudan temasa geçilerek hesabın denkleştirilmesi sağlanmalı, diğer gelir ve giderler de kesin çıkarılmalı ve muhasebeleştirilerek Teknokratla ilgili olarak öz bir rapor hazırlanması 1.4.1987'ye dek sonuçlandırılmalıdır.

5.7. Diğer alacaklılarda Merkez Saymanlık alacağı ile İbrahim ULUS adına gelen paranın Yönetim Kurulu kararı ile çeşitli gelirlere aktarılması uygun olacaktır. Diğer alacaklılarda gözüken TMMOB Sosyal Güvenlik Fonu'nun çeşitli gelirlere aktarılması düşünülmüyorsa, Mali İşler yönetmeliği gereği 12 nolu Yardımlaşma Fonu Hesabına aktarılmalıdır.

6-ÖNERİLER

6.1. Demirbaşların dönem sonu itibariyle sayımının yapılması, tüm demirbaşların defter kayıtlarına göre üzerine numara yapıştırılması, defterde kayıtlı olup bulunmayanların tutanakla kayıttan düşülmesi.

kayıtlı gözükmeyenlerin durumlarının belirlenmesi}

6.2. Teoman ALPTÜRK'e 17.11.1986 tarihinde verilen yolluk hesabı kapatılmamıştır, kapatılması}

6.3. Avukat İsmail Sami ÇAKMAK'a verilen 36.035 T.L., M.Faruk TAMER'e verilen 70.058 T.L. iş avansının kapatılması

6.4. Teknokrat'ın reklam alacağı gözüken Enersis ve Eprom'dan alacaklarla ilgili ihtilafların çözülmesi, firmalardan karşı fatura alınması veya tahsil edilmesi.

6.5. 703 nolu Geçmiş Dönem Odalar hissesi, 55 nolu Geçmiş Dönem Birlik Hisseleri borçluları hesabı ile mükerrer hesap olmaktadır. Bir yıl önce ödenmeyen borçlar tahakkuk ettirilerek yıl sonunda gelir kaydedildiği halde, ertesi yıl yine gelir olarak gözükmekte, dolayısıyla 55 nolu hesapta gözüken borçlarda ödendiği halde eksilmemektedir. Bu nedenle;

6.5.1. Geçmiş dönem birlik hissesi borçlarının 55 nolu hesaptan işlem görmesi,

6.5.2. 703 nolu hesabın Gecikme Zammı Hesabı'na dönüştürülmesi ve borçlar hesabında yeni hesap açılarak gecikme zammı borçlarının işlenmesi.

6.5.3. Yıllık Birlik Hisselerinin gerçekleşme ile ödeme farkının TMMOB bütçesinin kapatılma dönemi

olan Mart sonuna dek ödenmesi, ödenmeyenlerin Mart sonunda ana borç ve gecikme zammı olarak ayrı ayrı tahakkukları yapılarak ilgili hesaplara aktarılması.

6.5.4. Odaların yıl sonu itibariyle Birlik Hissesi borçlarının bütçelerinde tahakkuklarının yapılmasının sağlanması ve TMMOB bütçesinde gözüken alacaklılarda denklik sağlanması bu borçların Odaların bilanço ve faaliyet raporlarında gösterilmesinin sağlanması.

Ancak Birlik bütçe dönemi ile Odaların bütçe dönemi arasındaki faz farkı bazı sorunlar çıkartabilir. Bu durum, çıkacak sorunlar ışığında ayrıca değerlendirilebilir.

Böylelikle geçmiş ödenti borcu olan Odalar'ın bu borçları bitmediği sürece yapılan ödemelerin cari yıla işlenmemesi kendiliğinden sağlanacaktır. Aynı işlem, BİNA FONU için de geçerlidir.

6.6. TMMOB Mizanı ana kalemlerinin Mali İşler Yönetmeliğine uymadığı görülmüştür. Mizan kalemlerinin 1.4.1987 den itibaren aşağıdaki şekilde değiştirilmesi;

1- ÖZ VARLIK HESABI

2- KASA HESABI

20 Birlik Kasası

21 İl Koordinasyon Kurulları Kasası

211

212

213

3- BANKALAR HESABI

30 Birlik Bankaları

301

302

303

31 İl Koordinasyon Kurulları Bankaları

4- SABİT KIYMETLER HESABI

40 Gayri Menkuller

41 Demirbaş ve Döşeme

42 Kitaplık Demirbaşları

5- BORÇLULAR HESABI

50 İş Avansından Borçlular

51 Yolluk Avansından Borçlular

52 istihkak Avansından Borçlular

53 Diğer Borçları

54 Geçmiş Dönem Birlik Payı Borçları

55 Geçmiş Dönem Birlik Payı Gecikme Zammı Borçları

56 Geçmiş Dönem BİNA FONU Borçları

57 Senetler (Birliğe verilen senetler.)

6- ALACAKLILAR HESABI

60 Ödenecek Sigorta

61 Ödenecek Vergi

62 Ödenecek Sendika Keseneği

63 ödenecek Personel Ücretleri

64 Diğer Alacaklılar

65 Senetler (Birlik'in kendi adına verdiği senetler.)

7- GELİRLER HESABI

70 Odalar Birlik Payı ve Gecikme Zammı

700 Odalar Birlik Payı
701 Odalar Birlik Payı Gecikme Zammı

71 Hizmet Karşılığı Gelirler
72 Yayın Gelirleri
720 Süreli Yayınlar Gelirleri
7200 Reklam Gelirleri
7201 Satış Gelirleri
7203 Abone Gelirleri
7204 Diğer Gelirler
721 Diğer Yayın Gelirleri
7210 Reklam Geliri
7211 Satış Geliri
73 Diğer Gelirler

730 Kira Gelirleri
731 Faiz-Komisyon Gelirleri
732 Sair Gelirler

74 Bağış ve Yardımlar

8- GİDERLER HESABI

80 Yönetim Giderleri
800 Yönetici ödenekleri
801 Oturum ücretleri
802 Yolluk Giderleri
803 Temsil Giderleri
804 Genel Kurul Giderleri
805 Kongre-Konferans-Semîner Giderleri.
806 Danışmanlık Giderleri
807 SSK işveren Hissesi
81 Personel Giderleri
810 Personel ücretleri
811 Personel Sosyal Yardımları
812 Personel Fazla Çalışma
813 SSK işveren Hissesi
814 Tazminatlar
82 İşletme giderleri
820 Kira Giderleri
821 P.T.T. Giderleri
822 Kırtasiye ve Basılı Kağıt Giderleri
823 Isıtma-Aydınlatma-Su-Onarım ve Bakım Giderleri
824 Vergi-Resim-Harç ve Sigorta Giderleri
825 Sivil Savunma Payı
826 Dava-İcra
83 Diğer Giderler
830 Sosyal Bağış ve Yardımlar
831 Lokal Giderleri
832 Sair Giderler

84 Hizmet Karşılığı Giderler

85 Yayın Giderleri

850 Personel Giderleri

- 851 Sosyal Yardımlar
- 852 Personel Fazla Çalışma Giderleri
- 853 Baskı Kağıt Giderleri
- 854 İlan Reklam Giderleri
- 855 Telif-Hizmet Giderleri
- 856 Diğer Yayın Giderleri
- 857 SSK İşveren Hissesi
- 86 Temsilcilik Giderleri
- 860 Koordinasyon Kurulları Giderleri
- 861 Temsilcilik Giderleri

11- GEÇİCİ HESAP

110 BİNA FONU

12- YARDIMLAŞMA. FON HESABI

11-

7- SONUÇ

7.1. Denetleme de eksiklikler göz önünde bulundurularak bunların düzeltilmesine ve Özellikle 1987

bütçe döneminden itibaren Mali İşler Yönetmeliğinin tam olarak uygulanmasına yönelik eleştiri ve öneriler sürdürülmüştür. Gelir ve Gider bütçesinin gerçekleşmesi dönem sonunda değerlendirilecektir.

7.2. Birlik Genel Kurulu, Denetleme Kurulu'na. 1-1.1965 ten itibaren Mali İşler Yönetmeliği'ne uymayan Odaları denetleme görevi vermiştir. Ancak Birlik Yönetim Kurulu'nun şu ana dek hangi Odaların bu yönetmeliği uyguladıkları veya ne zaman bu uygulamaya geçtikleri 11e ilgili bilgi vermemesini göz önüne alan Denetleme Kurulu, tüm Odaların 1989 ve 1986 yılı hesaplarının kendisi tarafından belirlenecek tarihlerde aşağıda belirtilen konularda denetlenmesini Yönetim Kuruluna önermektedir.

7.2.1. Odalar Mali İşler Yönetmeliği'ni uyarladılar mı?

7.2.2. Geçici (transit) Hesabın kullanılma biçimleri yönetmeliğe uygun mu?

7.2.3. Birlik paylarının muhasebe eleştirme durumları ve bilançolarının düzenlenmesi yönetmeliğe uygun mu?

7.2.4. Odalara gerekli öneriler.

77

TMMOB DENETİM RAPORU

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin 18-19 Haziran 1987 tarihinde yapılan 1986 yılı dönem sonu DENETİM RAPORU'dur.

1- KASA VE BANKALAR

1.1. KASA DURUMU

Yapılan kasa kontrolünde (18 Haziran 1987 Saat 15:00) Nakit 114.900 TU.

Kasa kayıtlarında 114.803 TL. gözükmemektedir.

1.2. BANKALAR

1.2.1. İş Bankası Yenişehir Şubesi 309.485 TL.

1.2.2. Etibank Yenişehir Şubesi 1.844 TL.

1.2.3. Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi (Hesap No:1321) 400.369.- TL.

1.2.4. Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi (Hesap No: 1035) 11.409.-

19TL.

1.2.5. Ziraat Bankası Mithatpaşa Şubesi	2.140 TL.
1.2.6. Halk Bankası K.Esat Şubesi	8.891.68 TL.
1.2.7. Vakıflar Bankası Yenişehir Şubesi	6.104 TL.
1.2.8. Garanti Bankası K.Esat Şubesi	500 TL.
1.2.9. Posta Çeki Hesabı	18.910 TL.

olduğu görülmüştür.

2- KAYIT DÜZENİ

Kasa defteri,kasa f isteri,mahsup f işleri,yardımcı defter ve Amerikan Usulü Yevmiye Defteri ve Demirbaş defteri kontrol edilmiş ve bunların usule uygun tutulduğu saptanmıştır.

3- BÜTÇE

3.1. GİDERLER

1986 yılı gider bütçesi 117 500.703 TL.olup gerçekleşen 58.811.757.01 TL.,gerçekleşme oranı * 50,1'dir. Bütçeye göre Yönetim Giderlerinde 808.430.51Uazla harcama vardır.Diğer ana kalemlerde bütçeye göre eksik harcama vardır. Alt kalemlerde:

- Yolluk Ücretleri	1.0006.842 TL. , % 143,0
- Temsil giderleri	397.574 TL. , % 31,8
- Genel Kurul giderleri	715.315 TL. , % 286,1
- Kongre Seminer giderleri	775.708 TL. , % 155,1
- Danışmalık giderleri	36.996,5 TL. , % 4,4
- Personel fazla çalışma giderleri	20.584 TL. , % 10,3
-Tazminatlar	315.373 TL.,% 35,0
- Kira-BİNA FONU	323.211.47TL. , % 6,0
- Kırtasiye Matbaa	490.633 TL. , % 65,4
- Tamir-Bakım giderleri	45.942 TL. , % 15,3
- Diğer giderler	987.540.54TL. , % 123,4
- Koordinasyon Kurulu giderleri	2.422.599 TL. , - bütçeye göre fazla harcama vardır.

3.2. GELİRLER

1986 yılı bütçesi 117.500.703 TL.olup tahakkuk eden 87.907.521.04 TL., tahakkuk oranı % 74,8'dir.Ancak »demeler esas alınarak gerçekleşme 49.351.519.04 TL. olup oran % 42'dir.

Odaların bütçeye göre ödemesi gereken miktar 63.478.950 TL. .tahakkuk eden 79.496.059 TL. toplam ödenen 41.140.157 TL'dir. Bütçeye göre gerçekleşme oranı %64,8 .tahakkuka göre % 51,8'dir.

Yayın gelirlerinde gerçekleşme X 15,5 olup gelirlerin bütçeye göre düşük olmasının en önemli nedenlerinden biridir.

3.3. BORÇLULAR

3.3.1. iş avanslar	241.035 TL.
3.3.2. Diğer borçlular	204.000 TL.
3.3.3. Birlik hissesi borçlar	44.289.054 TL.
3.3.4. BİNA FONU borçlar	2.349.537 TL.
TOPLAM	47.083.626 TL.

3.4. ALACAKLILAR

3.4.1. Ödenecek SSK	6.164.921 TL.
---------------------	---------------

3.4.2. Ödenecek Vergi	12.323.392TL.
3.4.3. Ödenecek Ücret	503.919 TL.
3.4.4. Diğer Alacaklılar	4.730.618 TL.
TOPLAM	23.722.850 TL.

78

3.5. Bütçe ile ilgili Değerlendirme ve Öneriler

3.5.1. Giderler 58.811.757.01 TL. gerçekleştiği halde, ödemeler esas alınarak gerçekleşen gelir 49.351.519.04 TL'dir. Bu durumda 1986 Allında TMMOB'nin borçları 9,460.237.97 TL artmıştır.

3.5.2. Teknokrat'ın giderleri 20.908.858.5 TL. Gelirleri 7.442.188 TL. olup 13.466.670.5 TL zarardadır.

3.5.3. 1987 yılı içinde af çıkacağı da göz önüne alınarak SSK borçları kapatılmalıdır.

3.5.4. Vergi borçları için pazarlık yapı imalatı, 1987 yılı içinde kapatılma yolları aranmalıdır.

3.5.5. SSK ve Vergi borçları için kurumlar kabul ederse, borcu olan Odalardan borçlarına karşılık senet alınarak kurumlara verilmesi düşünülmeli, bu amaçla borcu olan Oda yöneticileri ile ortak ödeme yolları saptanmalıdır.

3.5.6. Odaların TMMOB'ye ödemelerinin gerçekleşme oranının düşüklüğü üzerine araştırma yapılmalı. Oda bütçeleri Üzerinden yapılan tahakkuklar daha gerçekçi bir baza oturtulmalıdır. TMMOB'nin tüm borçları ödenmesi koşuluyla geçmiş borçlar için gerekirse af düşünülmelidir.

4- GEÇMİŞ ÖNERİLER

İşlem görmeyen banka hesaplarının kapatılması ve Odalar bütçelerinin tahakkuku dışında tüm önerilere uyulduğu görülmüştür.

5- DİĞER ÖNERİLER

5.1. BİNA FONU'nun kaldırılması nedeniyle açığa çıkan ve emekliliği gelen personelin emekliye ayrılmasının sağlanması, gerektiğinde Odalardan borçlarına karşılık senet alınarak kıdem tazminatının ödenmesi

5.2. Odaların tahakkuk eden bütçelerinin TMMOB geç ulaşması nedeniyle TMMOB yıl sonu tahakkukları çok geç sonuçlanmaktadır, çözüm yolları aranması uygun olacaktır.

TMMOB DENETİM RAPORU

Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği'nin 12-13 Şubat 1988 tarihinde yapılan 1987 yılı (Nisan-Aralık 1987) yılı dönem sonu DENETİM RAPORU'dur.

1-KASA VE BANKALAR

1.1. KASA DURUMU

1.1.1. Yapılan kasa kontrolünde (12 Şubat Perşembe Saat 16:30) Nakit
301.060.-TL

1.2. BANKALAR

1.2.1. İş Bankası	502.887.000.-TL
1.2.2. Etibank Yenişehir Şubesi	13.099.00.-TL
1.2.3. Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi (Hesap No : 1321)	7.606.00.-TL
1.2.4. Ziraat Bankası Yenişehir Şubesi (Hesap No : 1035)	12.547.00.-TL
1.2.5. Ziraat Mithatpaşa Şubesi	2.354.00.-TL
1.2.6. Halk Bankası K. Esat Şubesi	9.771.000.-TL

1.2.7. Vakıflar Bankası Yenişehir Şubesi	6.690.00.-TL
1.2.8. Garanti Bankası K. Esat Şubesi	500.00.-TL
1.2.9. Posta Çeki Hesabı	18.910.00.-TL

2. KAYIT DÜZENİ

2.1. Kasa defteri, kasa fişleri, mahsup fişleri, yardımcı defter ve Amerikan Usulü Yevmiye Defteri ve Demirbaş defteri kontrol edilmiş ve bunların usule uygun tutulduğu saptanmıştır.

3- BÜTÇE

3.1. GİDERLER

Dokuz aylık dönem gider bütçesi 116.833.775.-TL olup, gerçekleşen 36.360.775.-TL, gerçekleşme oranı %31'dir.

3.2. GELİRLER

Dokuz aylık dönem gelir bütçesi 116.833.775.-TL olup, gerçekleşen 38.807.075,08.-TL, gerçekleşme oranı %33'dür.

3.3. BORÇLULAR : (Dokuz aylık dönem sonu itibariyle)

3.3.1. İş Avansları	230.000.-TL
3.3.2. Yolluk Avansları	457.-TL
3.3.3. Diğer Borçlular	4.917.099.-TL
3.3.4. Birlik payı borçluları	20.607.412.-TL
3.3.5 Bina fonu borçları	1.118.630.-TL

3.4. ALACAKLILAR (Dokuz aylık dönem sonu itibariyle.)

3.4.1. Ödenecek sigorta	8.167.185.-TL
3.4.2. Ödenecek vergiler	11.685.420.-TL
3.4.3. Ödenecek sendika kesintisi	9.880.-TL
3.4.4. Ödenecek ücretler	283.228.-TL
3.4.5. Diğer alacaklılar	5.924.666.-TL

4- ÖNERİLER

4.1. İşlem görmeyen banka hesaplarının (1.2.4'ten 1.2.'ye dek gelen banka hesapları) dönem sonuna dek

	31 Mart 1988	18 Nisan 1988
	91.382.-	214.065.-
1.2.1. İş Bankası	91.382.-	214.065.-
1.2.2. Etibank	10.232.-	19.724.-
1.2.3. Ziraat 1321	12.547.-	282.375.-
1.2.4. Ziraat 1035	12.547.-	12.547.-
1.2.5. Ziraat A/70	2.354.-	2.354.-
1.2.6. Halk Bankası	9.771.-	9.771.-
1.2.7. Vakıflar Bankası	6.690.-	6.690.-
1.2.8. Garanti Bankası	500.-	500.-
1.2.9. Posta Çekleri	18.910.-	18.910.-
TOPLAM	172.110.-	566.936.-

Olduğu görülmüştür.

2- KAYIT DÜZENİ

2.1. Kasa defteri, kasa fişleri, mahsup fişleri, yardımcı defter ve Amerikan Usulü Yevmiye Defteri ve Demirbaş defteri kontrol edilmiş ve bunların utul» uygun tutulduğu saptanmıştır.

2.2. TMMOB 29. Dönem gelir ve gider kayıtlarının düzenli bir biçimde tutulduğu, özellikle 1 Nisan 1987'den itibaren mali İşler Yönetmeliğine göre hesap işlemlerinin tümüne uyularak yeniden düzenleme yapıldığı, harcamaların beli,e makbuz ve faturalara dayandırıldığı ve bunların gerektiği şekilde saklandığı belirlenmiş, bu çalışmalar kurulumuzca övgüye değer bulunmuştur.

3- BÜTÇE

3.1. GİDERLER:

1987 yılı gider bütçesi 155.778.340.-TL olup gerçekleşen 75.205.929.-TL; gerçekleşme oranı %48'dir.

Ancak Teknokrat dergisinin kapatılması ve başka bir yayın çıkartılmaması nedeniyle yayın giderleri faslına konan 92.042.000.-TL göz önüne alınmadan, gider bütçesi 63.736.340.-TL olup gerçekleşme oranı %118'dir.

3.2. GELİRLER:

1987 yılı gelir bütçesi 155.778.340.-TL olup tahakkuk eden 162.118.040.-TL, tahakkuk oranı %104'dür. Ancak ödemeler esas alınarak gerçekleşme 57.853.900.-TL olup oran %37'dir.

Teknokrat dergisinin kapatılması ve başka bir yayın çıkartılmaması nedeniyle yayın gelirleri göz önüne alınmadan, gelir bütçesi 77.778.000.-TL olup gerçekleşme oranı %74'dür.

Gelirlerin düşük tahakkuk etme nedeni toplam birlik hissesinde ödeme payının %38 olmasından kaynaklanmaktadır.

3.3. BORÇLULAR

3.3.1 İş Avansları	46.000.- TL
3.3.2. Yolluk avansları	1.913.901.- TL
3.3.3. Diğer borçlular	254.000.- TL
3.3.4. Birlik Hissesi borçları	100.970.270.- TL
3.3.5. 1986 yılı BİNA FONU	587.296.- TL
3.3.6. 1987 yılı BİNA FONU	4.159.754.- TL
TOPLAM	107.931.221.- TL

<u>ODA BORÇLARI</u>		1986 bina		1987 bina
		<u>Birlik Hisse</u>	<u>payı borcu</u>	<u>payı borcu</u>
Elektrik	17.542.974			17.542.974
Fizik	135.463	99.158	341.217	575.838
Gemi	597.471			597.471
Gemi Mak.	515.677			515.677
İç Mimar		225.670	11.544	237.214
Jeoloji	1.933.430		1.933.430	

Jeofizik	700.000			700.000
İnşaat	15.281.876			15.281.876
Kimya	4.515.766			4.515.766
Makina	36.369.825		1.984.366	38.354.191
Meteoroloji		262.468	275.605	530.073
Mimarlar	15.117.842			15.117.842
Orman	2.184.178			2.184.178
Ziraat	6.075.768		824.996	6.900.000
ŞPMMO				164.444
	164.444			
TOPLAM	100.970.270	587.296	3.602.172	105.159.7383.
3.4. ALACAKLILAR				
3.4.1. ödenecek SSK Primleri			10.883.888	
3.4.2. Ödenecek Vergiler			11.688.162	
3.4.3. Ödenecek Sendika aidatları			18.531	
3.4.4. Ödenecek Ücretler1			956.213	
3.4.5. Diğer Alacaklılar	5.327.399			
TOPLAM			29.874.193	

3.5. Bütçe ile ilgili değerlendirme ve öneriler

Odaların birlik payı ödemelerinde düzensizlikler ve eksiklikler Birlik bütçesinin gerçekleşmesi ve ödemelerinde önemli sıkıntılar yaratmaktadır. Odaların Birlik payı borçları gittikçe yükselmektedir. 1987 yılında Odaların öngörülen birlik payı 62.810.000.- TL olmasına karşın tahakkuk eden 109.491.724.- TL'dir.

Tahakkuk eden birlik payı ile öngörülen birlik payı arasındaki bu denil yüksek fark, Odaların gerçekleşen bütçelerinin tahmini bütçelerine göre çok fazla olmasından kaynaklanmaktadır.

Bu durumu Odaların Mali İşler Yönetmeliğini uygulama oranlarının arttığı şeklinde değerlendirebiliriz

1987 yılı sonucunda Odaların birlik payı tahakkukunun % 82'i bütçe payı, % 18'i üye başına ödenen paydan kaynaklanmakta olup; bu oran bir birlik anlayışı açısından düşündürücüdür.

Önümüzdeki dönem özellikle SSK ve Vergi'den kaynaklanan birlik borçlarının çeşitli sorunlar yaratmadan en kısa sürede ödenmesi yolları aranmalıdır. Bu amaçla önümüzdeki dönem Odaların daha düzenli ödeme yapması sağlanmalıdır. TMMOB'nin tüm borçlarının ödenmesi koşuluyla kalan geçmiş borçlar için gerekirse af düşünülmelidir.

4-SONUÇ, GÖRÜŞ VE ÖNERİLER

Yapılan tüm denetimlerin raporlarının TMMOB 29 Dönem Çalışma Raporunda yayınlacağı göz önüne alınarak, bu raporlarda yer alan öze yönelik olmayan öneriler yinelenmemiştir.

4.1. TMMOB 29.Dönem Genel Kurulu, 1,1.1985 ten itibaren Mali İşler Yönetmeliğine uymayan Odaların gelir ve gider bütçelerinin

birimleriyle birlikte denetlenmesi için Denetleme Kurulunu, inceleme sonucunda Mali İşler Yönetmeliğine uymamaktan dolayı tahakkuk edecek Birlik payı borçlarının faizleri ile birlikte icra yoluyla tahsil edilmesi için Birlik Yönetim Kurulunu görevlendirmişti.

Hesap düzenlemeleri veya işlemleri Mali İşler Yönetmeliği'ne uymayan Odaların listesi Birlik Yönetim Kurulu'nca Birlik Denetleme Kurulu'na bildirilmemiştir.

Bu durumu göz önüne alan Birlik Denetleme Kurulu 20-21 Şubat 1987 günü yaptığı denetleme sonucunda yazdığı raporda tüm odaların denetlenmesini Birlik Yönetim Kurulu'na önermiştir.

Bu öneriye Birlik Yönetim Kurulu'nca yanıt verilmemiştir. Sonuçta TMMOB 29.Dönem Genel Kurulu'nun Birlik Denetleme ve Yönetim Kurulu'na verdiği görev yerine getirilememiştir.

4.2. Ayrıca tüm odaların birimleriyle birlikte Birlik Denetleme Kurulu tarafından denetlenmesi maddeten olanaksızdır. Bu amaçla denetim usulleri Birlik ve Oda Denetleme Kurulları görev ve yetkileri ile Birlik ve Oda Denetleme Kurulları arasındaki ilişki biçimlerini de içeren TMMOB ve Odalar Denetimi Yönetmeliği önerisi hazırlanarak Genel Kurula sunulmak üzere Birlik Yönetim Kurulu'na verilmiştir. Öneri benimsenirse, öneri doğrultusunda gerekli tüzük ve mali işler yönetmeliği değişiklikleri için hazırlık yapılmalıdır.

4.3. TMMOB Tüzüğü'nün 97-a maddesi uyarınca Oda Denetim Kurulu raporlarının hiç biri Birlik Yönetim Kurulu'na verilmemiştir. Önümüzdeki çalışma döneminde Tüzüğün bu maddesine Odaların uyması sağlanmalıdır. Hazırlanan TMMOB ve Odalar Denetim Yönetmeliği taslağı, bu maddenin uygulanması için çözüm yolları önermektedir.

4.4 TMMOB 29.Dönem Genel Kurulu'nda yalnızca o dönemi içeren Bütçe Yönetmeliği kabul edilmiştir. Daha önceki dönemlerde de yapılan uygulama buna benzerdir. Oysa Bütçe Yönetmeliğinde yer alan bazı maddeler süreklilik içermekte olup Tüzük ve/veya Mali İşler Yönetmeliğine aktarılmalıdır.

Birlik Payı'nın hesaplanma yöntemi ve her yıl yeniden belirlenmesi gereken kasa nakit miktarı, huzur hakkı vb. ödeme miktarları bütçenin ön ekinde yer alarak, bütçe ile birlikte Genel Kurulun onayına sunulması daha uygun olacaktır.

4.5. Yücel Özel'in aykırı görüşü ektedir.

Yücel Özel'in GÖRÜŞÜ

TMMOB Kanunu'nun 4/f maddesinde, Birlik Hisselerini ödemeyen odaların Birlik Genel Kuruluna katılamayacağı açık ve net bir şekilde yer almıştır.

Birlik Hissesi ödemelerinin ciddiyetle yapılması ve odalarca üst örgütün gelişme ve güçlenmesinin önemli araçlarından birisi olan Birlik payının

ödenmesine saygı gösterilmesinin yolu,Kanunda böyle sağlanmaya çalışılmıştır.Odalar Üyelerinin bu konuda hassas davranmalarının ve oda yönetimlerini denetlemelerinin bir yolu da Üst örgüt Genel Kuruluna katılıp katılmama ile belirlenebilir.

Bu nedenlerle Birlik Yönetim Kurulunun Birlik Hissesi borcu olan odaları uyarması ve Üst Örgüt Genel Kuruluna giremeyeceklerini belirterek delege listelerinin ilanı süresi sonuna kadar tahmini bütçeleri üzerinden 31.12.1987 tarihine kadar tahakkuk eden Birlik Hissesi paylarını ödemelerini istemelidir.

7.6. SONUÇLAR

"Yukarıda XXIX Dönem'de yapılabilen ve yapılamayan çalışmaların bir özeti verilmiştir.

TMMOB, XXIX. Dönem1 de güçlüklerle karşılaştıkça yol almıştır. Bugün yaşanan sonuçlar, 20 yıla yakın bir süredir yılmadan ve bunalmadan verilen mücadelelerin bir ara ürünüdür. Yıllardır çok güç koşullar altında görev yapmak için çabalayan TMMOB'yi, önümüzdeki zor günlerde, daha çetin görevler beklemektedir.

Bu olgu enine boyuna değerlendirilmeli; geçen dönemde kısmen aşılacak dağınıklığın ve etkisizliğin önümüzdeki dönemde büyük ölçüde aşılabilmesi için; istek, İyi niyet, inanç ve kararlılık gösterilmelidir.

Halkımızın TMMOB ve üyelerinden yerine getirilmesi güç görevler beklediği bu dönemde, 4,5 milyarı bulan bütçeleri yıllarca süren zor mücadelelerle yönetimde sürekliliği sağlayan yönetici kadroları, örgüte güvenen, inanmış ve bilinçli on binlerce mühendis ve mimarı ile Türkiye'de adından güven ve sevgi ile bahsedilen TMMOB'yi bu anlamda çok layık kılacak bir yapıya ulaştırmak, bu genel kurul'un görevidir.

Ayrılmaz bir parçası olduğumuz Türkiye Emekçi Halkının ve dolayısıyla bizlerin sorunlarının çözümü yolunda görev yapabilecek bir TMMOB için bu Genel Kurul'un ışık tutacağına inanıyoruz."

Saygılarımızla,

TMMOB 1988-1989 GELİR BÜTÇESİ

	1988	1989
1.TMMOB ODALAR HİSSESİ	174.703.493.-	241.042.621
2.ODALARCA YAPILACAK OLAĞANÜSTÜ YARDIM	1.-	1.-
3.DEVREDEN ALACAKLAR	50.000.000	50.970.270.-
4.HİZMET KARŞILIĞI GELİRLER	5.000.000.-	10.000.000.-
5.ÇEŞİTLİ GELİRLER	5.000.000.-	10.000.000.-
TOPLAM	234.703.494.-	312.012.892.-

TMMOB XXIX.DÖNEM YÖNETİM KURULU

8. YENİ DÖNEM BÜTÇE VE KADROLARI

30. DÖNEM TMMOB GİDER BÜTÇESİ (TAHMİNİ) (1988)

Hesap No	GİDERLER	1988 Tahmini
800	YÖNETİM GİDERLERİ	72.000.000.-
800	Yönetici Ücretleri	30.000.000.-
801	Oturum Ücretleri	1.-
802	Yolluk ve Vesaiti Nak. Gid.	11.999.999.-
803	Temsil Giderleri	10.500.000.-
804	Genel Kurul Giderleri	2.500.000.-
805	Kongre-Seminer Giderleri	10.000.000.-
806	Danışmanlık Giderleri	2.000.000.-
807	SSK İşveren Hissesi	5.000.000.-
81	PERSONEL GİDERLERİ	94.500.000.-
810	Personel Ücretleri	50.000.000.-
811	Personel Sosyal Yardımları	30.000.000.-
812	Fazla Çalışma	500.000.-
813	SSK İşveren Hissesi	7.500.000.-
814	Tazminatlar	5.000.000.-
815	Zorunlu Tasarruf Fonu	1.500.000.-
82	İŞLETME GİDERLERİ	20.000.000.-
820	Kira Giderleri-Aidat Gid.	10.500.
821	PTT Giderleri	5.250.000.-
822	Kırtasiye Matbua	2.000.000.-
823	Onarım-Tamir	750.000.-
824	Vergi Resim Harç	500.000.-
825	Sivil Savunma Fon Payı	500.000.-
826	Dava-İcra Giderleri	500.000.-
83	ÇEŞİTLİ GİDERLER	30.500.000.-
830	Bağış ve Yardım	1.-
831	Lokal Giderleri	999.999.-
832	Diğer Giderler	4.500.000.-
833	Geçmiş Dönem Borçları	25.000.000.-
84	HİZMET KARŞILIĞI GİDERLER	3.000.000.-
840	Hizmet Karşılığı Giderler	2.000.000.-
841	Fotokopi Giderleri	1.000.000.-
85	YAYIN GİDERLERİ	12.703.492.-
850	Personel Giderleri	3.-
851	Sosyal Yardımlar	1.-
852	Fazla Çalışma	1.-
853	Baskı Kağıt	11.703.485.-
854	İlan-Reklam	1.-
855	Telif Hizmet	1.000.000.-
856	SSK İşveren Hissesi	1.-
86	TEMSİLCİLİK GİDERLERİ	2.-
860	İl koordinasyon K. Giderleri	1.-

861	Temsilcilik Giderleri	1.-
87	KIYMET ALIMLARI	2.000.000.-
870	Demirbaş ve Gayrimenkul	2.000.000.-

30. DÖNEM TMMOB GİDER BÜTÇESİ (TAHMİNİ)

Hesap No	GİDERLER	1989 TAHMİNİ
80	YÖNETİM GİDERLERİ	96.000.000.-
800	Yönetici Ücretleri	45.000.000.-
801	Oturum Ücretleri	1.-
802	Yolluk ve Vesaiti Nakliye Gid.	15.999.999.-
803	Temsil Giderleri	14.000.000.-
804	Genel Kurul Giderleri	5.000.000.-
805	Kongre-Seminer Giderleri	6.000.000.-
806	Danışmanlık Giderleri	2.500.000.-
807	SSK işveren Hissesi	7.500.000.-
81	PERSONEL GİDERLERİ	136.000.000.-
810	Personel ücretleri	80.000.000.-
811	Personel Sosyal Yardımları	40.000.000.-
812	Fazla Çalışma	1.000.000.-
813	SSK İşveren Hissesi	9.500.000.-
814	Tazminatlar	3.500.000.-
815	Zorunlu Tasarruf Fonu	2.000.000.-
82	İŞLETME GİDERLERİ	29.000.000.-
820	Kira Giderleri-Aidat Giderleri	15.000.000.-
821	PTT Giderleri	7.500.000.-
822	Kırtasiye Matbaa	3.000.000.-
823	Onarım-Tamir	1.250.000.-
824	Vergi, Resim, Harç	750.000.-
825	Sivil Savunma Fon Payı	750.000.-
826	Dava icra Giderleri	750.000.-
83	ÇEŞİTLİ GİDERLER	27.374.195.-
830	Bağış ve Yardım	
831	Lokal Giderleri	1.-
832	Diğer Giderler	2.500.000.-
833	Geçmiş Dönem Borçları	24.874.193.-
84	HİZMET KARŞILIĞI GİDERLER	3.000.000.-
840	Hizmet Karşılığı Giderler	1.500.000.-
841	Fotokopi Giderleri	1.500.000.-
85	YAYIN GİDERLERİ	17.638.690.-
850	Personel Giderleri	3.-
851	Sosyal Yardımlar	1.-
852	Fazla Çalışma	1.-
853	Baskı Kağıt	16.138.688.-
854	İlan-Reklam	1.-

855 Telif Hizmet	1.500.000.-
856 SSK İşveren Hissesi	
86 TEMSİLCİLİK GİDERLERİ	
860 İl Koordinasyon K.Giderleri	
861 Temsilcilik Giderleri	
87 KIYMET ALIMLARI	3.000.000.-
870 Demirbaş ve Gayrimenkul	3.000.000.-
TOPLAM	312.012.892.-

TMMOB KADRO CETVELİ	
Kadro Unvanı YÖNETİCİ	1988 Brüt Maaş
1. Başkan	1.-
2. Genel Sekreter	700.000.-
3. Genel Sekreter Yardımcısı	450.000.-
4. Genel Sekreter Yardımcısı	450.000.-
5. Genel Sekreter Yardımcısı	1.-
6. Basın Halkla ilişkiler Müd.	1.-
7. Hukuk Müşaviri	1.-
8. Hukuk Müşaviri	1.-
9. Büro Müdürü	250.000.-
10. Büro Şefi	225.000.-
11. Sekreter	200.000.-
12. Daktilo	150.000.-
13. Kat Görevlisi (Bekçi)	150.000.-
14. Kat Görevlisi (Kalorifer)	150.000.-
15. Kat Görevlisi (Fotokopi)	150.000.-
16. Kütüphane Şefi	225.000.-
17. Kütüphane	200.000.-
18. Muhasebe Müdürü	1.-
19. Muhasebe Şefi	200.000.-
20. Veznedar	200.000.-
21. BİM Müdürü	450.000.-
22. BİM Şefi	350.000.-
23. Operatör	200.000.-
24. Operatör	200.000.-
25. Operatör	1.-
26. Şoför	150.000.-
27. Danışman	1.-
28. Danışman	1.-
29. Basım Yayın Şefi	1.-
30. Muhabir	1.-
31. Muhabir	

YÖNETİM KURULU TASARISI
TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİĞİ BÜTÇE UYGULAMA
ESASLARI 1988-1989 DÖNEMİ

Madde 1- Bu dönem için, TMMOB yasasının 12-a maddesi gereğince.

Odaların ödeyecekleri Birlik Payı;

1988 Dönemi için

- a. Üye başına 70 TL
- b- Gerçekleşen Gelir bütçesinden
1.500 Milyon'a kadar, % 3 (Üç) oranında
2.500 Milyon'dan sonra % 1 (Bir) oranında

1989 Dönem için

- a- Üye başına 100 TL
- b- Gerçekleşen gelir bütçesinden
1. 500 Milyon'a kadar, % 3 (Üç) oranında
2. 500 Milyon'dan sonra, % 1 (Bir) oranında

Yukarıda belirtilen yöntemlere göre her bir dönem için hesaplanan a ve b toplamları, gerçekleşen gelir bütçesinin % 7 (Yedi) sini geçmemesi koşulu ile hesaplanır.

a ile b'nin toplamı dönemin her iki bölümü için, tahmini bütçeleri üzerinden, 12 ayda eşit taksitlerle peşin olarak Odalarda tahsil edilir. Bütçe dönemi sonunda Odaların bütçe gerçekleştirmelerine göre kesin borç-alacak hesabı çıkarılır. Oda ödentilerinden fazlalık varsa bir sonraki döneme alacak kaydedilir, borç bakiyesi 15 (On beş) gün içerisinde tahsil edilir.

Birlik hissesi paylarının yeni bütçe yılına göre düzenlenmesi ve 1 Nisan'dan itibaren yürürlüğe konmasına Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

Madde 2- Odalarca ödenecek Birlik Hissesi vb. katılım paylarının her ayın ilk haftası sonuna kadar ödenmesi esastır. Gecikmelerde her ay için % 2 gecikme zammı tahakkuk ettirilir.

Madde 3- Birlik kasasında en fazla nakit olarak 1 .000.000.-TL bulundurulabilir. Aşan miktarlar o günün sonunda bankaya yatırılır.

Madde 4-Birlik Başkanı, İl Başkanı, Genel Sekreter ile Sayman Üye, Birlik Yönetim Kurulunun kararı olmaksızın 200.000.-TL'ya kadar olan harcamaları yapabilirler. Bu miktarın üzerindeki bütün harcamalar için Yönetim Kurulu Kararı gereklidir.

Madde 5- Bütün Odalar üyelerinden kayıt ile kimlik ücreti ile üye ödentisini eşit olarak tahsil ederler. Bu miktarlar Birlik Genel Kurulunda belirlenir. Oda Tüzük ve Yönetmeliklerinde konuyla ilgili maddelerin değiştirilmesinde Oda Yönetim Kurulları görevli ve yetkilidirler.

1 Nisan 1988'den geçerli olmak üzere üye ödentileri 700.-TL'dir.

Önümüzdeki Birlik Genel Kuruluna dek, daha yüksek üye ödentisi alan Odalar bu uygulamalarını sürdürürler.

Madde 6- Mesleki araştırma ve tanıtım yapan kurum ve kuruluşlarca

postalanması talep edilen tanıtım, broşür vb. matbuat için, posta masrafları, çeşitli giderler ve adres başına en az 100 TL ücret alınarak ilgili Oda tarafından işlemler yürütülür. Ücret alınmaması konusunda Yönetim Kurulları yetkilidir.

Madde 7- Yönetim Kurulu üyelerine katıldıkları her toplantı için, 1988 yılında 4.000.-TL, 1989 yılında 6.000.-TL, Denetleme ve Onur Kurulu üyelerine her gün için 1988 yılında 5.000.-TL, 1989 yılında 7.500.-TL ulaşım gideri (vesaiti-nakliye) ödenir.

Yönetim Kurulu kararlarıyla kurulan Daimi Komite ve Komisyonlarda görev yapanlara katıldıkları her toplantı için yulardaki esaslar çerçevesinde ulaşım gideri ödenmesine yönetim kurulu yetkilidir.

Madde 8- Bu yönetmelik 1 Nisan 1988 tarihinden geçerli olmak üzere Genel Kurulun ardından yürürlüğe girer. Bu yönetmeliği uygulamaya Birlik Yönetim Kurulu yetkilidir.

1988-1989 YILI TMMOB TAHMİNİ BÜTÇESİ ÜZERİNE TMMOB DENETÇİLERİNİN GÖRÜŞLERİ

1.

TMMOB Yönetim Kurulu tarafından önerilen 1988 yılı Birlik Gider Bütçesi 218.522.012 TL. Birlik Gelir Bütçesi 234.703.484 TL. dir. 1989 yılı için Birlik Gelir Bütçesi 320.000.001 TL. olup Birlik Gider Bütçesi yoktur. Önerilen kadro sayısı 30 dur.

Birlik Bütçesi denk bütçe yapılması gerekliliği göz önüne alınarak gelir-gider bütçesi arasında fark düzeltilmeli, 1989 yılı için de fazla gider bütçesi yapılmalıdır.

2. KADROLAR

Birlik kadroları üç grupta değerlendirilmelidir,

1. Profesyonel Yöneticiler ve süreli sözleşmeli personel
2. Danışmanlar
3. Toplu Sözleşmeli Personel

2.1. Genel Sekreter ve Genel Sekreter Yardımcıları için verilen Ücretlerin tek bir miktar olarak belirlenmesi yerine Yönetim Kuruluna belirli sınırlar içinde yetki verilmelidir. Genel Sekreter için bu sınır 1988 yılı için 700.000 TL.- 1.000.000 TL.- artı 4 maaş ikramiye, Genel Sekreter Yardımcıları için 400.000 'ü. ile 750.000 TL. artı 4 maaş ikramiye arasında düşünülmelidir. Bu kadroların 1989 yılı ücretleri için toplu sözleşme zammından az olmamak kaydıyla Birlik Yönetim Kurulu yetkili olmalıdır. Ayrıca Koordinasyon Kurulu Sekreterliklerinin profesyonelleşmesi göz önüne alınarak Genel Sekreter yardımcılıkları kadrolarının arttırılmasında yarar vardır.

2.2. Hukuk Müşaviri Kadrosuna kadro cetvelinde ücret konmalıdır.

2.3. Toplu sözleşmeli kadrolarda gereksiz bir unvanı kargaşası yaratılmıştır,

Unvanlar sadeleştirilmelidir.

2.3.1. Profesyonel Genel Sekreter Yardımcılığı kadroları varken Müdür unvanlı kadrolara gerek yoktur. Bu nedenle Basın ve Halkla İlişkiler Müdürü, Büro Müdürü, Muhasebe Müdürü, BİM Müdürü kadroları gereksizdir, kaldırılmalıdır.

2.3.2. Bina fonu kaldırılıp, apartman yöneticiliğine dönüşmesi için Denetçilerin önerisi Birlik Yönetim Kurulunca kabul edilmiştir. Bu nedenle üç adet kat görevlisi kadrosu kaldırılmalıdır. Yerine, 1 adet Hizmetli Kadrosu yeterlidir.

2.3.3. BİM merkezi için operatör kadrosu fazladır. Ayrıca bu iş için büro görevlisi unvanı yeterlidir. BİM Müdürü kadrosunun kaldırıldığı göz önüne alınarak bir adet teknik görevli kadrosu dahi ihdas edilebilir. BİM Şefi ve Teknik Görevli kadroları süreli sözleşmeli personel arasında yer almalıdır.

2.3.4. Şoför ve Danışman kadroları kaldırılmalıdır.

2.3.5. İki adet muhabir Kadrosu kaldırılıp, yerine büro görevlisi (yayın) kadrosu ihdas edilebilir.

2.3.6. Dönem içinde gelişmelere göre gereğinde kullanılmak üzere yeterli sayıda depo olarak büro görevlisi ve hizmetli kadroları ihdas edilebilir.

3. ÖNÜMÜZDEKİ DÖNEM BİRLİK KADRO CETVELİ ÖNERİMİZ AŞAĞIDIR

3.1. Profesyonel Yöneticiler ve Süreli Sözleşmeli Personel

1. Başkan		1.-
2. Genel Sekreter	700.000 - 1.000.000.-	
3. Genel Sekreter Yardımcısı	400.000.-750.000.-	
4. "	400.000.- 750.000.-	
5. "	1.-	
6. "	1.-	
7. "	1.-	
8. "	1.-	
9. "	1.-	
10. "	1.-	
11. Teknik Görevli (BİM Şefi)	400.000.-750.000.-	
12. Teknik Görevli (BİM)	400.000.-750.000.-	

3.2. DANIŞMANLAR

13. Hukuk Müşaviri

3.3. Toplu Sözleşmeli Personel

14. Muhasebe Şefi	250.000.-
15. Büro Şefi	225.000.-
16. Basın Yayın Şefi	1.-
17. Kütüphane Şefi	225.000.-
18. Muhasebe Görevlisi	200.000.-
19. Büro Görevlisi	200.000.-

20. Büro Görevlisi	150.000.-	
21. Büro Görevlisi (Operatör)		200.000.-
22. Büro Görevlisi (Operatör)		200.000.-
23. Büro Görevlisi (Yayın)	1.-	
24. Büro Görevlisi	1.-	
25. Büro Görevlisi	1.-	
26. Büro Görevlisi	1.-	
27. Hizmetli	150.000.-	
28. Hizmetli	1.-	
29. Hizmetli	1.-	
30. Hizmetli	1.-	

Önümüzdeki dönem yayın çıkartılabilmesi için yayın giderleri artırılarak esnek bütçe yapılmalıdır. Bu amaçla da gelir bütçesine yayın geliri konulmalıdır. Ayrıca butça içindeki personel harcamaları oranı çok yüksektir. Kadro önerisi doğrultusunda düşünölmelidir.

5. BÜTÇE UYGULAMA ESASLARI

Birlik denetleme üyeleri ayrı ayrı görüş belirtmişlerdir.

Yücel ÖZER'in görüşü:

- Birlik payı hesaplanmasını belirleyen birinci maddede (... gerçekleşen gelir bütçesinin %5'ini geçmemesi koşulu ile hesaplanır) şeklinde değişiklik yapılmalıdır.

- Beşinci madde içeriği Birlik Genel Kurulunda tartışılarak tüm oda Üyelerinin Üye ödentileri birlik genel kurulunca eşit olarak belirlenecek maddenin yazılış biçimi yeniden düzenlenmelidir.

Yusuf ÜNLER'in görüşü:

1. TMMOB Yasasının 12 a maddesi odalarca ödenecek birlik payını şöyle tanımlamaktadır.

- Birlik idare heyetince odalar kayıtlı aza adetine göre her yıl için aza başına tespit olunacak ve odalar bütçesinden ödenecek hisse

Yasanın 12 maddesi birlik paylarını ayrı ayrı tanımladığına göre Üye sayısına ve bütçeye göre ayrı ayrı pay alınmasını belirtseydi bunu başka bir şıkta belirtirdi. Yasanın 12 maddesinin a şikkı birlik payının üye sayısına göre belirlenmesine ve bu payların doğrudan Üyeden alınmasını değil odaların bütçesinden ödenmesini esas almaktadır. Bu anlayış tüm birlik tüm örgütlenmeleri içeren kitle örgütlerinde geçerli anlayıştır.

Oysa 1987 yılında tahakkuk eden Odalar birlik paylarının % 18'i üye başına olup % 82'si bütçeler üzerindedir. Genelde odaların bütçelerinin büyüklüğü etkin çalışmalarla gerçekleşmektedir. Özellikle bütçeleri büyüten kalemler olan yayın, ajanda başımı, reklam, seminer, sempozyum, sürücü okulu ve benzeri hizmet gelirleri yaklaşık aynı miktarda hatta bazen daha fazla gidere

yol açmaktadır. Birlik Paylarının bütçe ağırlıklı toplanması etkin ve başarılı çalışma yapan odaları bir tür cezalandırmaya dönüşmektedir. Kaldı ki bu tür gelirler TMMOB Mali İşler Yönetmeliği kuralları çiğnenerek muhasebe hesaplarında gösterilmeme olanağı bulunan gelirlerdir.

Birlik Payı giderleri çok yüksek olmayan, ayrıca bütçede gösterilmeme olanağı zor olan aşağıdaki kalemlerden alınabilir.

a- Proje Vize Gelirleri

b- Belge Gelirleri (Yeterlik Belgesi,Kalite Belgesi,Büro tescil Belgesi,SMM Belgesi, Kimlik belgesi v.b)

c- Ekspertizlik. Bilirkişilik, Periyodik Kontrol Gelirleri

d- Yarışma,ödü ve odalarca dağıtılan işlerin gelirleri

Ancak bazı odaların örgütlülük ve bürokratik işleyiş alizeni bütçelerin bu denli ayrıntılı takibini zorlaştırmaktadır.

Sonuç olarak Birlik Payları ödenmesinde yasa ve kitle örgütü anlayışı gereği üye başına pay ödeme şekli yerleştirilmelidir. Bütçeden tahakkuk ettirilecek pay sembolikleştirilmelidir.

Geçiş aşamasında ise bu oran giderek azaltılmalıdır. Düşüncelerimi korumakla birlikte Yönetim Kurulunun hazırladığı önerinin mantığını bozmadan Odaların ödeyecekleri Birlik Payı

1988 Dönemi İçin

a- Üye başına 70 1ı

b- Gerçekleşen gelir bütçesinden 500.000.000'a kadar %3 (üç) oranında

1989 Dönemi için

a- Üye başına 100 TL/Ay

b- Gerçekleşen gelir bütçesinde 750 milyona kadar % 2(iki) oranında ve yukarda belirtilen yöntemlere göre her yıl için hesaplanan a ve b toplamları gerçekleşen gelir bütçesinin %1 sini geçmemesi koşulu ile hesaplanır şeklinde değiştirilmelidir.

2. Odaların 31.3.1986 tarihli Birlik Payı Borçları ve onların tahakkuk eden faiz borçları ve tüm faiz borçları için af getirilmelidir.

Aksi halde Odalardan önümüzdeki dönem Birlik Paylarını tahsil etmek zorlaşacaktır.

3. Bütçe esaslarındaki biçimsel-yanlışlar ve çelişen maddeler düzeltilmelidir.

Özcan Okumuş'un Görüşü

TMMOB'de mesleki faaliyetler şimdiki şekli ile aşağıdan yukarıya örgütlenmeye devam ederken, mevcut idari ve mali yapı aşağıdaki şekilde yeniden değiştirilerek yukardan aşağıya bir örgütlenme getirilmelidir. Bunun için:

1) Oda Yönetim Kurulları kendi bütçe taslaklarını hazırlayıp Genel Kurullarından "Tahmini Bütçe Önerisi" şeklinde geçirip TMMOB Genel Kuruluna sunmalıdır. TMMOB Genel Kurulunda Birlik Yönetim Kurulu tahmini bütçe önerisi de birleştirilerek, tüm odaları ve Birliği kapsayacak şekilde görüşülerek tek bir TMMOB tahmini bütçesi kabul edilmelidir. Bu şekilde TMMOB içinde bütçe uygulamaları dönem olarak da birleştirilmiş olacaktır.

2) Odaların mesleki faaliyetleri ile ilgili Yönetmeliklerinin uygulanmasına devam edilmeli, bunun dışında odaların idari ve mali konularda uyguladığı tüm Tüzük ve Yönetmelikleri yürürlükten kaldırılmalıdır. TMMOB'nin Tüzüğü ve Yönetmelikleri tüm birimler için uygulanmalı, Tüzük ve yönetmeliklere oda özellerine ilişkin konulacak hükümler TMMOB Genel Kurulunda kabul edilerek, Tüzük ve Yönetmeliklere konulmalıdır.

3) Odaların kendi bastırdıkları tüm muhasebe evrakı tahsil, tediye fişleri, makbuzlar vs.) kaldırılmalı, bu tür evrak TMMOB tarafından tek elden bastırılarak tüm birimlere ihtiyaç kadar zimmetlenmeli, tüm birimler (oda, şube, Bölge Temsilciliği, Temsilcilik, vs.) bu tek tip muhasebe evrakı ile tahsil ve tediyelelerini gerçekleştirmelidir.

4) Odalar her ay tahsil ve tediyelelerinin toplamını, banka tahsilatlarını da ekleyerek TMMOB'ye rapor etmeli, biten muhasebe koçanlarını raporlar ile birlikte TMMOB'ne göndermelidir. TMMOB hisseleri, odaların tahsil evrakı Üzerinden ve TMMOB Genel Kurulunda kararlaştırılacak bir oran üzerinden (% 5 teklif edilir) günü gününe tahakkuk ettirilmeli, günü gününe TMMOB'nin göstereceği banka hesabına yatırılmalıdır. Böylece ödeme koşulları çok uygun hale getirilecek, odaların ödeme sıkıntıları giderilecektir.

Şu anda TMMOB'ne borcu olan odalar, borçlarını tasfiye edinceye kadar tahsilatları üzerinden % 5 yerine % 5.5. ödemeye devam etmelidirler.

5) Yukarıdaki esaslara göre TMMOB Tüzük ve Yönetmeliklerinde değişiklikler yapılmalıdır

EKLER

9.1. YAYIN KOMİTESİ RAPORU

KOMİSYON RAPORU

Komisyonumuz, Teknokrat Dergisinin yayınına Yönetim Kurulu kararıyla son verilmesinden sonra TMMOB'nin sürdüreceği periyodik yayın etkinlikleri konusunda Yönetim Kurulu'na öneri getirmek üzere yaptığı çalışmalarda aşağıdaki sonuçlara varmıştır.

1. Komisyonumuz, TMMOB 28. Dönem Çalışma Programı Yayın Etkinlikleri 4. a ve b maddelerinde belirtilen TMMOB Bülteni ve TMMOB Birlik Dergisi 'nin örgütün varlığı ve güçlenmesi açısından önemli araçlar olduklarına kanısındadır.

2. Komisyonumuz, üye örgüt bağlantısını birinci elden sağlamak için, tüm üyelere ulaşacak, TMMOB'nin, Odalarının, mesleki, teknik ve bilimsel konulardaki görüşlerini ve saptamalarını üyelerin bilgisine sunacak, Üyelerden gelecek katkılara bir platform oluşturacak, demokratik bir toplum geliştirme mücadelesine, TMMOB, odalar ve üyelerin katkılarını sağlayacak, daha önceki

tartışmalarda kullanılan deyimle "1. Kanal" bir Birlik dergisinin gereğine inanmakta, ancak mevcut koşullar özellikle mali koşullar göz önüne alınarak, bu yayının derhal hayata geçirilmesinin olanaklarının mevcut olmadığını ve çalışma programında da belirtildiği gibi bu dönemde böyle bir yayının, hazırlık, planlama, oluşum çalışmalarının sürdürülerek, önümüzdeki TMMOB Yönetim döneminde yayına başlanabilmesinin sağlanması gerektiğini saptamaktadır.

3. Komisyonumuz, TMMOB'nin bu dönemde sürdüreceği yayının örgüt içi haberleşmeyi, birlikteliği pekiştirmeyi sağlamaya yönelik Çalışma Programında belirtilen TMMOB Bülteni olması gerektiğini belirterek, asgari harcama ve personel kullanımıyla sürebilecek bir yayının teknik hazırlıklarıyla sekreteryanın görevlendirilmesini önermektedir.

Mustafa M. Atagün
Osman Aybers
Rahmi Löker
İsmail Kulaksızoğlu

9.2. SN. SÜLEYMAN DEMİREL'E SUNULAN RAPOR

Türkiye 1987'de 24 Ocak ve arkasından uygulanan istikrar politikalarının sonucu yatırımlarını önemli ölçüde kısıldığı iç piyasada kemer sıkma uygulamalarının egemen olduğu bir dönemi daha yaşadı. Bu politikaların kuşkusuz en belirgin özelliği kamu yatırımlarında gözlenen büyük boyutlarda kısıtlamalardır. Türkiye ekonomisinde bu gün bile çok önemli paya sahip ve ekonomiyi yine de yönlendiren kamu sektöründeki daralma, istihdam boyutundan başlayarak ücretlere kadar uzanmıştır. Mühendislik Mimarlık faaliyetine toplumun ayırdığı kaynak ve önemin büyüklüğü de olumsuz etkilemiştir. Bir başka açıdan bakıldığında bilim ve tekniğin üretime uygulanmasında önemli görev ve sorumluluk taşıyan mühendis ve mimarların giderek bu özelliklerinden daha uzak konumlarda çalışır duruma itildiği görülür.

Yatırımların daralması, eğitimin sığlaşması üretimde etkili hizmetlerin, yap-işlet-devret yada hemen tümüyle dış finansmanla iş yapımı gibi modeller dış mühendislik kuruluşlarınca üretilmesi sonucunu, dolayısıyla bu hizmetlerde de dışa bağımlılığı getirmiştir.

Bu durum ise sayıları her geçen gün artan meslektaşlarımızın bilgi ve becerilerinin gerisinde işlerde çalışmalarını sonucunu doğurmuştur.

İşsizlik, niteliksiz iş, niteliksiz eğitim, düşük ücret mühendis ve mimarlarımızı her geçen gün daha etkili biçimde tehdit eder oldu. Bunun yanı sıra teknik gücümüzün çok önemli bir bölümü kötü eğitim ve istihdam politikalarının sonucu geliştiremedikleri niteliklerinden ötürü de töhmet altında tutulur oldular.

Teknik eleman, teknik güç, bugün egemen olan iş bitirici felsefenin itelediği köşede, üretimin zenginleştirilmesinde, kalitenin sağlanmasında etkili olacağı, karar sahibi olacağı konuma ulaşmanın özlemini yaşamaktadır. Türkiye mühendislik hizmetlerine, tasarım ve projelendirme etkinliğine birim yatırım içinde en düşük oranı ayıran Avrupa ülkesidir demek hiç de yanlış sayılmaz. Başta konut sektörü olmak üzere halen pek çok yatırımcı kuruluş; plan ve proje kavramını zorunluluk sonucu yapılan işler kapsamı, dışına taşıyamamıştır. Bu hizmete ayrılan kaynakların ödeneşi yasalarla zorlanan rant telakki etmiştir. Hal böyle olunca tasarımcı mühendislik hizmetine yeterli parasal kaynak ayrılan durumlarda bile bir şeyler yitirilmektedir, örneğin bu kez de yeterli süre sağlanmamaktadır. Düşük proje ücretleri özel sektörde müteahhit karını arttırmada kaynak olarak görülürken kamu kesiminde de "anti-enflasyonist politikaların araçlarından biri gibi algılanmaktadır.

Proje hizmetlerine ödenen ücretlerin düşük tutulması bu hizmetlerin yeterince önemsenmemesi, imalat sırasında karşılaşılan ve çoğu zaman, "Zaman ve para olarak" projeye ödeneceği kat kat zararların ortaya çıkmasını getirmektedir.

TMMOB'nin bu alanı düzenlemeye yönelik çalışmaları ilgili Bakanlığın anlaşılabilir tutumu sonucu etkili olmakta zorlanmış en azından geciktirilmiştir. 1987 yılı için çok geniş katılımı hazırlıkları Bursa'da başlatılan Proje Asgari Ücret Tarife Yönetmeliğinin Resmi Gazete'de yayını da bu bağlamda 1988 yılına sarkmış bulunmaktadır.

20 bin civarında küçük proje bürosunun boğaz toklusuna çalışmak ve birbiri ile iş paylaşım savaşı vermekten kurtaracak asgari ücret, büro tescil ve mesleki denetim uygulamaları, TMMOB'nin önemle ve özenle çözmeye çalıştığı sorunlar arasındadır.

Ne var ki dar bir çıkar grubu meslek odalarının yetki ve sorumluluklarının kaldırılmasını kendi geleceklerinin gereği olarak görüyor, yasalar ile bu kuruluşlara verilen yetkiler çığnenerek ne oldukları belirsiz müşavir birlik ve derneklerine mühendis-mimarları denetleme yetkisi sağlanıyor. Bunlarca düzenlenen toplantı ve yemeklere katılımını kamu personeline telkin ediliyor. Kuşkusuz mühendis ve mimarların haklarını en iyi kuruluş, üyelerin bütünleştiği, sahiplendiği meslek odalarıdır.

Meslek kuruluşları toplusun demokratikleşmesi sürecinde çok önemli görevler taşırlar. Çeşitli toplumsal kesimlerin, meslek gruplarının toplum içindeki konumlarını geliştirmede, ilişkilerini kolaylaştırmada, kazanımlarını arttırmada bu kesimlerin sendikalar, dernekler, meslek kuruluşları içinde

örgütlenebilmeleri bu örgütlerde yaratılan güç büyük önem taşır. Bu kuruluşlar özellikle sorunları giderek artan kesimler ve toplumlar için daha bir gereklidir. Suskunluğun egemen olduğu, bireyselliğin, tek başına köşe dönmenin biricik önemli şey olduğu yaygın biçimde empoze edilen toplumumuzda bu tür kuruluşların önemi açıktır.

Bugün toplumda demokrasiyi savunan çıkarı demokraside olan bütün güçlerin ortak görevi ülkede tam anlamıyla demokratik, gerçek batılı anlamda bir demokrasinin bütün kurumları ile yerleşmesi için mücadele etmektir, demokrasi için mücadele eden çeşitli kesimler ana temalar etrafında birleşmeyi öne almalı, aralarındaki ayrılık noktalarını bilmeli, ancak ön plana çıkarmamalıdır.

Bu açıdan bakıldığında geçmiş politik pratiklerinde bir dizi çatışma olmasına karşın temsil ettikleri kesimler itibarıyla çıkarları demokrasi olan kuruluşlar diyaloglar kurarak, geliştirmek, güç birliğine yönelmek zorundadırlar.

200 binin üzerinde Mühendis ve mimarın yasal temsilcisi TMMOB ile Doğru Yol Partisi arasında yasaların elverdiği en etkin düzeyde ilişkiler kurulmalı ve geliştirilmelidir. TMMOB, DYP'nin aşağıda belirtilen konularda aktif tavır almasını beklemekte DYP'nin bu doğrultudaki çalışmalarını tüm demokratik kamuoyunun yanı sıra destekle karşılayacaktır.

YURT DIŞINDA ÇALIŞAN MÜHENDİS VE MİMARLARIN SORUNLARI VE ÖNERİLER

Gelişmiş ülkelerde, sendikal mücadele ve konjonktür sonucu emek (insan gücü) pahalılaştıkça bu ülkeler az gelişmiş ülkelerin insan gücünü bu arada mühendis ve mimarlarına artan oranda kullanmaya başlamışlardır. Bu insan gücünü ya kendi ülkelerinde kendi kuruluşlarında veya az gelişmiş ülkelerde kendilerine bağlı tali kuruluşlar yaratarak değerlendirmekteler. Bu şekilde ülkemizde bulunan kuruluşlar veya döviz girdisi, sağlayacağı düşünülmektedir devlet desteği sağlanan bazı bağımsız kuruluşlarımız çoğu kez gelişmiş ülke kuruluşlarına ait az gelişmiş ülkelerdeki işlerin bir bölümü taşıyon olarak almakta nadiren de işin tümünü yüklenici olarak yapmaktadırlar. Diğer az gelişmiş ülkelerin insan gücünün yanında yoğun olarak Türk İşçisi ve Türk Mühendisini kullanan bu kuruluşların yurt dışı faaliyetleri arttıkça yurt dışında çalışan mühendis ve mimarlarımız da artmakta, ancak bu ülkelerde herhangi bir nedenle eleman kısıntısına gidilmesi gerektiğinde işine ilk son verilen elemanlar az gelişmiş ülkelerin elemanları ve bunlarla birlikte Türk elemanları olmaktadır.

Gelişmiş ülkelerin geliştirdiği ve büyük bir kısmına sahip olduğu çokuluslu kuruluşlarda çalışanlara aynı işi yapsalar bile Amerikalı, Avrupalı, Asya ve Afrikalı diye değişik statüler uygulayarak değişik sosyal ve ekonomik olanaklar sağlanmaktadır. Bu kuruluşlara girişlerde araçlar etkin olmakta ve çalışanların emeği bunlar tarafından gasp edilmektedir.

Ucuz insan gücü kullanmak amacıyla az gelişmiş ülkelerde kurulan tali

kuruluşlarda ve az gelişmiş ülkelerin yurt dışında iş yapan bağımsız kuruluşlarında çalışan işçilerin, mühendis ve mimarların çalışma şartları gelişmiş ülke ve kuruluşlarında çalışanlardan daha kötüdür. Bu kuruluşlarda çalışanlara sağlanan ekonomik ve sosyal olanaklar az gelişmiş ülkenin ekonomik ve sosyal olanaksızlıkları dikkate alınarak sağlanmaktadır. Belki ülkelerindeki ücretlere oranla daha fazla ücret verilmekte ancak çalışma koşulları ülkesindeki koşullardan bile çok ağır olmaktadır.

İşveren kuruluş yöneticilerinin yakın çevresi dışında kalan ve genellikle komisyoncular aracılığı ile işe giren çalışanlar ücretlerini zamanında alamamakta, bu ücretler çoğu zaman belirli sürelerle işletme sermayesi olarak kullanılmaktadır. Kuruluşların yöneticileri iş yaptıkları ülkelerin yöneticileri ile yanlarında çalışanlara göre daha yakın ilişkiler kurabilmekte ve bunun avantajını kullanabilmektedirler.

Çalışılan ülkede insan gücünün saygınlığı ve değeri açısından yasal güvenceler olmadıkça kuruluş yöneticileri kendi kazançlarını arttırabilmek için çalışanların ekonomik ve sosyal haklarını daha da kısılabilmektedir.

Yurt dışında çalışmakta olan mühendis-mimar ve işçilerimizin çalıştıkları ülkelerin gelişmişlik düzeyleri yanı sıra, siyasal ekonomik ve toplumsal düzenlerine de bağlı olarak, kimi durumlarda katlanılmaz hale gelebilen sorunlarla içice yaşadıkları bilinmektedir.

Bu sorunlar arasında, sosyal-ekonomik-sağlık sorunlara yanında işyeri ve çalışma koşullarının ağırlığı ile hak arama yollarında karşılaşılan güçlükler çok önemli yer tutmaktadır.

Kolayca anlaşılacağı gibi insanca bir yaşamın tüm alanlarına yakından çok yakından ilgilendiren bu ağır sorunların ciddi bir biçimde üzerine gidilmesi çözüme kavuşturulması, sadece TMMOB'ye düşen bir görev olmanın ötesinde boyutları olan bir sorun niteliğindedir.

Bu nedenle, yurt dışındaki çalışanlarımızın sorunlarının çözümlenmesinde tüm ilgili ve yetkili kurum, kuruluşlarımızın konunun önemiyle bağdaşır duyarlılığı her zamankinden daha fazla göstermelerinin zorunlu olduğuna inanıyoruz.

Bu çerçevede,

1. başta Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı ve Dışişleri Bakanlığı olmak üzere, ilgili tüm kuruluşların TMMOB ile işbirliği içinde, gerekli önlemlerin ivedilikle alınması, yurt dışındaki çalışanlarımızın can güvenliklerinin yanı sıra sosyal ve ekonomik hakları korunmalı, ülkemizle haberleşme olanakları geliştirilmelidir.

2. TC Hükümetinin, uluslararası tüm ekonomik ilişkilerinde işveren kuruluşları yanında, Mühendislik ve Müşavirlik Hizmetlerinin artan önemini gereği olarak, TMMOB'ye de yer verilmelidir.

3. Yurt dışında çalışan üyelerimizin doğrudan ilişki kurabilecekleri yurt dışı temsilcilik gibi örgütlenme olanaklarının sağlanması ve geliştirilmesi yolunda

Birliğimizin önündeki engeller kaldırılmalıdır.

EĞİTİM ÖĞRENİM

Üniversitelerimizin bilimsel, mail ve yönetsel özerkliğe kavuşturulmaları için Mühendis ve mimarların 'da öğretim gördükleri kurumlar olan üniversitelerde YÖK uygulaması kaldırılmalıdır.

Böylece birer çağdaş öğrenim, eğitim ve araştırma kurumları durumuna getirilmeleri sağlanmalıdır. Öğretimde fırsat eşitliği sağlanmalı, paralı öğretime son verilmelidir.

Üniversite önündeki yığılmanın karşısında, izlenen öğretim-üyesiz, kitapsız, laboratuvarsız, binasız okul açma siyasetine son verilmeli ülke gerçeklerine uygun eğitim planlaması yapılmalı orta öğrenimde teknik eğitime ağırlık verilmeli, meslek okullarındaki angarya kaldırılmalıdır.

Bugün ülkemizde teknisyen, tekniker açığı korkunç boyutlara varmıştır. Günümüzde teknisyen, teknik eğitimin güçlendirilmesi gerekirken, mevcut teknisyen ve teknikerlerin iki yıllık eğitimlerine 160 saatlik kurs eklenerek mühendislik diploması verilmesi uygulaması getirilmiştir. Bu uygulamalardan vazgeçilmelidir.

Üretimden kopuk, diplomalı işsizlerin çoğalmasına neden olan eğitim sistemi, ülke ve halk çıkarları doğrultusunda düzenlenmeli, öğrenim kurumlarında üretilen bilginin, ülke ve halkın gereksinmelerinin karşılanması için kullanılması sağlanmalıdır.

Öğretim programlarında ve ders kitaplarındaki çağdışı öz ayıklanmalı, eğitim programları ve ders kitaplarının ülke koşulları ve yapısına uyan bilimsel bir içerikte olması sağlanmalıdır.

Çalışan kitlelerin, özellikle kırsal kesimde yaşayanların, temel eğitimden geçirilmesi için yaygın bir eğitim kampanyası açılmalı, eğitim kurumları ülke düzeyinde yaygınlaştırılmalı, dar gelirli, yoksul, çalışan kesim çocuklarının eğitimi için ,devlet desteği sağlanmalı, bu öğrencilerin eğitim öğrenim yapabilmeleri için giderler devletçe karşılanmalıdır. Öğrencilerin, kitap, burs ve yurt sorunlarına çözüm getirilmelidir.

Çalışanlar için, meslek içi eğitim yaygınlaştırılmalı, bu eğitim, çalışanların bilgi ve becerisini arttırmaya yönelik olmalıdır.

Tüm teknik eğitim gören öğrencilere, uzmanlık alanlarına uygun ve mesleki açıdan yararlanabilecekleri staj olanakları sağlanmalı, özel kesim kuruluşları için staj yeri verme zorunluluğu getirilmeli, staj yeri dağıtımı TMMOB'nin de yönetim ve denetimde söz sahibi olduğu özerk bir kuruluşça gerçekleştirilmeli, konuyla ilgili yasal önlemler alınmalıdır.

Özellikle teknik eğitimde, mesleki kademe yükselmesini engelleyen uygulamalara son verilmelidir.

Zorunlu olarak transfer edilen teknoloji, ülkenin varolan sanayi yapısı, kaynakları ve gereksinmelerine uyarlanabilmeli ve ülkenin teknik gücü tarafından özümlemlenip geliştirilmelidir.

Teknik eğitim, ülke koşullarına göre planlanmalı ve "beyin göçü" engellenmelidir.

Merkezi bir araştırma-geliştirme kurumu kurulmalı, yeniden düzenlenmelidir. Proje ve proseslerin mühendislik hizmetleri yerli elemanlarca yürütülmeli, transfer edilen teknolojinin seçimi ve değiştirilmesinde teknik elemanlara sorumluluk verilmelidir.

YASAL ÇERÇEVE

TMMOB ve bağlı »daların temel işlevlerini kısıtlayan 6235(7303) sayılı yasayı değiştiren 66 ve 85 sayılı KHK 'ler yürürlükten kaldırılmalı, Anayasasının 135. maddesinde çağdaş düzenlemeler yapılmalıdır.

TMMOB ve bağlı odaların, Ülke ve halk yararı, mesleğin gelişmesi, meslek Üyelerinin hak ve yetkileri ile meslek disiplini ve denetimlerinin uygulanması için gerekli girişim ve etkinliklerde bulunmaları sağlanmalıdır.

12 Eylül döneminde bütünüyle anti-demokratik bir yapıya sokulan yasalar başta sendikalar, iş,dernekler,toplantı ve gösteri yürüyüşleri, YÖK vb. olmak üzere demokratik bir içeriğe kavuşturulmalıdır.

Toplumsal kuruluşların birbirleriyle kurumsal ilişkiye girmesini önleyici Anayasal ve yasal düzenlemeler değiştirilmelidir.

TMMOB bağlı, odalarını ve üyelerini ilgilendiren yasal düzenlemeler yapılırken, TMMOB ve bağlı odaların görüşleri alınmalıdır.

Mühendis ve mimarların mesleki,sosyal ve ekonomik hakları ile TMMOB ve bağlı odaların düzenlediği yönetmelik tüzüklerin uygulanmasına olanak sağlayacak yasal düzenlemeler yapılmalıdır, TMMOB ve bağlı odalar, ulusal kalkınmada,ulusal ve yerel plan, program ve yatırımlarda karar alma süreçlerinde yer almalı,ülke düzeyindeki (TSE.DPT.DİE vb.) kuruluşlarda temsil edilmelidir.

TMMOB ve bağlı odaları ilgili alanlarındaki uluslararası platformlarda teknik gücümüzü kısıtlamasız temsil edebilmeli, uluslararası ilgili kuruluşlara üye olabilmelidir.

İŞ VE ÇALIŞMA YAŞAMI

- . Sanayileşmede yatırımı malları Üretimine ağırlık verilmelidir.
- . Ulusal kaynaklar değerlendirilmeli girdi yönünden dışa bağımlılık azaltılmalıdır.
- . Kamu yatırımlarının özelleştirme girişimleri son bulmalı, kamunun özel sektör yatırımlarındaki sermaye payları tasfiye edilmelidir.
- . Tarım ve sanayi arasında dengeli bir ilişki kurulmalı,tarımsal üretimin

sanayide değerlendirilmesi Bağlanmalıdır.

. Yalnızca üretken yatırımlar desteklenmelidir.

Sanayide kapasite kullanım oranının artmasını sağlayıcı politikalar geliştirilmelidir.

. Metal üretin sanayiinde madencilikten başlayarak nihai ürünlerin üretim vs pazarlamasına yönelik dikey bir entegrasyona gidilmelidir.

Yeni yatırımların teknoloji seçiminde yalnızca bir odaklara bağlı kalınmamalı, alternatif teknoloji kaynakları araştırılmalıdır.

. Yurt içinde teknoloji üretimine olanak veren politikalar yürürlüğe konmalıdır.

. Mühendislik hizmetlerinin yurt içinden sağlanması esas alınmalıdır.

. 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası bilimsel ve teknik ilerlemeyi amaçlayan bir kapsamda yeniden düzenlenmelidir.

. 3030 Sayılı yasada anakent belediye başkanlarına verilmiş olan ve meclis iradesinin üstündeki yetkiler derhal kaldırılmalıdır.

. İmar yasası ve bağlı yönetmelikler, ülkemizin çok özgün doğal ve kültürel değerlerini koruyacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.

. Kent içi ulaşımında toplu taşıma esas alınmalı, ulaşım ve altyapı hizmetlerinin yabancı şirketlere imtiyaz olarak verilmesi anlamına gelen "Yap-İşlet-Devret" uygulamasından vazgeçilmelidir.

Kıyıların "Turistik Yatırım" adı altında taşlaşdırılması ve yağmalanmasına son verilmelidir.

. Deprem kuşağında yer alan ülkemizde, yapı norm ve standartları geliştirilmeli, yapı denetimleri belediyeleri ve meslek odalarını sorumlu ve yetkili kılan yapı yönetmeliklerine bağlanmalıdır.

. Bugün ülkemizde bilgi işlem sistemleri ve merkezleri konusunda merkezi bir politika bulunmamaktadır. Çeşitli kurumlarca gerçek ihtiyaçlar ve gerekli kapasiteler belirlenmeden gelişigüzel biçimde büyük yatırımlara, girilmekte, her kuruluşça ayrı bir bilgi işlem merkezi kurulmaktadır. Üretim faaliyetleriyle ilgisi olmayan hizmetler için kullanılan ve atıl kapasiteli bilgi işlem merkezleri için her yıl gelişmiş ülkelere milyarlar ödenmektedir. Bilgi işlem merkezleri konusunda merkezi bir politika izlenmeli, merkezlerin ülkemizin gerçek ihtiyaçları doğrultusunda çalışması sağlanmalı, kaynak israfı önlenmelidir.

. Kamu kurum ve kuruluşları ile Kamu iktisadi Teşebbüslerinde çalışan KİT'ler-deki verimsizliğin sorumlusu olarak gösterilmeye çalışılan pek çok mühendis mimar 657 sayılı yasaya bağlı konumda iken enflasyonun erittiği küçük ücretlerle üretken olmayan işlerde çalışmaya zorlanmış yada yasası bile belirlenmeyen sözleşmeli personel uygulaması ile tedirgin edilmiştir.

. Kamu çalışanları bugün her zamankinden daha güvensiz daha doyumsuz, daha tedirgindir. Onları işin niteliği yeterli, güvenli ortam ve asgari geçim koşullarına kavuşturmak, Ülkenin geleceğini garantilemek için zorunludur.

. Çağdaş ülkeler de kamu kesiminde çalışan mühendis ve mimarlar, diğer kamu hizmetlileri gibi sendikalıdır, ülkemizde de mühendis ve mimarlar tüm çalışanlarla birlikte, çalıştıkları sektör (Kamu-Özel) e bakılmaksızın sendikal haklara kavuşturulmalıdır. Mühendis ve mimarları da kapsayacak işsizlik sigortası kurulmalıdır.

. Resmi kurumlarda işe başlamak için istenen ve mühendis ve mimarların da çeşitli zorluklarla karşılaşmasına neden olan "Güvenlik Soruşturması" uygulaması kaldırılmalıdır.

. Asgari ücret tek kişiye göre değil işçi ailesine göre saptanmalı, asgari ücretin saptanmasında çalışanların örgütleri söz sahibi olmalı, asgari ücret her yıl belirlenmeli, kararın gecikmesi halinde geciken aylara ait farklar tam

olarak ödenmelidir.

- . Emekli olabilmek için gerekli çalışma süresi kısaltılmalı. Emekli maaşı ve ikramiyeleri yükseltilmelidir.
- . Ücretliler üzerindeki vergi yükü kaldırılmalı, sermayeye tanına vergi ayrıcalıkları (ihracatta vergi iadesi, yatırım indirimi, gümrük muafiyeti vb.) sınırlandırılmalıdır.
- . Asgari geçim indirimi en az asgari ücret düzeyine yükseltilmeli, ücretlinin ailesini de kapsamalı ve yalnızca ücretlilere uygulanmalıdır. Ücret,indirim miktarı vergiden düşülerek vergilendirilmelidir.
- . BAĞ-KUR, SSK ve Emekli Sandığı Kurumları birleştirilmeli, bu kurumun yönetim ve denetiminde, çalışanlar söz ve karar sahibi olmalıdır.
- . Sağlık hizmetleri herkese ücretsiz sağlanmalı, genel sağlık sigortası halkın çıkarlarına uygun bir yapıda yasallaştırılmalıdır. Bakıma muhtaç kişilere Ücretsiz bakıma sağlanmalı, hakları korunmalıdır.
- . İş yerlerinde iş güvenliği sağlanmalı,iş hastalığına yol açan koşullar kaldırılmalı, tehlikeli işlerde çalışanlara gerekli koruyucu donanım verilmelidir.

DEMİR ÇELİK SEKTÖRÜ

Sanayileşme ve kalkınmadaki stratejik önemi nedeniyle Cumhuriyetimizin ilk yıllarından itibaren yatırım yapılan bir sektör olan demir çelik sektörü Üretimi, 60 yıllık teknoloji ve bilgi birikimine rağmen ancak 7 milyon tonlar düzeyine ulaşabilmiştir.

Bilindiği üzere kişi başına düşen demir çelik üretimi sanayileşmenin bir ölçütüdür. Gelişmiş ülkelerde kişi başına düşen demir çelik üretimi 500-500 kg'lar düzeyinde iken ülkemizde bu rakam 1987 yılında ancak 130 kg/kişi düzeyine çıkabilmiştir.. Bu rakam yeterli bir rakam olarak görünmemektedir.

Ayrıca 1980-1987 dönemi gözden geçirildiğinde toplam sıvı çelik üretimi içinde ark ocaklarının payının arttığı ve yassı mamullere yönelik sıvı çelik üretiminin payının (gelişen talebe rağmen) azaldığı görülmektedir. 1980 yılında toplam sıvı çelik üretimi içinde ark ocaklarının payı yüzde 27,5 iken bu rakam 1987 yılında yüzde 45'e ulaşmıştır,buna karşın 1980 yılında yassı mamule yönelik sıvı çelik üretiminin toplam sıvı çelik üretimi içindeki payı yüzde 35.72 iken bu rakam 1987 yılında yüzde 22,40'a kadar düşmüş bulunmaktadır. Bugün ülkemiz bir yassı mamul açığı ile karşı karşıyadır ve bu açık her yıl 1 Mt'nun üzerinde bir ithalatla ancak karşılanabilmektedir.

Buna karşın uzun ürünler sektöründe ciddi bir kapasite fazlalığı oluşmuştur. Bu fazlalık ise ancak 1.5 Mt'nun üzerindeki bir ihracatla karşılanabilmektedir.

Türkiye özellikle alışımlı ve yassı çelik ürünlere gereksinim duymaktadır. Yatırımlar bu alanlara kaydırılmalıdır.

İhracat ve ithalatımıza gelirsek, Türkiye'nin ihracatı 1980 yılından beri istikrarlı bir biçimde artmış ancak bunun yanında ithalatımıza önemli ölçüde artış kaydetmiştir. İthalat rakamının artış nedeni hammadde ve yarı mamul ithalatındaki artıştan kaynaklanmaktadır.

Tablo I 1980-1987 yılları toplam demir çelik üretimimiz

Yıllar	Üretim
1980	2.500.000 ton
1981	2.400.000
1982	3.200.000
1983	3.800.000
1984	4.300.000
1985	5.000.000
1986	6.000.000
1987	7.000.000

Tablo 2 Türkiye'nin 1982-1987 (11 aylık) Demir çelik ithalatı

Yıllar	İthalat(ton)	Değer%
1982	1.766.115	582.946.346
1983	2.617.893	676.788.248
1984	3.471.805	861.802.596
1985	4.492.646	1.059.754.360
1986	4.168.891	1.028.323.115
1987 (11ay)	5.916.013	1.355.053.163

Tablo 3 Türkiye'nin 1982-1987 (11 aylık) Demir Çelik ihracatı

Yıllar	Miktar(ton)	Değer%
1982	899.542	362.068.795
1983	1.152.633	407.184.902
1984	1.881.111	576.402.740
1985	2.884.878	968.772.541
1986	3.013.048	803.613.811
1987 (11 Ay)	2.692.551	748.134.446

Sonuç olarak demir çelik sektörünün gerek hammadde gerekse teknoloji açısından dışa bakımlılığı politikalar üreterek ülke çıkarları ve yararı doğrultusunda kendi kendine yeten bir demir çelik sektörünün yaratılması hedef alınmalıdır.

9.3. SN. ERDAL İNÖNÜ'YE SUNULAN RAPOR

GİRİŞ

Meslek kuruluşları toplumların demokratikleşmesi sürecinde çok önemli görevler taşırlar. Çeşitli toplumsal kesimlerin meslek gruplarının toplum içindeki konumlarını geliştirmede, ilişkilerini kolaylaştırmada, kazanımlarını arttırmada bu kesimlerin sendikalar, dernekler, meslek kuruluşları içinde örgütlenebilmeleri bu örgütlerde yaratılan güç büyük önem taşır.

Bu kuruluşlar özellikle sorunları giderek artan kesimler ve toplumlar için daha bir gereklidir, suskunluğun egemen olduğu, bireyselliğin, tek başına köşe dönmenin biricik önemli şey olarak yaygınlaştırıldığı toplumumuzda bu tür kuruluşların önemi açıktır.

Bugün toplumda demokrasiyi savunan çıkarı demokraside olan bütün güçlerin

ortak görevi ülkede batılı anlamda gerçek bir demokrasinin bütün kurumları ile yerleşmesi için mücadele etmektir.

Demokrasi için mücadele eden çeşitli kesimler ana temalar etrafında birleşmeyi öne almalıdır. Bu açıdan bakıldığında temsil ettikleri kesimler itibarıyla çıkarları demokrasi olan kuruluşlar; diyaloglar kurmak, geliştirmek, güç birliğine yönelmek zorundadır.

140.000'in Üzerinde Mühendis ve mimarın üyesi olduğu TMMOB ile Sosyal demokrat halkçı parti arasında koşulların elverdiği en etkin düzeyde ilişkiler kurulması ve geliştirilmesi yönetimimizin özlemi ve isteğidir. TMMOB, SHP'nin aşağıda belirtilen konularda aktif tavır almasını beklemektedir.

TMMOB ÖRGÜTLÜLÜĞÜ

TMMOB 6235/7303 sayılı Yasa ve 66-85 sayılı KHK ile kurulmuş Kamu Kurumu niteliğinde bir meslek kuruluşudur. Birliğin seçimle oluşan yurt düzeyindeki Yönetim Birimleri ve üye sayısı Tablo l'deki gibidir.

ÜYB SAYISI ve ÖRGÜT BİRİMLERİ

ODA ADI	Üye Sayısı Ekim 1987	Şube Sayısı	Bölge Tem. Sayısı	İl Tem Sayısı
Elektrik M.O	14.800	4	3	58
Fizik M.O	1.020	-	-	-
Gemi Mak.İşl.M.O	798	-	-	-
Gemi M.O	883	-	1	-
Harita ve Kad M.O	3.143	1	-	57
İç Mimarlar O.	251	-	1	-
İnşaat M.O	31.149	6	-	58
Jeoloji M.O	3.647	-	-	34
Jeofizik M.O	542	-	1	1
Kimya M.O	12.649	3	-	3
Maden M.O	4.700	1	-	-
Makine M.O	29.019	4	3	47
Metalurji M.O	1.500	-	-	5
Meteoroloji M.O	250	-	-	-
Mimarlar O.	16.524	5	-	22
Orman M.O	5.388	-	-	-
Petrol M.O	535	1	-	2
ŞPMMO	653	-	-	-
Ziraat M.O	13.305	4	9	67

İl koordinasyon kurulları

.İstanbul

.İzmir

.Bursa

.Adana

.Trabzon

.Antalya (Kuruluyor)

.Mersin (Kuruluyor)

İZLENEN EKONOMİK POLİTİKALARIN MÜHENDİSLİK MİMARLIK MESLEKLERİNE ETKİLERİ

Türkiye; 24 Ocak istikrar politikalarının sonucu yatırımların önemli ölçüde kısıldığı iç piyasada kemer sıkma uygulamalarının egemen olduğu uzunca bir dönem yaşadı. Kamu yatırımlarında gözlenen büyük boyutlarda kısıtlamaların artarak süreceği gözlenmektedir. Türkiye ekonomisinde yönlendirici öneme sahip kamu sektöründeki daralma, istihdam boyutundan başlayarak ücretlere uzanmıştır. Mühendislik mimarlık faaliyetine toplumun ayırdığı kaynak ve önemin büyüklüğü bu politikalara bağlı olarak olumsuz etkilemektedir. Bilim ve tekniği üretime uygulamada önemli görev ve sorumluluk taşıyan mühendis ve mimarların izlenen politikalar sonucu giderek bu özelliklerinden uzak konumlarda çalışır duruma itildiği görülmektedir.

Yatırımların daralması, eğitimin sığlaşması, üretimde etkili hizmetlerin, yap-işlet-devret modeliyle ya kısmen yada hemen tümüyle dış finansmanla iş gören dış mühendislik kuruluşlarına ihale edilmesi bu hizmetlerde dışa bağımlılığı artırmıştır.

İşsizlik, niteliksiz iş, niteliksiz eğitim, düşük ücret mühendis ve mimarları her geçen gün daha yoğun biçimde tehdit etmektedir. Bugün devlet kendi yetiştirdiği elemanları beğenmemektedir. Teknik gücümüzün çok önemli bir bölümü kötü eğitim ve istihdam politikaları sonucu geliştiremedikleri niteliklerinden ötürü töhmet altında tutulmaktadır.

Başta konut sektörü olmak üzere halen pek çok yatırımcı kuruluş; plan ve proje kavramını zorunluluk sonucu yapılan işler olarak algılamaktadır. Pek çok yerde hizmete ayrılan kaynaklar, ödenmesi yasalarla zorlanan rant olarak algılanmaktadır. Hal böyle olunca tasarımcı mühendislik hizmetine yeterli parasal kaynak ayrılan tesadüfi durumlarda bile bir şeyler yitirilmektedir. Örneğin bu kez de yeterli süre saptanamamaktadır.

Düşük proje ücretleri özel sektörde müteahhit karını arttırıcı kaynak olarak görülürken kamu kesiminde de "anti enflasyonist politikaların" araçlarından biri gibi algılanmaktadır.

Proje hizmetleri ödenen ücretlerin düşük tutulması bu hizmetlerin yeterince önemsenmemesi imalat sırasında zaman ve para olarak projeye ödeneceği çoğu zaman kat kat aşan zararların ortaya çıkmasına yol açmaktadır. Türkiye mühendislik hizmetlerine tasarım ve projelendirme etkinliğine birim yatırım işinde, en düşük oranı ayıran Avrupa ülkesidir demek hiç yanlış olmaz.

Teknik eleman, teknik güç, bugün egemen olan iş bitirici felsefenin itelediği köşede, üretimin zenginleştirilmesin de, kalitenin sağlanmasında etkili olacağı, karar sahibi olacağı konuma ulaşmanın özlemini yaşamaktadır.

YASAL ÇERÇEVE

TMMOB ve bağlı odaların temel işlevlerini kısıtlayıcı (6235(7303) sayılı yasayı

değiştiren 66 ve 85 sayılı KHK'ler yürürlükten kaldırılmalı, Anayasanın-135. maddesinde çağdaş düzenlemeler yapılmalıdır.

12 Eylül döneminde bütünüyle anti-demokratik bir yapıya sokulan yasalar başta sendikalar, iş, dernekler, toplantı ve gösteri yürüyüşleri, YÖK vb. olmak üzere demokratik bir içeriğe kavuşturulmalıdır.

Toplumsal kuruluşların birbirleriyle kurumsal ilişkiye girmesini önleyici Anayasal ve yasal düzenlemeler değiştirilmelidir.

TMMOB bağılı odalarını ve üyelerini ilgilendiren yasal düzenlemeler yapılırken, TMMOB ve bağılı odaların görüşleri alınmalıdır.

Mühendis ve mimarların mesleki, sosyal ve ekonomik hakları ile ilgili TMMOB ve bağılı odaların düzenlediğı yönetmelik tüzüklerin uygulanmasına olanak sağlayacak yasal düzenlemeler yapılmalıdır.

TMMOB ve bağılı odalar, ulusal kalkınmada, ulusal ve yerel plan, program ve yatırımlarda karar alma süreçlerinde yer almalı, Ülke düzeyindeki (TSE, DPT, DİE vb.) kuruluşlarda temsil edilmelidir.

TMMOB ve bağılı odaları ilgi alanlarındaki uluslararası platformlarda teknik gücümüzü kısıtlamasız temsil edebilmeli, ilgili uluslararası kuruluşlara Üye olabilmelidir.

Sanayileşmede yatırım malları üretimine ağırlık verilmelidir. Ulusal kaynaklar değerlendirilmeli girdi yönünden dışa bağımlılık azaltılmalı tarım ve sanayi arasında dengeli bir ilişki kurulmalı, tarımsal üretimin sanayide değerlendirilmesi sağlanmalıdır.

Sanayide kapasite kullanım oranının artmasını sağlayıcı politikalar geliştirilmelidir. Yalnızca üretken yatırımlar desteklenmelidir.

Yeni yatırımların teknoloji seçiminde sınırlı odaklara bağılı kalınmamalı, alternatif teknoloji kaynakları araştırılmalıdır. Yurt içinde teknoloji üretimini olanak veren politikalar yürürlüğe konmalı, Mühendislik hizmetlerinin yurtiçinden sağlanması esas alınmalıdır.

5846 sayılı fikir ve Sanat Eserleri Yasası bilimsel ve teknik ilerlemeyi amaçlayan bir kapsamda yeniden düzenlenmelidir.

1402 sayılı yasa, güvenlik soruşturması, vb. yollarla suçsuz cezaya çarptırılanlara tüm hakları tanınmalı ve mağduriyetleri devletçe karşılanmalıdır.

Kamu Kurum ve kuruluşları ile Kamu İktisadi Teşebbüslerinde çalışan KİT'lerdeki verimsizliğin sorumlusu olarak gösterilmeye çalışılan pek çok mühendis mimar 657 sayılı yasaya bağılı konumda iken enflasyonun erittiğı küçük ücretlerle üretken olmayan işlerde çalışmaya zorlanmış yada yasası bile belirlenmeyen sözleşmeli personeli uygulaması ile tedirgin edilmiştir. Kamu çalışanları bugün her zamankinden daha güvensiz daha

doyumsuz,daha tedirgindir, onları işin niteliği yeterli, güvenli ortamı ve asgari geçim koşullarına kavuşturmak, ülkenin geleceğini garantilemek için zorunludur.

Kamu kurum ve kuruluşlarında özel sektörün kurtarıcılığına inanmış, yönettiği kurumu özel sektöre payanda yapmayı amaç edinmiş yöneticiler yerine bunların ekonomideki yerine inanan kadroların olmasını sağlayacak çalışmalar öne çıkarılmalıdır.

Çağdaş ülkeler de kamu kesiminde çalışan mühendis ve mimarlar, diğer kamu hikmetlileri gibi sendikalıdır. Ülkemizde de mühendis ve mimarlar tüm çalışanlarla birlikte, çalıştıkları sektör (Kamu-Özel) 'e bakılmaksızın sendikal haklara kavuşturulmalıdır. Mühendis ve mimarları da kapsayacak işsizlik - sigortası kurulmalıdır.

Resmi kurumlarda işe başlamak için istenen ve mühendis ve mimarların da çeşitli zorluklarla karşılaşmasına neden olan "Güvenlik Soruşturması" uygulaması kaldırılmalıdır.

Ücretliler üzerindeki vergi yükü kaldırılmalı,asgari geçim indirimi en az asgari ücret düzeyine yükseltilmeli-ücretlinin ailesini de kapsamalı ve yalnızca ücretlilere uygulanmalıdır. Ücret,indirim miktarı vergiden düşülerek vergilendirilmelidir.

Emekli olabilmek için gerekli çalışma süresi kısaltılmalı,emekli maaşı ve ikramiyeleri yükseltilmelidir. Bağ-Kur,SSK ve Emekli Sendiği Kurumları birleştirilmeli,bu kurumun yönetim ve denetiminde,çalışanlar söz ve karar sahibi olmalıdır.

Sağlık hizmetleri herkese ücretsiz sağlanmalı,genel sağlık sigortası halkın çıkarlarına uygun bir yapıda yasallaştırılmalıdır. Bakıma muhtaç kişilere ücretsiz bakım sağlanmalı,hakları korunmalıdır.

İç yerlerinde iş güvenliği sağlanmalı, iş hastalığına yol açan koşullar kaldırılmalı, tehlikeli işlerde çalışanlara gerekli koruyucu donanım verilmelidir.

EĞİTİM

24 Ocak kararlarının şekillendirdiği ekonomide sermaye birikiminin yoğunlaştırılmasının anahtarı ticaret ve tefecilikte bulunmaktadır. Bu nedenle sanayileşme ikinci plana atılmış dolayısı ile teknik elemandan çok* pazarlamacı ve borsacı, spekülör vb. meslekler ön plana çıkmıştır. Eğitim temelden bozuktur.

İlk, orta, ilse eğitimleri isteneni vermemektedir. Bu açıklık her yaşta çocuka açılan kurslarla kapatılmaktadır. Yani her okulda ikili eğitim söz konusudur.

1. Resmi Okullar
2. Özel Kurslar

Sağlıklı bir eğitim ortamında ikisinden biri gereksizdir.

İktidar Üniversite eğitimini bina sayısı ile ölçmekte bununla eğitime verdiği ağırlığın propagandasını yapmaktadır.

Siyasi iktidar iflas eden kuruluşların borcunu üstlenerek milyarlar harcarken eğitim kurumlarını hayır sahiplerinin himmetine bırakmıştır.

Üniversitelerimizin bilimsel, mail ve yönetsel özerkliğe kavuşturulmaları için Mühendis ve mimarların da öğretim gördükleri kurumlar olan Üniversitelerde YÖK uygulaması kaldırılmalıdır..

Böylece birer çağdaş öğretim, eğitim ve araştırma kurumları durumuna getirilmeleri sağlanmalıdır. Öğretimde fırsat eşitliği sağlanmalı, paralı eğitime son verilmelidir.

. Üniversite önündeki yığılmanın karşısında, izlenen öğretim üyesiz, kitapsız, laboratuvarsız, binasız okul açma -siyasetine son verilmeli ülke gerçeklerine uygun eğitim planlamacı yapıma orta öğrenimde teknik eğitime ağırlık verilmeli, meslek okullarındaki angarya kaldırılmalıdır.

. Bugün ülkemizde teknisyen, tekniker açığı korkunç boyutlara varmıştır. Günümüzde teknisyen, teknik eğitimin güçlendirilmesi gerekirken, mevcut teknisyen ve teknikerlerin iki yıllık eğitimlerine 160 saatlik kurs eklenerek mühendislik diploması verilmesi uygulaması getirilmiştir. Bu uygulamadan vazgeçilmelidir.

. Üretimden kopuk, diplomalı işsizlerin çoğalmasına neden olan eğitim sistemi, ülke ve halk çıkarları doğrultusunda düzenlenmeli, öğrenim kurumlarında üretilen bilginin, ülke ve halkın gereksinmelerinin karşılanması için kullanılması sağlanmalıdır.

. Öğretim programlarında ve ders kitaplarındaki çağdışı öz ayıklanmalı, eğitim programları ve ders kitaplarının Ülke koşulları ve yapısına uyan bilimsel bir içerikte olması sağlanmalıdır.

. Çalışan kitlelerin, özellikle kırsal kesimde yaşayanların» temel eğitimden geçirilmesi için yaygın bir eğitim kampanyası açılmalı, eğitim kurumları ülke düzeyinde yaygınlaştırılmalı, dar gelirli, yoksul, çalışan kesim çocuklarının eğitimi için devlet desteği sağlanmalı, bu öğrencilerin eğitim öğrenci yapabilmeleri için giderler devletçe karşılanmalıdır. Öğrencilerin, kitap, burs ve yurt sorunlarına çözüm getirilmelidir.

. Çalışanlar için, meslek içi eğitim yaygınlaştırılmalı, bu eğitim, çalışanların bilgi ve becerisini arttırmaya yönelik olmalıdır.

. Tüm teknik eğitim gören öğrencilere, uzmanlık alanlarına uygun ve mesleki açıdan yararlanabilecekleri staj olanakları sağlanmalı, özel kesim kuruluşları için staj yeri verme zorunluluğu getirilmeli, staj yeri dağıtımı TMMOB'nin de yönetim ve denetimde söz sahibi olduğu özerk bir kurulunca gerçekleştirilmeli, konuyla ilgili yasal önlemler alınmalıdır.

. Özellikle teknik eğitim de, mesleki kademe yükselmesini engelleyen uygulamalara son verilmelidir.

. Zorunlu olarak transfer edilen teknoloji, ülkenin varolan sanayi yapısı, kaynakları ve gereksinmelerine uyarlanabilmeli ve ülkenin teknik gücü tarafından özümlelenip geliştirilmelidir.

Teknik eğitim, ülke koşullarına göre planlanmalı ve "beyin göçü" engellenmelidir.

Merkezi bir araştırma-geliştirme kurumu kurulmalı, TBTAK yeniden düzenlenmelidir.

Proje ve proseslerin mühendislik hizmetleri yerli elemanlarca yürütülmeli, transfer edilen teknolojinin seçim ve değiştirilmesinde teknik elemanlara sorumluluk verilmelidir,

TMMOB Kamu Kurumu Niteliğinde bir Meslek Kuruluşu olarak, ülke yararına mühendislik-mimarlık mesleklerinin gelişimi ve uygulaması için, gerekli gördüğü çalışmaları yapma çabasını özerk-demokratik yapı ve yönetimini koyarak sürdürmek istemektedir.

TMMOB'nin bugünkü yönetimleri, 1954 de kuruluşu sırasında TMMOB yasasına gerekçe olarak konulan "ülkenin bilimsel-teknik şurası olma doğrultusunu bu güne kadar sürdürdüğü çabaları geliştirmek; demokrasiden yana güçler ve kuruluşlarla işbirliği ve dayanışma içinde sürdürmek istemektedir

TÜRK MÜHENDİS ve MİMAR ODALARI BİRLİĞİNİN ULUSAL KALİTE KONTROL SİSTEMİ KURULMASI ÖNERİLERİ

1. GİRİŞ

1.1- Ülkemizde Ulusal Kalite Kontrol Sistemi Kurulmasına dair ilk proje 18.Haziran. 1987 gün ve 16318 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanmıştır. Proje içeriğinde "Danışma Kurulu" bulunmakta ve Birliğimiz (TMMOB) Kurulda temsil edilmekte idi.

1.2- Söz konusu proje kapsamında üç konu ele alınmıştır.

- Belgelendirme kuruluşları ve laboratuvarlar için bir "Onay" sistemi kurulması,
- Koordinasyon ve işbirliğini sağlayan kurul oluşturulması,
- Ulusal Kalite Kontrol örgütü kurulması.

1.3- Bu konular Danışma Kurulunda tartışılmış, Birliğimiz temsilcisi ele alınan üç konunun da birbiriyle bağlantılı olduğunu, bir bütün oluşturduklarını savunarak öncelikle bu konuları kapsayacak bir örgütün oluşturulmasını önermiş ve bu amaçla bir tasarı sunulmuştur. Bu tasarıya göre "Ulusal Kalite Kontrol Kurumu" adını alacak bu kurumun görevleri: Tüketicinin korunması, Üreticiler arasında haksız rekabetin önlenmesi, dış

satımın kaliteli Ürünle desteklenmesi için: Üretim yerlerinde kalite kontrol sisteminin kurulması, Ürün ve hizmetlerin kalitesinin geliştirilmesi, belgeleme ve denetim hizmetlerinin izlenmesi, belgelerin ve laboratuvar kuruluşlarının saptanıp onaylanması, kalite kontrol alanında eğitim ve danışmanlık görevlerinin yürütülmesi, kalite bilincinin oluşturulması, gereken koordinasyonun sağlanması olacaktır. Danışma Kurulunda bu öneri de dahil olmak üzere düzenli bir sonuca varılamamıştır.

1.4- 28.XII.1982 tarihinde yapılan bu öneri ve diğerleri yeterince sonuçlanmadan, ilk proje bitmiştir. Projenin (Safha II) adı ile düzenlenen metni, 11.Nisan.1987 gün 19428 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu proje ile de İstişare (Danışma) Kurulu oluşturulmakta, görevleri ilkeler yönünden diğerinden farklı bulunmamakta ve bu Kurulda da TMMOB temsil edilmektedir.

1.5- II.inci safha projesinin diğerinden farklı yanları:

- uygulayıcı Hükümet Kurumu, DPT yerine, Türk Standartları Enstitüsünün olması,
- Laboratuvarların akreditasyonu (onayı) için TSE bünyesinde bir sistem kurmayı hedeflemesi,
- TSE'nin kalite kontrol ile ilgili geliştirici faaliyet imkanlarını genişletmesi,
- TSE'nin kalite kontrol ile ilgili eğitim imkanlarını geliştirmesi,
- Milli Kalite Kontrol İstişare Kurulunu sürekli bir koordinasyon organı olarak yeniden tesis etmek ve faaliyetlerini daha etkinleştirmek istemesi, olarak görülmektedir.

1.6- Projenin, "Özel hedefleri" olarak yukarıda sayılanlar yanında, Kalkınma Hedefi olarak: "Mamul malların ihracatının artırılması ve malların iç pazarda güvenilirliklerinin geliştirilmesidir. Proje, Türkiye de imal edilen milletlerarası ve milli pazarda rekabete engel olan düşük ve kararsız kalitedeki sanayi mamullerine yöneliktir". Yakın Hedefler olarak da: "Milli Sistemin gelişmesini planlayan, koordine etmeye yeterli bir milli kalite kontrol sisteminin alt yapısını tamamlamak, çeşitli şekillerde imalatçı ve ihracatçılara yardım etmek, eğitmek, yetişmiş eleman ve güvenilir deney imkanları sağlamaktır" denildiğini vurgulamak gerekmektedir. Bu durum, Ulusal Kalite Kontrol Danışma Kurulunun (Milli Kalite Kontrol İstişare Kurulu) projenin "Özel hedefler" başlığı altında TSE'ye dönük hizmetler için değil, projede sayılan tüm hedefleri kapsayan bir çalışma içinde bulunması gereğini belirtmektedir. Esasen, projenin (adı geçen Resmi Gazete sayfa: 14) Ulusal Kalite Kontrol Danışma Kurulu için saydığı görevler, (Ulusal politika, koordinasyon, öncelikler, hedefler, programlar ve gereken hukuki metinlerin saptanması ve hazırlanması) belirttiğimiz durumu ortaya koymaktadır.

1.7- Ulusal düzeyde kalite kontrol sisteminin alt yapısını, standartlaştırma, kalite, kalite kontrol, eğitim, danışmanlık, belgelendirme, kamu denetimi hizmetlerinin oluşturduğu anlayışı ile bu konulardaki görüş ve önerilerimiz sırası ile belirtilecektir.

2. STANDARTLAŞTIRMA

2.1- Standart, kısaca, maddede, mamulde, işte ve metotta bir örneklik

demektir. Madde, mamul, metot ve hizmetleri yine belirli koşullara ve esaslara dayanarak bir örnek hale koymak işlemine de Standartlaştırma veya standardizasyon diyoruz.

2.2- Standartlaştırma bir bütün olarak ele alınırsa üç ana grup görülür. Birinci grubu madde ve mamul; ikinci grubu usul ve hizmet; üçüncü grubu da standartların uygulandıkları düzey oluşturur.

- a) Madde ve mamulde standartlaştırma, Ürünleri kapsar.
- b) Usul ve hizmet alanında standartlaştırma, terimler, tanımlar, sınıflandırma, ayırma, numune alma, muayene ve deneyler, toleranslar, ambalaj, muhafaza, taşıma vb. ilkeleri kapsar.
- c) Standartların Düzeyi (Seviye, kademe) şöyle belirtilebilir.

.Bireysel Standartlar. Herkesin kendi yaşantısında uyguladığı ve ancak o kişi için geçerli olan standartları kapsamaktadır, örneğin orta şekerli kahve içmek, sağını belli bir şekilde taramak gibi.

.Firma Standartları. Ürün veya hizmet üreten bir firmanın satın alma, satış, taşıma gibi işlemlerde kendisinin düzenleyip uyguladığı ilkeleri içeren standartlardır.

.Birlik ve Sektör Standartları. Birbirleriyle yakından ilgili bir işletme grubu tarafından ürün veya hizmet üretimi için ortak ilkeleri kapsayan standartlardır.

.Ulusal Standartlar. Standartlaştırma alanında sorumlu olan ulusal kuruluş tarafından düzenlenen standartlardır. Bu alanda yurdumuzda 1960 yılında 132 sayılı yasa ile Türk Standartları Enstitüsü kurulmuştur. (TSE)

.Bölgesel Standartlar: Bölgesel antlaşmalar yapan ülkelerin ekonomik çıkarlarını korumak amacıyla görüş birliğine varıp düzenlenen standartlardır. Örneğin, Avrupa Topluluğu Standartları.

.Son kademe, Uluslararası Standartlar: Bağımsız Ülkeler arasındaki antlaşmalarla oluşturulan uluslararası standartlaştırma kuruluşlarının düzenledikleri standartlar bu kapsamdadır, örneğin Uluslararası Standardizasyon Örgütü (ISO).

2.3- Standartların düzey ayrımı göstermektedir ki standart sözcüğu, yalnızca Ulusal Standart yada diğerleri değildir. Sözcük ve kavramı kullanıldığı yere göre değerlendirmek gerekir.

2.4- Yukarıda belirtildiği gibi, Ülkemizde ulusal standartlaştırmayı sağlamak için "TSE" yi kuran yasanın birinci maddesinde, "Her türlü madde ve mamuller ile usul ve hizmet standartlarını yapmak gayesiyle Türk Standartları Enstitüsü kurulmuştur.

Yalnız Türk Standartları Enstitüsü tarafından kabul edilen standartlar Türk Standardı adını alır" hükmü bulunmaktadır. Bu yönde bir fikir vermek üzere aşağıda Türk Standartlarının nicel ve nitelik dağılımı verilmiştir.

. Tüm Türk Standartları:	5285 (Nisan 1987)
. Madde ve Mamul (Urun) Standardı	1647
. Usul ve Hizmet Standardı	3638
. Ürün Standartlarından Sanayi	
. Ürünü alanlar	1297
. Diğer Ürünler (tarım, maden vb)	350
. Ürün Standartlarından zorunlu uygulamada olanlar	765
. İhtiyari uygulamada olanlar	882
. Zorunlu uygulamada olanların sanayi ürünü standardı	694
. Diğer ürünler standardı	71
. İhtiyari uygulamada olanların sanayi Ürünü standardı	603
. Diğer ürünler standardı	279

2.5- Bu dağılım incelendiğinde, gereksinmelere karşılık Türk Standartlarının yetersizliği görülür. Örneğin, ihraç ürünleri alanında (çeşitli tarihlerde Kalkınma Planları önerilerine rağmen) TS'lerin yetersizliği bir araştırma ile saptanmıştır (3). Sanayi ürünleri ihracatı içinde (1986'da %34) ağırlıklı yeri bulunan doküman sanayi ürünlerinin 88 çeşidine karşılık 28 TS bulunmaktadır. İthalatta da, yurdumuza getirilen makine ve cihazlar (ithalat içinde 1986'da % 37) 3ü4 çeşit iken bunlara karşılık TS'ler 77 adettir. Diğer taraftan TSE, TS'si bulunmayan 1643 sanayi Ürününe belge vermiştir. (4)

2.6- Standartların nicel olarak yetersizliği yanında nitel yönleri üzerinde de durmak gereklidir: Standartlardaki dil ve terim kargaşası önemli boyutlardadır. Standartlaştırılabilecek yönde değişen koşullar çok iyi izlenerek, standart revizyon ve tadilleri zamanında yapılmalıdır. Zamanında yapılmayan revizyon ve tadiller özellikle zorunlu uygulamaya konulmuş standartların uygulanması yönünde sorunlar yaratmaktadır. TSE'nin Standart hazırlama yönündeki örgütlenişi yeniden ele alınmalıdır. Standartların içeriğinde yer alan "numune alma" konusu, ürün çeşitlerine göre, Ürünün nitelik seviyesi ile üretici ve tüketici risk esaslarına dayanılarak düzenlenmelidir. Standartların formatı, katologlanması, arşiv ayrıca üzerinde durulması gereken konulardır.

2.7- Standartlaştırma yönünde ötemizin önünde bulunan bir sorun da Avrupa Topluluğuna tam üyelik girişimi karşısında TS'lerin durumudur. Türk Standartlarının tümüyle gözden geçirilerek Avrupa Topluluğu Standartlarıyla uyumlulaştırılması gerekecektir. TSE'de bu konuda kapsamlı bir çalışma, hiç değilse bir durum saptaması yapıldığına ilişkin bir bilgi sahibi değiliz.

2.8- Standartlaştırma alanında, TSE'nin gerek yurt içi ve gerekse dış ticaret için gereksinim duyulan standartları en kısa zamanda düzenleyerek asal işlevlerini yerine getirmesini öneririz.

2.9- Ülkemizde, TSE'nin dışında kuruluş ve görev yasaları ile diğer bazı örgütlere de Standartlaştırma görevleri verilmiştir (5):

. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı: Sanayi mamullerinin standartlarını hazırlamak.

İhraç malları ve diğer bakanlıkların yetkileri dışındaki malların standardizasyonu ile ilgili çalışmalarını yürütmek, mevzuatın diğer bakanlık veya makamlara bıraktığı konular hariç olmak üzere iç ticarete konu olan ürün ve mamullerin standartlaştırılmasını sağlamak.

. Tarım Orman ve Köy İşleri Bakanlığı: Gıda Standartları tespit etmek.

. Hazine ve Dış Ticaret Müsteşarlığı: İhraç ve ithal malların standartlaştırılmasını sağlamak.

. Tarım Satış Kooperatifleri ve Birlikleri: Teslim alacakları ürünleri işlemek ve temizlemek, bunların standartlaştırılmasını yapmak.

. Ziraat Odaları ve Ziraat Odaları Birliği: Mahsullerin standartlaşmasına çalışmak.

. Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği: Meslekle ilgili bütün mevzuatı, normları, fenni şartnameleri incelemek ve bunlar hakkındaki görüş ve düşünceleri ilgililere bildirmek.

2.10- Görüldüğü gibi standartlaşma alanında yetki ikilemleri (tekerrür) vardır. Sağlıklı ve düzenli işlev için koordinasyon gereksinimi bulunmaktadır. Koordinasyon yönünde ilk akla gelebilecek TSE' Genel Kurulunda, Tarım Satış Kooperatifleri Birlikleri, Ziraat Odaları Birliği, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği temsil edilmemektedir. Bu noksanlığın giderilmesi için "gereken hukuki metin" hazırlanmalıdır.

3. KALİTE ve KALİTE KONTROL:

3.1- Kalite

Sanayi ürünleri alanında "kalite" soyut bir kavram olmayıp somut bir "olay" dır. Bu alanda artık, iyilik, mükemmellik gibi değerlendirmelerin yeri yoktur. Bir yanda istekler, gereksinimler; öbür yanda bunları karşılayacak özellikler vardır. Kalitenin tanımlanması yönünde pek çok örnek bulunmaktadır. Bu örnek tanımları vermek yerine, Üzerinde uyuşmuş bir tanıma yansıtmak uygun olacaktır. Buna göre kalite "bir ürün veya hizmetin belirli bir gereksinmeyi karşılama yeteneğini gösteren özellik ve karakteristiklerin tümüdür". (6) Tanıma göre, bugün kalite, "kullanıma uygunluk" anlamına taşımaktadır. Uygunluk, bir Urunun, iyi planlanmış ve kontrol edilen bir üretim sonucunda, önceden belirlenen kalite özelliklerine uyumun bir göstergesidir. Uygunluk, ne kadar yüksek olursa hatalı mal Üretimi, düzeltme çalışmaları ıskarta ve dolayısıyla maliyetler o kadar düşecektir.

3.2- Kullanıma uygunluğun sağlanması ve saptanması için yapılacak faaliyetler kalite kontrol işlevini oluşturmaktadır. Bu amaçla da yapılmış tanımlamalar bulunmaktadır. Geçerli bir tanıma göre kalite kontrol, "kaliteyi alıcı memnuniyetini sağlayan ve ekonomik bir düzeyde korumak ya da kaliteyi geliştirmek için çeşitli grupların gayretlerini bir organizasyon içinde koordine etme ve kolaylaştırma işini gören bir sistemdir" (6). Tanımda geçen "bir organizasyon" kaydı; dar ya da geniş anlamda ele alınmaktadır.

Ürün yada hizmet girişimleri için üretim yeri kapsamında ele alınırsa "dar" anlamdadır. Ulusal düzeyde (iç piyasada, ihracatta, ithalatta gibi) ele alınırsa "geniş" anlamlıdır. Ürün ya da hizmet kalitesinin bir bütün halinde (program, tasarım, üretim, ambalaj, depolama, sevk, v.b) oluşması gerekmekte, ve bu halde tam (entegre) kalite kontrol ortaya çıkmaktadır.

3.3- Kalitenin belirtilmesinde standartla ilişkisinin ortaya konulması gereklidir. Standartlar, işi sadeleştirmeğe, hızlandırmaya, verimliliği artırmaya ve kaliteyi oluşturmaya yaramaktadırlar. Ele alınan ürün için Standart varsa o Ürünün kalitesini oluşturma yönünde ilk esasların bulunduğu kabul edilir. Üretici için pazar araştırmaları ile yada pazarın zorlaması ile "uygun kalite" nin saptanması gerekir. Böylece ürün kalitesi, standardın verdiği özellikler ile pazar istekleri toplamından oluşmaktadır. Bu nedenle standardı olan bir ürün yada hizmetin kalitesini "standardına uygunluktur" biçimine indirgeyen bir anlayışı ve kabul yanlıştır (7). Ayrıca son zamanlarda yurdumuzda patent ürünler arşivi kurulacağı, teknoparklar kurulduğu bildirilmektedir (8). Böylece standardı olmayan ürünlerin kalite-inin oluşturulması daha da önem kazanmaktadır.

3.4- Üzerinde çalıştığımız, "Milli Kalite Kontrol Sistemi (safha.II)" adlı projenin Kalkınma, Yakın ve Özel Hedefleri yukarıda (madde 1.6) belirtilmiştir. Bir kez daha inceler ve özetlersek: proje, sanayi mamullerine yöneliktir. Milli kalite kontrol Sisteminin alt yapısını tamamlamak çeşitli şekillerde imalatçı ve ihracatçılara yardım etmek, eğitmek, yetişmiş eleman ve güvenilir deney imkanları sağlamaktır. TSE için özel hedefler sayılmaktadır.

3.5- Projenin "çıktılar" ve "faaliyetler" bölümlerinde TSE için verilmiş "özel hedefler" işlenmektedir. Diğerleri, Milli Kalite Kontrol istişare Kurulunun düzenlemelerine bırakılmıştır. Bu yaklaşımla:

Standartlaştırmanın yeterliliğinin sağlanması, üreticiler arasında haksız rekabetin önlenmesi, tüketiciye kaliteli ürün ve hizmet sunulması dış ticarete kaliteli ürün oluşması için, Üretim yerlerinde kalite kontrol sistemlerinin kurulması, ürün ve hizmetlerin kalitesinin geliştirilmesi, belgeleme ve test hizmeti verecek kuruluşların saptanıp onaylanması, kalite kontrol alanında eğitim ve danışmanlık görevlerinin yürütülmesi, kalite bilincinin oluşturulması, gereken koordinasyonun sağlanması gereksinmelerini karşılamak üzere Ulusal Kalite Sağlama Kurumu kurulma sını öneririz.

. Bu kurum hizmet alanının gerektirdiği yasal statüye sahip olmalıdır. Bu kurum, mevcut kuruluşların görev ve yetkilerinin ne ellerinden alacak ne de bunları yeniden üstlenecektir. Ancak, halen mevcut ikilemleri düzelteceği gibi, hiç yada yeterince yapılmayan hizmetlerin önce mevcut kuruluşlar arasında paylaşımını yada yeni örgütlenmeleri yapmak yetkisinde olacaktır.

. Projede belirtildiği gibi (R.G. say. 15) "Tam fonksiyonel bir Mili* Kalite Kontrol Sisteminin kurulması on beş veya yirmi yıl alabilecek geniş bir faaliyettir". Bu nedenle "Kurumlaşma gereklidir. Projenin gerek birinci, gerekse ikinci safhalarında yer almış" istişare (Danışma) Kurulu da kurum içinde devamlı bir organ olmalıdır.

(8) t. BELGELENDİRME

1.1- Bireyler, yetenek ve becerileri ile ilgili belirli ölçütlere uygunlukları açısından belgelendirilirler. Buna, yer yer "ehliyet", "ruhpnt", "lisans" da denilmektedir. Örneğin şoför ehliyeti, elektrikçi ruhsatı.

Yerler, genellikle kamu sağlığı ve güvenlik düşüncelerine bağlı belirli ölçütlere uygunlukları açısından belgelendirilir. Örneğin; Hava alanı, otel, sinema, spor alanı.

Örgütler, belirli bir görevi yerine getirebilme özellikleri açısından belgelendirilirler. Örneğin; fabrikalar, laboratuvarlar.

4.2- Bu yazıda Üretici ve üretim yeri ile Urunun uygunluğunun belgelendirilmesi sistem ve uygulamaları üzerinde durulacaktır. Yeri geldikçe laboratuvar (test kuruluşu) belgelendirmesine de değinilecektir. Çünkü, laboratuvarların (test kuruluşlarının) belgelendirilmeleri, pek çok ürün uygunluk belgelendir

me sistemlerinde önemli bir rol oynar.

4.3- Üretici, bilgi veren etiket, tanıtım, reklam yayınları yada bir başka surette üründe bulunan özellik yada karakteristikleri bildirmektedir. Bu bildirime karşılık, alıcı yada tüketici için bildirilen niteliklerin üründe olup olmadığının saptanmasına gereksinim vardır, işte bu gereksinim belgelendirme işlevinin doğmasına neden olmuştur.

A.4.- Belgelendirme ve Sistemler:

. Belgelendirme, yetkili yada uzmanlaşmış bir örgütün gözetimi yada denetimi altında ürünlerin standartlar, şartnameler, teknik ve estetik özellik ve koşullara uygun olduğunu göstermek işlevidir. Bu işlev sonucu yazılı bildirim ise "belge" dir. (9)

. Sistemler:

. Belgelendirme Sistemi:

Uygunluk belgelendirmesi için kendi uygulama ve yönetim kurulları uyarınca çalışan bir sistemdir. (Bilindiği gibi, bir sistem; belirlenmiş bir ya da birden fazla amaca ulaşmak için gerekli olan örgütsel yapı, sorumluluklar, metodlar, işlemler ve olanaklardır) Ulusal Belgelendirme Sistemi:

Ulusal düzeyde olmak üzere bir hükümet kuruluşunun ya da hükümet dışı bir kuruluşun düzenlediği ve yönettiği belgelendirme sistemi.